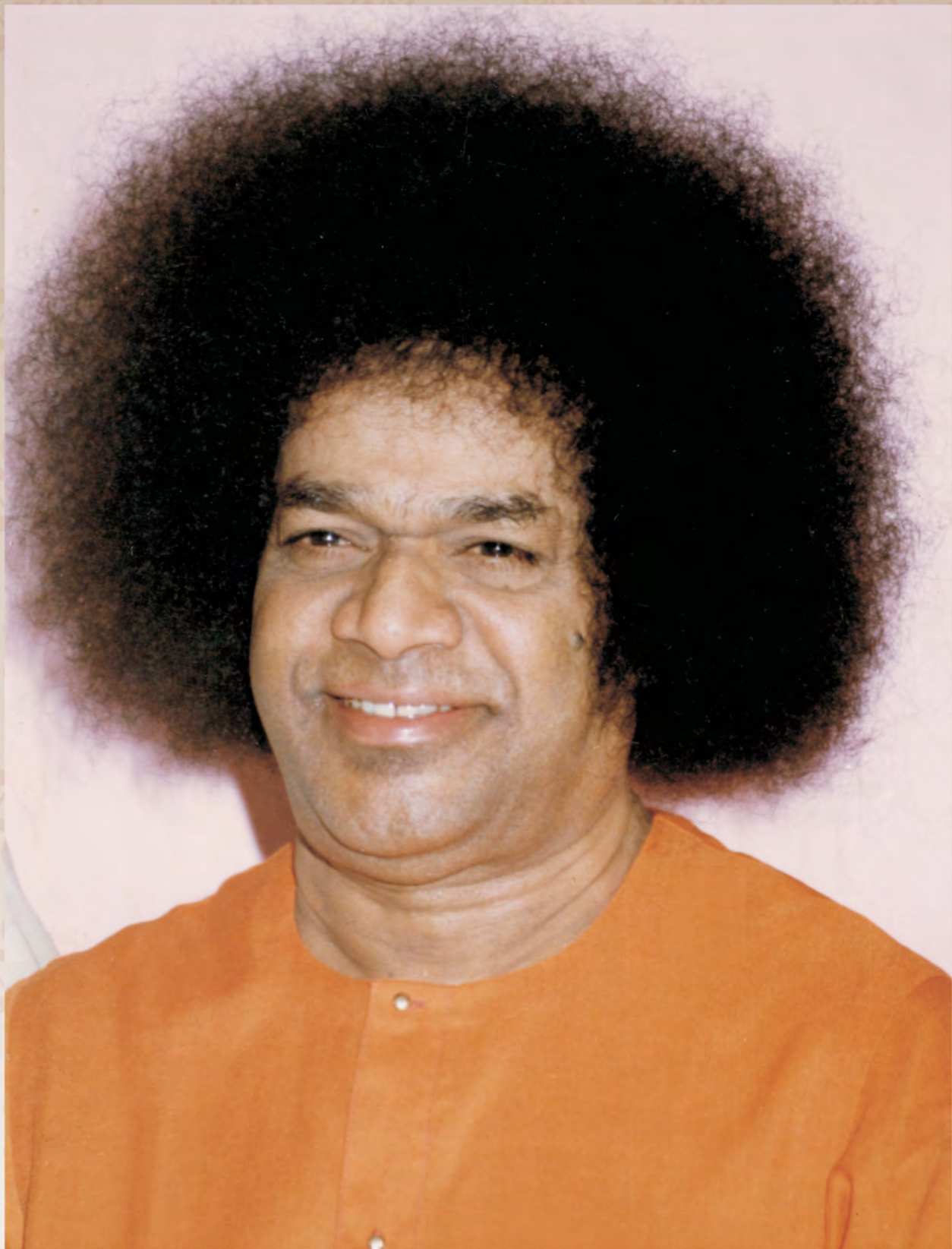

సనాతన సారథి

ఆగస్టు 2019

‘భరత జనయిత్రి నోముల పంటయగుచు, భక్తజనులకు నెనలేని భాగ్యమగుచు, మానవాకృతి దాల్చిన మాధవుండు’

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మానవజాతి సామాజిక,
నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

సంపుటము 62

సంచిక 8

ఆగస్టు 2019

ప్రచురణ తేదీ

జులై 23

1. రామకథారస వాహిని (ధారావాహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు	4
2. ప్రేమమయం కృష్ణతత్వం	శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధ మాధురి	7
3. భగవదవతారములు - భాగవతము	శ్రీ సత్యసాయి వాక్యవిభూతి	11
4. భవ్యభావాలు కలిగిన దివ్యసంస్కృతి	అవతారవాణి	15
5. ముక్తిదాయకమైన నామస్మరణ సాధన	అచార్య ముదిగొండ వీరభద్రయ్య	18
6. ముత్యాలసరాలు (ధారావాహికం)	ప్రొ కామరాజు అనిల్ కుమార్	21
7. ఆనందార్చన	మాదిరాజు రామచంద్రరావు	23
8. 'నీ స్వామి యేనాటికీ నీకు దూరము కాడు'	దివ్యానుగ్రహ లేఖ	26
9. చిత్రావతి తీరంలో చిద్రూప సాయి లీలావైభవం	కుప్పం విజయమ్మ	28
10. "చిత్రావతి తీర...."	శ్రీ సత్యసాయి గీతములు (7)	33
11. "ఇంట వెంట జంట...."	పద్మిని మారెళ్ళ	34
12. "గ్రేస్ మార్కులు"	బి.వి. సాగర్	37
13. సాయి కుసుమాలు (2)	భువనచంద్ర	39
14. భక్తవత్సలుడు శ్రీ సత్యసాయి దేవుడు	స్వర్ణీయ డా॥ నరోత్తమ్ అల్రేజా	40
15. 'విద్యా దదాతి వినయం'	రేగళ్ళ అనిల్ కుమార్	42
16. 'ఇదిగో క్రిందటి పుట్టుపండుగ ప్రసాదం'	డా॥ సంగమేశ్	44
17. ప్రశాంతి సమాచారం	డా॥ దివి చతుర్వేది	46
18. భక్తి - భగవత్తత్వము	ఇంటర్వ్యూ - ఇన్నర్ వ్యూ	49

© శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతినిలయం

టెలిఫోన్: 08555-287375 (సనాతన సారథి Extn. 128, పుస్తకాలు, ఆడియో వీడియో సీడిలకొరకు ఆర్డర్లు Extn. 162)

గమనిక: అడ్రసు కవరుపై గల మీ చందానెంబరు ప్రక్కన మూడు పువ్వుల గుర్తు (***) ఉన్నట్లయితే మీ చందాను వెంటనే రెన్యూవల్ చేయించుకోగలరు.

E-mail: subscriptions@sssbpt.org, editor@sssbpt.org

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (ఆం.ప్ర) - 515134 తరపున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రెస్ షెడ్ (120'X40')లో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడింది.

ప్రింటర్ అండ్ పబ్లిషర్ : కె.ఎస్. రాజన్, ఎడిటర్ : ఐ. శ్రీనివాసులు

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిశ్వర విరచిత

రామోద్ధార్మో వాహినీ

(గత సంచిక తరువాయి - 66వ భాగం)

19. సుగ్రీవ సఖ్యము

రామలక్ష్మణులు శబరికి మోక్షము ననుగ్రహించి మాతంగ ఆశ్రమమును వీడి శబరి భక్తి ప్రపత్తులను, దృఢ విశ్వాసమును వర్ణించుకొంటూ సింహముల జతవలె అరణ్యమార్గముల ప్రయాణము సలిపిరి. ఆవిధముగ ప్రయాణము సాగించి ఋష్యమూక పర్వతమును సమీపించిరి.

ఆ పర్వతముపై మంత్రులతో కలిసి సుగ్రీవుడు నివసించుచుండెను. మహా బలసంపన్నులైన, సద్వంశ సార్వభౌములైన ఈ ఇరువురు అన్నదమ్ములు అటువైపున నడచుచున్న దివ్యభావమును సుగ్రీవుడు పర్వతముపైనుండి చూచెను. తన అన్న అయిన వాలి భయముచే సుగ్రీవుడు ఎవరు వత్తురో, ఎవరిని పంపునో అన్న దిగులుచే నిరంతరము దారులు కనిపెట్టుకోవటం జరుగుతూ వుండెడిది. వీరి నడక, వీరి తేజస్సును చూచి సుగ్రీవుడు భయపడి,

హనుమంతుని పిలిచి, “వీరుడా! ఆ మహా వీరపురుషుల చూచితివా? నీవు ఆలసించక త్వరితముగా వెళ్ళి వారి వృత్తాంతమును తెలిసికొని రమ్ము. ఒకవేళ వారు వాలిచే పంపబడినవారయియుండిన నీవు ముఖమును వంచుకొనుము. దానిని బట్టి నేను గ్రహింతును. తత్క్షణమే పర్వతమును వీడ ప్రయత్నింతును” అని అనేక గుర్తులు తెలిపెను.

హనుమంతుడు గంతులు వేయుచు, పర్వతము దిశకు నడచుచున్న ఆ మహాతేజోవంతులగు రామలక్ష్మణుల యెదుట నిలిచి వారికి నమస్కరించి, “ఓ తేజోరాశి కుమారులారా! మీరెవరు? మీ రూపములు మహారమణీయముగా ఉన్నవి. సుకుమారులుగా కనిపించుచున్నారు. మీరు మానవమాత్రులుగా లేరు. కేవలము సాక్షాత్ నరనారాయణులు దిగివచ్చినటులున్నది. ఈ భయంకరారణ్యమున ఒంటరిగా తిరుగుటలోని మీ భావమును తెలుపుదురా?” అని వినయముగా, గౌరవముగా వారిని ప్రశ్నలు వేయ మొదలుపెట్టెను. ఇతని వినయ విధేయతలను గ్రహించి రామచంద్రుడు చిరునవ్వు నవ్వి, “మారుతీ! వీరా! మేము అయోధ్యపత్నియగు దశరథ మహారాజునకు పుత్రులము. పితృవాక్య పరిపాలన నిమిత్తమై మేము అరణ్యమున ప్రవేశించితిమి. ఇతడు నా తమ్ముడు. ఇతనిని లక్ష్మణుడనియూ, నన్ను శ్రీరాముడనియూ పిలతురు. మాతో నా ధర్మపత్ని కూడను వచ్చెను. విధివశాత్తు మేము చిత్రకూట పర్వతముపై నివసించుచున్న సమయమున, మేము పర్ణశాలలో లేని సమయమును చూచుకొని యెవడో రాక్షసుడు ఆ ఇల్లాలును అపహరించెను. ఇప్పుడు ఆమెను వెతుకుచూ మేమిటు తిరుగుచున్నాము” అని ఉన్నది ఉన్నట్లు రాముడు తన రాకకు కారణమును తెలిపెను.

రామచంద్రుడు, “ఓ వీరహనుమా! మా పూర్వోత్తరముల చెప్పితిమి. నీ పూర్వోత్తర విషయము మేము వినగోరుచున్నామ”నగా హనుమంతుడు వీరి వృత్తాంతమును తెలిసికొని, వీరు తన ప్రభువులని గ్రహించి, వారి పాదములపైబడి నమస్కరించి, లేచి, భరించలేని ఆనందముతో నేత్రముల నుండి బాష్పముల వీడుచు, చేతులు జోడించుకొనగా, నోటమాట రాలేకపోయినది. తుదకు ధైర్యమును తెచ్చుకొని, “ఓ నాథా! నేను ఒక బుద్ధిహీనుడను, జ్ఞానహీనుడను అగుటచే మిమ్ములనట్లు ప్రశ్నించితిని. నా అపరాధములను క్షమించుడు. ఓ రాజాధిరాజా! సాధారణ మనుజులవలె మీరు నా పూర్వోత్తరములను ప్రశ్నించుట ధర్మమా?! నేను మీ మాయకు బద్ధుడ నగుటచేత మిమ్ములను గుర్తించలేకపోతిని. ఓ ప్రభూ! నా ప్రభువులు సమర్థులు. ఎన్నడయినా సేవకుడు స్వామికంటే అధికుడగునా? నాథా! సకల జీవులు మాయచే మోహితులగుదురు. నేనొక మాట చెప్పనెంచితిని. దానికి నా నాథుడు ప్రమాణము. నేను నా నాథుని భజించటము తప్ప అన్యమెరుగను. నాథుని బలము చూచుకొనే సేవకుడు ప్రవర్తించును. పోషించుటకు, రక్షించుటకు ప్రభువు నిలిచియుండ సేవకునికి భయమెందుకు?” అని తన నిజ స్వరూపమును ధరించెను.

ఆ రూపమును రాముడు చూచి పరమానందముతో కౌగలించుకుని, “హనుమంతా! నీవు లక్ష్మణునితోపాటు ప్రధాన ప్రియుడవు” అని అతనిని చెంతకు లాగుకొనెను. శిరస్సును, వీపును నిమరుచూ, “ఓ హనుమంతా! అన్యగతి నెరుంగక నన్ను సేవించు సేవకులే నా కధిక ప్రియులు” అని రాముడు తెలిపిన క్షణమే, “ఓ నాథా! సుగ్రీవుడు వానరులకు రాజు. అనేక కారణాలచేత అన్న అయిన వాలితో విరోధము కలిగి, రాజ్యము నుండి తరమబడుటచేత అతడు ఈ పర్వతమునందు

నివసించుచున్నాడు. అతడుకూడా తమ దాసుడే. అతడు మీ స్నేహమునకు తగినవాడు. మీరు వానర రాజున కభయమిచ్చి అతని దైన్యమును పోగొట్టుడు. అతను సీతాన్వేషణ నిమిత్తము వానరులను నలుదిశలకు పంపి, తగిన విజయమును సాధించగల సమర్థుడు” అని సుగ్రీవుని అనేక రాజనీతులను, గుణగణములను వివరించెను.

సుగ్రీవునితో స్నేహము చేయు నిమిత్తమై శ్రీరామ లక్ష్మణులను హనుమంతుడు తన భుజములపై నెక్కించుకొని క్షణములో పర్వతముపైకి యెగసెను. రామలక్ష్మణులను దర్శించినంతమాత్రముననే కృతార్థుడ నయితిని సుగ్రీవుడు చాలా ఆనందించెను. వీరి వృత్తాంతము వారునూ, వారి వృత్తాంతమును వీరును వివరముగా అర్థము చేసుకొనిరి. ఆదరించుకొనిరి. అన్యోన్యమయిన సంబంధమును కల్పించుకొని, సుగ్రీవుడు రామలక్ష్మణుల పాదాలకు నమస్కరించి, సత్కరించెను. సుగ్రీవుని పరిస్థితిని, నీతిని పురస్కరించుకొని చక్కగా అర్థము చేసుకొని రాముడు సుగ్రీవునికి అభయము నిచ్చెను. సుగ్రీవుడుకూడా, రామసేవలో తన ప్రాణమునైననూ అర్పితము గావించునని వాగ్దానము చేసెను. ఈ ప్రకారము వారిరువురూ అగ్నిసాక్షిగా స్నేహమును గట్టుకొనిరి.

అగ్ని సకల జీవుల హృదయములలో నుండును. మనోవికారములు పుట్టినయెడల వానిని దహించును. రామాయణమున కగ్ని ప్రధానము. అగ్నిహోత్రుని ప్రసాదముతో రాముడు పుట్టెను. అగ్నిసాక్షిగా సీతను పెండ్లాడెను. అగ్నియే లంకను దహించెను. అగ్నియందే సీతశక్తి దాచబడెను. అగ్నియందే సీతను వాపసు తీసుకొనెను. అగ్నియందు పరిశుద్ధమయిన స్వర్ణము వలె అగ్నిద్వారా రాముని హృదయము పరిశుద్ధ మయినదన్న సూచన. జ్ఞానమే రాముడు, ధర్మమే రాముడు. ఆ కారణములచే సుగ్రీవునితో అగ్నిసాక్షిగా

స్నేహము చేసుకొనెను. అప్పుడప్పుడు లక్ష్మణుడు రాముని వృత్తాంతమును సుగ్రీవునకు తెలుపుతూ వుండెడివాడు.

‘సీత మిథిలాధిపతి కూతురు. మథింపబడిన వంశమగుటచే దానికి మిథిలవంశమని సార్థక నామము. కనుక ఆమె విశేషమయిన మథనము జరిగిన కానీ లభించదు’ అని లక్ష్మణుడు సుగ్రీవునకు సీతయొక్క వృత్తాంతమును కూడా విపులముగా తెలిపెను. అది విని సుగ్రీవుడు కంటిధారలు కార్చుచూ, “ఓ నాథా! ఒకనాటి దినము నేను మంత్రులతో కూడి ఆలోచనలు జరుపుచుండగా ఆకాశమార్గమున పుష్పక విమానము వెళ్ళెను. అందునుండి ‘రామా, రామా’ అను పలుకులు వినిపించెను. మేము ఆ వింత చూచుచుండ ఆమె వస్త్రమున ఆభరణములు కట్టి, ఈ పర్వతముపై చూచుచున్న మావైపునకు ఆ మూటను విసిరినది. అది యేదో ఆభరణముల మూటగుటచేత, భద్రముగా దాచితిమి. బహుశః రావణుడే ఆమెను గొనిపోయెను. ఆ దుర్మార్గుడు చేయనిది ఒక్కటి లేదు” అని సుగ్రీవుడు రావణునిపై పండ్లు పటపట కొరికెను.

అప్పుడు రాముడు, “సుగ్రీవా! యేదీ, ఆ ఆభరణముల మూటను తెప్పించుము” అని ఆజ్ఞాపించెను. సుగ్రీవుడు స్వయముగ లేచి గుహలో దాచిన ఆ మూటను తెచ్చి రాముని ముందు పెట్టెను. ఆ మూట కట్టిన వస్త్రము వనవాసమునకు బయలుదేరి నప్పుడు పినతల్లి ఆమెపై వినరిన నార వస్త్రము. దానిని గుర్తించిన తత్క్షణమే లక్ష్మణుడు కంటి ధారలు కార్చెను. అతనిని చూచి సుగ్రీవ హనుమంతాదులు విచారించిరి. రాముడు ఆ మూటను విప్పి చూచి ఆ ఆభరణములు సీతవేనా అని లక్ష్మణునకు చూపెను.

లక్ష్మణుడు యేనాడూ సీత ఆభరణములను తాను కన్నెత్తి చూచినవాడు కాదు. కనుక అన్ని నగలా

సీతవపునో కాదో తనకు తెలియదని, ఒక్క కాలి అందెలు మాత్రము ఏరి, “అన్నా, ఇవి తల్లియొక్క అందెలే. నాకు సందియము లేదు. నిత్యము తెల్లవారి, వారి పాదములకు నమస్కరించు సమయముననూ; వనవాసములో ముందు మీరూ, మీ వెనుక సీత నడుచుచున్న సమయమున నేను వెనుక నడచుచూ ఆమె పాదములనే చూచుచూ, ఆమె పాదములనే అనుసరించుచుంటిని కనుక వీటిని బాగా గుర్తించ గలిగితిని” అని అన్నాడు. కొంతసేపు సీతను స్మరించుచూ రామలక్ష్మణులు విచారించుటను చూసి సుగ్రీవుడు, హనుమంతుడు వారిని ఓదార్చిరి.

సుగ్రీవుడు వారి విచారమును చూడలేక, “నాథా! విచారించకుడు. నేటి నుండియే తగిన ఉపాయములు పన్ని సీత జాడలు తెలిసికొని, క్షణములో రావణుని హతమార్చి, సీతను తమ కప్పుజెప్పుదును. ఇది నా ప్రతిజ్ఞ” అని రామునకు వాగ్దానము చేసెను. సుగ్రీవుడు చేసిన వాగ్దానమునకు రాముడు సంతసించి, “ఓ సఖుడా! నీవు ఈ అడవిలో నివసించుటకు కారణము విపులముగా తెలుపుమ”ని కోరగా, సుగ్రీవుడు తన తల్లిదండ్రులెవరో, తన నివాసమేదో, తన అన్నకూ తనకూ విరోధము కలుగుటకు కారణమేమో, అన్నియూ పూసగ్రుచ్చినటుల తెలిపెను. అతని చరిత్రనంతనూ విని రాముడు ఇంచుమించు తన చరిత్రకు సమీపముగనే యున్నదని తలంచి, భార్యవియోగమునందును, రాజ్యభ్రష్టలగుట యందును ఇరువురూ ఒక్కటేననియూ, అందునా సుగ్రీవుని మాటలనుబట్టి అతను నీతి నిజాయతీలు గలవాడని గుర్తించి, తమ్ముని భార్యను అన్న అపహరించటము కోతి జాతికి విరుద్ధమని, ఇట్టి ధర్మవిరుద్ధమయిన మార్గమును అవలంబించుచున్న వారి శిక్షార్హుడని గుర్తించెను.

(సశేషం)

శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధ మాధురి:

ప్రేమమయం కృష్ణ తత్త్వం

కూర్పు: ఆర్. సీతాలక్ష్మి

శ్రీ సత్యసాయి భగవానులు ఆయా పర్వదినముల పరమార్థమును, పాటించవలసిన విధివిధానముల అంతరార్థములను వివరించే తీరు అనూహ్యం, అసాధారణం, అద్వితీయం. భారతీయసంస్కృతిలో పండుగలకు గల మహత్తర స్థానమును గుర్తింపజేసి, ఆధ్యాత్మిక సాధనలకు సార్థకత చేకూర్చే విధంగా స్వామి భక్తులకు అనుగ్రహించిన ప్రబోధలకు ప్రశోత్తర రూపకమైన సంకలనమే 'శ్రీ సత్యసాయి ప్రబోధ మాధురి'.

1. కృష్ణ జన్మాష్టమి పండుగను ఎప్పుడు జరుపుకుంటాము?

జ: శ్రావణ బహుళ అష్టమినాడు.

2. శ్రీకృష్ణుని అవతరణకు కారణం ఏమిటి?

జ: ఐదువేల సంవత్సరాలకు పూర్వం ద్వాపరయుగ మధ్యకాలమున, అధికార ధనమదాంధులైన రాజులు దానవులవలె ప్రవర్తించసాగారు. సాధు సత్పురుషులను, అమాయక ప్రజలను పీడించి హింసించసాగారు. ఈ అధర్మ, అక్రమ, అన్యాయములను భరించలేక భూదేవి జగత్తును ఉద్ధరించవలసిందిగా శ్రీమన్నారాయణుని ప్రార్థించగా, ఆమెకు అభయమిచ్చాడు ఆ జగన్నాథుడు.

3. 'పాదములను ఆశ్రయిస్తే పరమాత్మును పట్టవచ్చు' అన్న సత్యము కృష్ణావతారంలో ఏవిధంగా నిరూపించబడింది?

జ: బాలకృష్ణుడు ఒకరోజు ఒక గోపిక ఇంటికి వెళ్ళి, పాలను క్రింద పారపోసాడు. ఆ పాలలో తన పాదములను చక్కగా తడుపుకున్నాడు. గోపికలు తనను పట్టుకోవటానికి వచ్చే సమయానికి పరుగెత్తిపోయాడు. గోపికలు అటూ ఇటూ చూశారు. కృష్ణుడు ఎక్కడా కనిపించలేదు. కానీ పాలలో తడిసిన కృష్ణుని పాదముద్రలు కనిపించాయి. వాటిని ఆధారంగా చేసుకొని వెళ్ళారు. కృష్ణుని పట్టగలిగారు. కృష్ణుని పట్టటానికి ఈ పాదముద్రలే ఆధారమైనాయి. కాబట్టి, భగవంతుని అనుగ్రహం పొందాలంటే పాదములను ఆశ్రయించాలి. ఈ సత్యమును గోపికలకు బోధించే నిమిత్తం కృష్ణుడు ఈ నాటకమాడాడు.

4. నవనీతచోరుడు (వెన్నదొంగ)యొక్క అంతరార్థం ఏమిటి?

జ: ఒకనాడు గోపికలందరూ యశోదమ్మతో, "అమ్మా! మీ కృష్ణుడు మా ఇంటికి వచ్చి పెరుగు కుండలను పగులగొట్టి

వెన్నును తిన్నాడు. పాలు త్రాగినాడు” అని ఫిర్యాదు చేశారు. ఈవిధంగా ప్రతి దినం బాలకృష్ణుడు పాలను త్రాగి వెన్నను ఆరగించేవాడు దొంగతనంగా. యశోదమ్మ తన బిడ్డతో, “ఏమిటిది కృష్ణా! నేను పెడితే తినవు. పరాయి ఇంట వెన్న దొంగిలించి చెడ్డ పేరు తెచ్చుకుంటున్నావు. మన ఇంటి వెన్న రుచిగా లేదా?” అని బ్రతిమాలుతూ అడిగింది. దీని అంతరార్థమేమిటి? అమ్మ వాత్సల్యంతో పెడుతుంది, గోపికల హృదయాలు దైవభావంతో ఉంటాయి. కృష్ణుడు దొంగిలించేది వెన్నను కాదు, వారి హృదయాలలోని పవిత్ర ప్రేమను.

పెరుగు కుండలను పగులగొట్టడమనగా, వారి ఆత్మల చుట్టూ ఉన్న భౌతిక ఆవరణలను ఛేదించటమే; అశాశ్వతమైన రాగద్వేషాలలో చిక్కుకున్న వారి చిత్తములకు ముక్తి నొసంగడమే! గోపికలు మధించినది దధి (పెరుగు) కాదు; వారి చిత్తమును కృష్ణ నామస్మరణచే మధించారు. ఆవిర్భవించిన వెన్న ఏమిటి? వారి సద్గుణములు, పవిత్ర భావములే! ఆ నవనీతమును అపహరించాడు బాలకృష్ణుడు.

5. కాళీయ మర్దనముయొక్క అంతరార్థమేమి?

జ: మడుగు సంసారమునకు ప్రతీక. కాళీయుడు విషయవాంఛాపూరితుడైన మానవునికి ప్రతీక. కాళీయుడు తన శిరస్సుమీద శ్రీకృష్ణుడు ఎక్కి త్రొక్కి తాండవమాడుతూండగా తనలోని విషమంతటినీ బయటకు గ్రక్కాడు. అటులనే, సాధకుడు తన హృదయములో కృష్ణతత్త్వమును నింపుకొని, నాలుకమీద కృష్ణనామమును తాండవింపజేసిన, అతనిలోని విషయ విషజ్ఞానాలు బహిర్గతమై అంతరించిపోతాయి. సంసారమనే మడుగులో, మమత అనే లోతైన పంకములో కూరుకొనిపోయిన మానవునికి తరణోపాయం కృష్ణనామస్మరణ.

6. శ్రీకృష్ణుడు గోవర్ధన గిరిని ఎత్తుటకు కారణం?

జ: శ్రీరామావతారంలో సేతు నిర్మాణమునకై వానరులు అనేక పర్వతములను పెళ్ళగించి తెచ్చి సముద్రములో పడవేయసాగారు. ఒక శిలమీద ‘రా’ అను అక్షరమును, మరొకదానిమీద ‘మ’ అను అక్షరమును లిఖించి సముద్రములో వేసేవారు. ఆవిధంగా చేయటంవలన శిలలు ఒకదానితో ఒకటి చేరి నీటిపై తేలుతూ వారధిగా ఏర్పడ్డాయి. సేతు నిర్మాణము పూర్తి అవుతున్న సమయంలో ఒక వానరుడు ఒక పర్వతమును తెచ్చాడు. కానీ, దాని అవసరం లేకపోయింది. అప్పుడా పర్వతము, “అయ్యో, రామకార్యమునకు నేను ఉపయోగపడలేదే” అని విచారించింది. అప్పుడు శ్రీరాముడు, “ఓ గిరి! నిన్ను నేను వచ్చే అవతారములో ఉద్ధరిస్తాను” అని వాగ్దానం చేశాడు. ఆడిన మాట నిలబెట్టుకున్నాడు. మనకందరికీ ఒక సందేహం రావచ్చు, “శ్రీకృష్ణుడు ఇంద్రుని చర్యకు ప్రతిచర్యగా వర్షమును, పెనుగాలిని ఆపి ఉండవచ్చు కదా” అని. కానీ పరమాత్ముడుకూడా సాధారణంగా ప్రకృతి నియమాలను ఉల్లంఘించడు. తనను ఆశ్రయించినవారికి ఎట్టి హానీ కలుగనీయదు. ఎట్టి ప్రకృతి బీభత్సములనుండి అయినా సంరక్షించగలడు.

7. గోపికలు ఎవరు? ఎటువంటివారు?

జ: ‘గో’ అనగా వేదము; ‘గో’ అనగా భూమి; ‘గో’ అనగా గోవు. కనుక, వేదవాక్యములను, వేదసారమును విశ్వసించి, స్మరించినవారు గోపికలు. భూమిని పవిత్రం గావించినవారు గోపికలు. గోవులను సంరక్షించినవారు గోపికలు.

8. గోపికల పూర్వజన్మ వృత్తాంతమెట్టిది?

జ: గోపికలు, గోపాలురు కృతయుగంలో ఋషులు, త్రేతాయుగంలో వానరులు. కృతయుగంలో వారికి దర్శన భాగ్యమొకటే ప్రాప్తించింది. త్రేతాయుగంలో సంభాషణ భాగ్యం లభించింది. ద్వాపరయుగంలో దర్శన, స్పర్శన, సంభాషణలు మూడింటినీ అందుకోగలిగారు.

9. గోపికల అనన్య భక్తిని ఏవిధంగా ప్రకటింపజేశాడు శ్రీకృష్ణుడు?

జ: శ్రీకృష్ణుడు మధురానగరానికి వెళ్ళిన తర్వాత తన స్నేహితుడైన ఉద్ధవుని ప్రేపల్లెకు పంపాడు, గోపికల యోగక్షేమాలు తెలుసుకొనమని. ఉద్ధవుడు గోపికలవద్దకు వెళ్ళి, “కృష్ణ వియోగముతో బాధపడుతున్న మీకు యోగముగురించి బోధిస్తాను” అన్నాడు. అప్పుడు గోపికలు, “మేము ప్రకృతిలోనే కృష్ణుని సందర్శించగలము. మా మనస్సును కృష్ణునికి అర్పించేశాము. మీ మాటలు చేర్చుకోవడానికి మాకు మరొక మనసు లేదు” అన్నారు. ఈవిధంగా భక్తులు అమనస్కులగుటకు చేయవలసినది యోగం, యాగం, తపస్సు కాదు; ‘విశ్వం విష్ణుమయం’ అని విశ్వసించి, సర్వత్రా భగవంతుని లీలావిభూతిని దర్శించటమే అని నిరూపించారు గోపికలు. శ్రీకృష్ణుని వేణునాదంలో సర్వవేదముల సారమున్నదనే సత్యం గ్రహించినారు. కృష్ణుడు చెప్పినట్లు చెయ్యడమే వారి కర్తవ్యమని భావించినారు.

10. రాధ ఎవరు?

జ: ప్రాకృతికముగా నందుని చెల్లెలు రాధ. పసికందుగా శ్రీకృష్ణుడు ప్రేపల్లె చేరిననాటినుండి శ్రీకృష్ణునిపట్ల ఆకర్షితురాలైంది. శ్రీకృష్ణుడు ఆమెపట్ల ఆకర్షితుడైనాడు. అయితే, ఈ ఆకర్షణ దేహసంబంధమైనది కాదు. ఇది ప్రకృతి, పరమాత్మల అవిनाభావ సంబంధం. కృష్ణుడే ఆధారమని నిరంతర ధారగా ఆరాధన చేసింది రాధ.

11. రాధ కృష్ణుణ్ణి తన హృదయంలో నిలుపుకున్నది అని నిరూపించే ఘట్టము ఏమిటి?

జ: ఒకసారి రుక్మిణి రాధను తన గృహమునకు అహ్వానించింది. కొంతసేపు సంభాషించిన తరువాత రుక్మిణి వేడివేడి పాలను ఒక పాత్రలో పోసి రాధకు ఇచ్చింది. రాధ ‘కృష్ణార్పణం’ అంటూ ఆ పాలను త్రాగింది. రుక్మిణి ఆరోజు సంద్యాసమయంలో అలసిపోయి వచ్చిన కృష్ణునికి పాదసేవనం చేయటానికి కూర్చుంది. కృష్ణుని పాదాలపై కాలిన బొబ్బలు కనిపించటంతో నిర్ఘాంతపోయి, “ఇదేమిటి స్వామీ?” అని అడిగింది ఆందోళనగా. “ఇది నీ పనే” అన్నాడు కృష్ణుడు. ఆశ్చర్యంతో చూసింది రుక్మిణి. “ఈరోజు రాధ మన ఇంటికి వచ్చినప్పుడు ఆమెకు నీవు వేడివేడి పాలు ఇచ్చావు కదా! ఆమె దానిని నాకు అర్పితం చేస్తూ త్రాగింది. ఆమె హృదయంలో నిలుపుకున్న నా పాదాలకు ఆ పాలవల్ల బొబ్బలు ఏర్పడినాయి” అన్నాడు కృష్ణుడు.

12. మానవసేవనే కాక సర్వజీవుల సేవ చేయటానికి మాధవుడే మానవాకారంలో అవతరిస్తాడన్న సత్యమును శ్రీకృష్ణుడు ఏవిధంగా నిరూపించాడు?

జ: బాలకృష్ణునిగా గోసేవ చేసి గోపాలుడుగా వర్తించాడు. ధర్మరాజు చేపట్టిన రాజసూయయాగ సందర్భమున తాను కూడా సేవ చేయాలన్న సంకల్పంతో, యాగమునకు ఏతెంచిన ఋత్విక్కుల పాదములను కడుగుటయేకాక, వారు భుజించిన అనంతరము ఆ విస్తరాకులను తీసివైచి ఆ ప్రదేశమును శుభ్రపరచాడు. యుద్ధంలో పార్థునకు రథసారథిగా ఉన్నప్పుడు ప్రతి దినం యుద్ధానంతరం సాయంసమయంలో గాయపడిన అశ్వములకు సేవ చేశాడు.

13. అవతారాల ఏకైక లక్ష్యము ఏమిటి?

జ: ప్రేమతత్త్వమును ప్రబోధించుటే! ఈ ప్రేమతత్త్వమువలననే అనేకత్వములోని ఏకత్వమును గుర్తించవచ్చును. ప్రేమయే ఐదవ పురుషార్థము అన్న సత్యమును; ప్రేమే దైవము - దైవమే ప్రేమ; అన్న సత్యమును బోధించుటకే శ్రీకృష్ణుని అవతారం.

14. శ్రీకృష్ణ నామమునకు గల మూడు అర్థములేవి?

జ: ‘కర్షతీతి కృష్ణః’ అనగా సర్వులను తన ఆటపాటలచే ఆకర్షించువాడు.
‘కుష్ఠతీతి కృష్ణః’ అనగా నిరంతరం ఆనందంగా ఉండి అందరినీ ఆనందపరచేవాడు.

‘కృషితీతి కృష్ణః’ అనగా హృదయభూమిని సాగుచేయువాడు. మానవ హృదయములో ప్రేమబీజములు నాటి, సహన ప్రసూనములను వికసింపజేసి, శాంతిఫలమును సమాజమునకు అందించిన పురుషోత్తముడు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ.

15. శ్రీరామావతారమునకు, శ్రీకృష్ణావతారమునకు మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసమేమిటి?

జ: రాముడు మాయామానుషవిగ్రహుడు, కృష్ణుడు లీలామానుషవిగ్రహుడు. మాయామానుషవిగ్రహుడు అనగా మాయకు లోబడినట్లు నటించటం; అనగా కష్టనష్టములలో, సంయోగ వియోగములలో మానవులవలె స్పందించటం; జగత్తుకు ఆదర్శమును అందించుటకై సత్య ధర్మములను తాను ముందుగా ఆచరించి చూపినాడు. ఇక, లీలామానుషవిగ్రహుడు అనగా తాను గుణాతీతుడు అని నిరూపిస్తాడు. సర్వత్ర సర్వవేళలందు నవ్వుతూంటాడు. భద్రభూమియందు, యుద్ధభూమియందుకూడా ఆనందముగా ఉంటాడు.

రాముడు తన నిజతత్త్వమును ప్రకటించుటలో దశరథాత్మజుడగానే ఉండినాడు. కృష్ణుడు తన దివ్యతత్త్వమును అనేక లీలలు, మహిమలద్వారా, ప్రబోధములద్వారా జగత్తునకు తెలియజేశాడు. ఆ లీలలు, మహిమలు మరియు యుద్ధము కూడా జగత్కల్యాణముకొరకేనని చాటాడు.

ధరణిని, ధర్మపత్నిని, ధర్మాన్ని ఉద్ధరించేందుకు వచ్చింది రామావతారం. కృష్ణావతారమునాటికి రాక్షసత్వము అధికమైపోయింది. కావున ముందుగా ధర్మాన్ని ఉద్ధరించవలసి వచ్చింది. అంతేకాదు; గోవులను, భూమిని, వేదములను, జీవులను ఉద్ధరించుటకు అవతరించినవాడు కృష్ణుడు.

16. దేవకీదేవి అష్టమ గర్భమున, అష్టమి తిథినాడు శ్రీకృష్ణావతార ఆవిర్భావము జరుగుటలో అంతరార్థమేమి?

జ: అష్టమ సంఖ్య అష్టాంగ యోగమున చివరి దశ అయిన సమాధి. యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యాహార, ధారణ, ధ్యానములనే ఏడు దశలను అధిగమించిన అనంతరమే సమాధిస్థితి అనే అష్టమ దశను సాధకుడు చేరుకోగలడు. అప్పుడే భగవంతుని సాక్షాత్కారమును పొందగలడు. శ్రీకృష్ణ జననమే ఇక్కడ సాక్షాత్కారము. అప్పుడే జీవునికి కలుగుతుంది విముక్తి. అందువలననే శ్రీకృష్ణ జననము జరిగిన తక్షణమే వసుదేవుని సంకెళ్ళు విడిపోయినవి.

17. శ్రీకృష్ణావతార ప్రధాన ప్రయోజనం ఏమిటి?

జ: శ్రీకృష్ణావతార ప్రధాన లక్ష్యం ప్రబోధ. ఆ బోధయే గీతామృతం. గీతయందు ముఖ్యంగా చెప్పబడినది - “మమ ధర్మ” - ఎవరి ధర్మం వారు నిర్వర్తించాలి. (మొదటి శ్లోకంలోని మొదటి పదం - ‘ధర్మ’; చివరి శ్లోకంలోని చివరి పదం ‘మమ’; రెండూ చేరితే ‘మమ ధర్మ’ అవుతుంది. అదే గీతాసారము) ఎవరి కర్తవ్య కర్మలను వారు ఆత్మధర్మమును ఆధారము చేసుకొని అనుసరించి, “మమైవాంశో జీవలోకే...” అన్న సత్యమును గుర్తించి వర్తిస్తూ; అహంకార మమకారములను దూరము చేసుకొని పరమాత్ముని శరణుజొచ్చుట.

కృష్ణాష్టమి మొదలగు పండుగలనాడు ప్రధానంగా చేయవలసింది అర్చన కాదు, అర్పణ. భగవంతుడు ఒక్క ప్రేమకే వశుడవుతాడు. కృష్ణునిది ప్రేమస్వరూపము. ప్రేమను ప్రేమతోనే సాధించాలి. ఎటువంటి ప్రేమ? గోపికల ప్రేమ. ప్రేమకు భయము లేదు, స్వార్థము లేదు, ప్రేమ ప్రేమకొరకే! కృష్ణుడే గోవులకు, మానవులకు సేవ చేశాడు. సేవ అనగా ప్రతిఫలాపేక్షరహితంగా ఇతరులకు సహాయము చేయటం. భక్తి అనగా సేవనే! అందరినీ భగవత్స్వరూపులుగా భావించి తదనుగుణంగా వ్యవహరించటం.

శ్రీకృష్ణాష్టమినాడు ఏదో ఇంత బియ్యము, పాలు, చక్కెర పోసి పరమాన్నం చేసి తినటం కాదు. పరమాన్నమనగా పరమునకు చేర్చునది అని అర్థము. అది ఏమిటి? మధురమైన, ప్రేమమయమైన కృష్ణనామము. ఆ నామము ప్రేమతత్త్వమును గుర్తుచేస్తుంది. ❖

భగవదవతారములు - భాగవతము - భాగవతులు

అత్మజ్ఞానులయందు అత్యంత ఉన్నతస్థాయి నలంకరించిన శుకమహర్షికి; భగవత్ప్రపాసి, మోక్షార్థియునగు పరీక్షితునకు మధ్య నడచిన దివ్యసంభాషణ ప్రవాహమునే ‘భాగవత వాహిని’ అను పేర సాధకులకు దుఃఖ నివృత్తి, అమృతత్వప్రాప్తికై శ్రీ సత్యసాయి భగవానులు అనుగ్రహించినారు. “భగవంతునకు, భాగవతమునకు, భక్తునకు గల సంబంధమేమనగా, మహారాజా, యువరాజా, కుమారరాజాకు ఏ సంబంధమో అదే సంబంధము! భగవంతుడు ‘మహారాజు’. భాగవతము అందులో రెండవది; అనగా, పరబ్రహ్మ స్వరూపమునుండి పాయలుగా వచ్చినది కనుక ‘యువరాజు’. దీని ఆధారమును కోరి మూడవ స్థానమందున్నది కాన భక్తుడు ‘కుమార రాజు’ అని పిలువబడును. భక్తుడగు ‘కుమార రాజు’ మాత్రము సామాన్య స్థానము కాదు; రాజస్థానమునకు అతడు అర్హుడు. ఇంక తక్కినవారందరూ వీరి ముగ్గురికీ క్రిందవారలే! భక్తుడగు ‘కుమార రాజు’ కానివారు భగవంతుడను ‘రాజస్థానమునకు’ అర్హులుకారు” అని ‘సందేహ నివారిణి’లో భగవానులు పేర్కొన్నారు. భక్తుల (భాగవతుల) లక్షణాలేమిటి? భగవదవతారలక్ష్యమేమిటి? భాగవతతత్వమేమిటి? అన్న విశేషాంశములతో కూర్చబడిన ఈ దివ్యవాక్యమాలిక భగవాన్ రచనామృత, వచనామృతములనుండి సంకలితము.

భాగవతులు

భగవత్ రక్తిని పెంపొందించుకొని, బాహ్య అంతర్ ఇంద్రియములద్వారా భక్తిభావముల అనుభవించుటకు ఆరాటపడువారిని ‘భాగవతులు’ అని అందురు.

అజుడు, అవ్యక్తుడు, అనంతమైన పరమాత్మ సగుణ సాకారము ధరించి అనేక అవతారములెత్తి, అంతులేని లీలలను విస్తరింపజేసెను. అతని నామ రూప గుణధామములు జగత్తులోని జీవములను తరింపజేయును. ఇట్టిదానిని యేవడు గానము చేయుచున్నాడో, శ్రవణము చేయుచున్నాడో, సేవించుచున్నాడో, అట్టివాడే భక్తుడని పిలువబడును. వాడే భాగవతుడు.

భగవత్కథా శ్రవణమే, కీర్తనమే తమకు ఆహారముగా కలిగి, ఒక నిమిషమైననూ దానిని వదలనివారై అందులోనే రసమును ఆస్వాదన చేయుచు ఆనందములో కాలమును గడుపువారు భాగవతులు. అట్టివారలు, సామాన్యులు నలుగురు చేరిన స్థానమున చేరక, విషయసంబంధమైన సంభాషణలలో నిలువక; భగవత్కీర్తనలు, కథలు జరుగు స్థలములకు పోయి ఆనందముగా కాలమును గడుపుదురు.

సజ్జనులనుటకు ఇట్టి ప్రవర్తనలే సరియైన గుర్తులు. అట్లుగాక, మేము సాధకులమని చెప్పుకొనుచు, భగవద్భక్తులమని బాహ్యడంబరములు చేయుచు, ఎక్కడ వెళ్ళిననూ విషయసంబంధమైన ఆటలు, మాటలు ఆడిన అది సాధకత్వమునకు స్థానము కాదు. భగవత్సంబంధమైన విషయములు జరుగు స్థానముననే ఆనందముగా కాలమును గడుపునుకానీ, వాటికి విరుద్ధమైన ప్రదేశములందు ఎట్టి విచిత్రములు జరిగిననూ తాను చేరడు, చూడడు, వినడు. ఇట్టివే భాగవతుని లక్షణములు.

భగవంతునిపైనే లక్ష్యముంచి, అన్నింటికీ హరియే కర్త అనియును, మిగిలినవన్నియు అతని సంకల్ప మాత్రమైన సామగ్రి అనియు భావించిన, అట్టివారిని భగవంతుడు అనుగ్రహించి, “వారే నేను, నేనే వారు” అను సత్యమును తెలుపుచున్నాడు. అట్లు అనుగ్రహపాత్రులైన వారు వేలకు వేలు కలరు. వారిలో కొందరు... సగరుడు, ఇక్ష్వాకు, ప్రాచీనబర్హి, ఋభువు, ధ్రువుడు, రఘు మహారాజు, యయాతి, మాంధాత, అలర్కుడు, దిలీపుడు,

బలి, భీష్ముడు, శిబి, పిప్పలాదుడు, సారస్వతుడు, విభీషణుడు, హనుమంతుడు, ముచికుండుడు, జనకుడు, శతరూప, ప్రహ్లాదుడు... వీరినందరినీ భాగవతులనియే చెప్పవచ్చును.

భాగవతము

వ్యాసుడు భాగవతమును వ్రాయుటకు కారణ మేమిటి? భగవంతుడు లోకదాత, వ్యాసుడు శ్లోకదాత. ఇతడు శ్లోకదాతగా మారినాడుకానీ, ఇతని శోకము నివారణ కాలేదు. ఇతడు మహాభారతమును గొప్పగా వర్ణించాడుకానీ మనశ్శాంతి లభించలేదు. అప్పుడు నారదుడు ఇతనిని కలుసుకొని, భగవంతునియొక్క లీలా గుణగణ విశేషములను వర్ణించినట్లయితే నీకు శాంతి లభిస్తుంది, అన్నాడు. “నీవు మహాభారతమును వ్రాసినంత కాలమూ ఒకవైపు ధర్మమూర్తులను, మరొకవైపు అధర్మపరులను చింతిస్తూ వచ్చావు. కనుకనే, నీకు శాంతి లభ్యము కాలేదు. ఒక్కదానియందే లక్ష్యమును ఉంచుకో. ‘బ్రహ్మ విత్ బ్రహ్మైవ భవతి’, బ్రహ్మను చింతిస్తూ వస్తే నీవే బ్రహ్మగా మారిపోతావు. కనుక, వ్యాసా! రేపటినుండి నీవు భగవంతుని లీలాగుణగణ విశేషములను వర్ణిస్తూ రా. నీకు తప్పక శాంతి లభ్యమవుతుంది” అని నారదుడు బోధించాడు.

ఈ లోకంలో ఏదీ స్థిరం కాదు. దీని పేరే ‘జ-గత్’ అనగా, రావటం; పోవటం. కానీ, దైవత్వము రాకపోకలు లేనిది. అలాంటి తత్త్వమునే భాగవతముగా వ్రాశాడు వ్యాసుడు.

అవతారముల కథలన్నింటినీ భాగవత కథయే అని చెప్పనగును. భగవంతుడు, భక్తులు చేరిన తత్త్వమన్నింటికీ భాగవత కథ అనియే పేరు.

భాగవతము రసవత్తరమైనది; అమృతోపమైనది; లీలాదేహీదుల వర్ణనారూపమైనది. యుగావతారము యొక్క కథాశ్రవణమునకే ‘భాగవత సేవ’ అని పేరు. భక్తులయొక్కయు, భగవంతునియొక్కయు లీలానాటకము భాగవతము. దైహిక, మానసిక సంబంధమైన భవ వ్యాధులకు ఇది దివ్యోషధము.

భాగవతము మహావృక్షము. అది భవ్యమైనది. దివ్యమైనది. సమస్త శుభములూ, సుఖములూ దానిలో ఇమిడియున్నవి. ఈ పవిత్ర వృక్షమునకు శ్రీమన్నారాయణుడే బీజము; బ్రహ్మనే అంకురము; నారదుడు బోదె; వ్యాసుడు శాఖ; ఇందులోని మధుర ఫలమే (కృష్ణ) భగవానుని కథామృతం. ఈ అమృతమునకై అట్టులుజాచి, కాయ బాధలను లక్ష్యము చేయక, కాలమును లెక్కచేయక, కాచుకొని భుజించేవారే యోగులు, మునులు, భక్తులు. ఏ వస్తువు అతిరుచికరముగా తోచుచున్నదో, దేనిని స్మరించినంతనే మనసులో ప్రేమ తరంగములు పైకి లేచునో, అట్టి పవిత్ర కృష్ణ భక్తికి సహాయమైనది భాగవతము.

శ్రీహరి చరణారవిందములందు చిత్తమును లగ్నము గావించినవారు జీవితమును కల్యాణమయము గావించుకొనగలుగుదురు. భాగవత తత్త్వమును శ్రవణము చేసి ముల్లోకవాసులు భవసాగరమును తరింతురు. జగత్తున విషయములనుండి మనస్సును మరల్చి, జగత్ప్రీతయైన హరియందు లీనమొనర్చుటకు హరిచింతన తప్ప అన్యమార్గము వేరొండు లేదు.

భగవంతుడు అనేక రూపములను ధరించి, అనేక ప్రకారముల గావించు లీలలకు ఉపకరణములైనవారును, కృపకు పాత్రులైనవారును, ఆ భక్తులకు సాక్షాత్కరించిన అనేక రూపములనూ ఏకీభావమైన స్థితి చరిత్రను భాగవతమని అందురు.

అవతార లీలలను, భక్తులయినవారల నామములను; భగవంతునకు, భక్తులకునుగల సన్నిహిత సంబంధమును; ఈ మూడింటి ఏకత్వమును భాగవతమని అందురు. కనబడునదంతయూ భగవంతునకన్యమైనది కాదు. కనుక, సంక్షిప్తముగా తెలుపవలెనన్న సర్వమూ భాగవతమే అని చెప్పవచ్చును.

భారత రామాయణములు నేటికీకూడా మనసు, బుద్ధి, చిత్తము, ఇంద్రియముల మూలమున ప్రతి హృదయమునందూ జరుగుచునేయున్నవి. అదేవిధముగా భాగవతముకూడా జరుగుచునే యున్నది. అది ఎట్లు జరుగుచున్నదనిన, భాగవతము, ఈ భారత

రామాయణములవలె గుణరూపములతో ఉండదు. ఈ గుణ, ఇంద్రియ, మనసు, చిత్తము లన్నింటికీ అతీతమైన ఆత్మయొక్క రూపములు, శక్తిసామర్థ్యములు, వాటియొక్క లీలలే భాగవతము. అన్నింటికీ సాక్షిగా ఉన్నవాని అవతార కథలనే భాగవతమంటారు. నిజముగా చెప్పిన, అతను సర్వస్వరూపి. అతని రూపములకు హద్దులేదు. కానీ, ప్రకృతికి గోచరమగునట్లు చెప్పవలెనన్న బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు; మత్స్య కూర్మ వరాహ వామన నారసింహ రామ కృష్ణ అవతారములు. లోక సృష్టి స్థితి లయముల కొరకు; దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణకొరకు ఆయా కాలములందు తాను ఏయే రూపమున పోయిన తన సంకల్ప కార్యములు జయప్రదమగునో తలంచుకొని, ఆయా రూపమున తనను తాను సృష్టించుకొనును. ఆ కార్యము పూర్తికాగానే తిరిగి ఆత్మస్వరూపుడుగనే యుండును.

“స్వామీ, రామకృష్ణాదులుకూడను దుష్టశిక్షణ, శిష్టపరిపాలన చేసిరి కదా! వీటిలో గుణస్వరూపములు ఉండుట, భాగవతమున గుణములు లేకుండుటేమి?” అని సందేహం కలుగవచ్చును. గుణములకు ఆది, అంతము ఉన్నది. ఆత్మకు ఆది, అంతము లేదు. రామకృష్ణాదులు కూడా గుణస్వరూపములుగా లేరే! గుణములకు అతీతులుగా ఉండి, గుణస్వరూపములను ఎట్లు వశపరచుకొనవలెనని చూపించినారు. ముందు చెప్పిన రామాయణ భారతములకు ముగింపు ఉన్నది. ఆవిధముగా భాగవతమునకు ముగింపే లేదు. అది భగవంతుని విషయములు తెలుపును కాన భాగవతమని పేరు. భగవంతుడు ఆద్యంతరహితుడు కదా! ఏ ఏ యుగమున ఏ కార్య నిమిత్తమై ఏయే కాలములలో వచ్చుచుండునో అట్టి అవతార రహస్యమును మాత్రము తెలుపునది భాగవతము.

భాగవతమన్న ఆది అంత్యములు లేని ఆత్మకథ. రామాయణ భారతములు ఇతిహాసములు. భాగవతము అట్లుకాదు. భాగవతము కేవలము భక్తిమార్గమును తెలుపుతూ ఆత్మస్వరూపమై యుండును. ఏనాటికైనా భాగవతమునకు అంతము లేదు, రాదు. ఈ యధార్థమే భాగవతముయొక్క అర్థము.

భాగవతమే సాధకులకు అవసరము. అందులోనే భగవంతుని నిజ మర్మములూ, నిజ మాహాత్మ్యములూ, నిజ మార్గములూ ఉన్నవి. రామాయణ, భారతములు కొంతవరకూ లోకికమైన మానవులను ఉద్ధారము చేయుటకు నీతులు బోధించినవి. పరమాత్ముని అనుగ్రహమునకు ఎట్లు పాత్రులగుట అనేది చూపినవి. ఆత్మార్థమును తెలుసుకొనగోరువారు, పరమాత్ముని తెలుసుకొనగోరువారు భాగవతమునే ప్రధానముగా పాటించుదురు.

“భ - భక్తిని; ‘గ’ - జ్ఞానమును; ‘వ’ - వైరాగ్యమును; ‘త’ - తత్త్వమును; ‘ము’ - ముక్తిని ప్రసాదించునది భాగవతము. భాగవతము చదివితే ‘భాగవుతాము’.

భగవదవతారములు

భాగవతమునకు ముఖ్య ఆధేయము అవతారతత్త్వము. అవతార కథలో రక్తి, శక్తి, భాగవతుల సమావేశము ఒక్కసారిగా కలుగుచున్నది. భగవదవతారములు కేవలం దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణకు వచ్చుచుండునని లోకమున సామాన్యముగా తలచుట సహజము. కానీ, అది అవతారమునందలి ఒక భాగము మాత్రమే! నిజమునకు భగవదవతారము భక్తులకొరకే. గోవు తన పాలను తన దూడకొరకే ఇచ్చును. వాటిని ప్రజలు యెట్లు ఉపయోగించుకొందురో, అట్లే భగవంతుడు భక్తులకొరకు అవతరించిన, ఆ భక్తులుకూడను దానిని వేరు మార్గమున అందుకొని ఉపయోగించుకొందురు.

భగవదవతారములు భక్తుల తృప్తికొరకు, సత్యనిరతిని పోషించుటకొరకు, ధర్మరక్షణకొరకు, సాధుపోషణకొరకు వచ్చుచుండును. భక్తులయొక్క భావరూపమే అవతారము. భక్తుల ఆనందరసమే అవతారము. భక్తరక్షణకు యే రూపమున, యే స్థానమున, యెట్లు అవసరమో ఆయా సమయ సందర్భములను అనుసరించి తన సంకల్పముచే ఆయా రూపముల ఆయా స్థానముల భగవంతుడు అవతరించును.

భగవదవతారములలో కళావతారములు కొన్నియు; అంశావతారములు కొన్నియు; ఆవేశావతారములు

కొన్నియు; యుగావతారములు కొన్నియు; వివిధ నామములతో అవతరించుచుండును.

భగవంతుని శక్తికి అంత్యము లేదు, హద్దులు రావు. అతని పురుషార్థమునకు పరిధి ఉండదు. అవతారములా, లెక్కలేదు. సర్వకళావతారుడు అతడే, అంశావతారుడూ అతడే, ఆవేశావతారుడూ అతడే, యుగావతారుడూ అతడే. తన కార్యములకొరకు దేవుడే విశేషావసరములందు విశిష్ట రూపములందునపుడు 'అవతారమ'ని పిలువబడును. సమస్త అవతారములకూ కారణము ధర్మస్థాపనమే.

భగవంతుడు అనేక ఆకారములు ధరించి, భూమిని వరించి, జీవుల తరింపజేయు నిమిత్తము ఆయా అవసరములనుపట్టి అవతరించుచుండును. భగవత్ అవతారములన్నియు శ్రేష్ఠములయినవే, అన్నియు పవిత్రమైన చరిత్రలే, పూర్ణమైనవే. ఇవి వినుటకు ఒకదానికంటే ఒకటి అధిక రసవాహినులవలె, పవిత్రములవలె కనిపించును, వినిపించును. ఆనందము నందించును. కానీ, అంతర్తత్వము ఏకత్వమే; భిన్నత్వము కాదు. ఆయా సమయ సందర్భానుసారము, ఆయా కార్యకర్మల నిమిత్తమునకు తగిన కాయములు ధరించి భగవంతుడు అవతరించును.

మత్స్య, కూర్మ, వరాహ, నారసింహ, వామన, పరశురామ, రామ, కృష్ణ, బుద్ధ, కల్కి అవతారములే భగవంతుని దివ్యావతారములుగా లోకులు భావింతురు. అది అంత విశాలము కానేరదు. సమస్త ఆకారములు అతనివే! సర్వజీవులయందలి చైతన్యమూ అతని స్వాసయే! వేయేటికి? గోచరమగుచున్న సమస్త ప్రపంచమూ అతని సంకల్పమాత్రమే! అతను కానిది నొక్కటియునూ లేదు. లోకసంరక్షణార్థం, ధర్మస్థాపనార్థం, భక్తుల అభీష్టార్థం, తానే స్వయముగా సంకల్పించి ఒక ప్రత్యేక ఆకారమును ధరించి, లోకమున సంచరించి, దివ్య విభూతులను ప్రదర్శించి, భక్తులకు దివ్యానుభూతులను అనుగ్రహించి, తరింపజేసిన స్వరూపములు పైతెలిపిన (దశావతారముల) దివ్యస్వరూపములగుటచేత, లోకులు ఈ స్వరూపములు మాత్రమే అవతారస్వరూపములని విశ్వసించి, పూజించి, తరించుచున్నారు.

మానవులకు అందుబాటులో ఆచరణయోగ్యమైన అలవాట్లను అందించి, ఆనందమును చేకూర్చి, ఆత్మతత్వమును తెలిపించు నిమిత్తమై వచ్చిన రామ, కృష్ణ అవతారములు మాత్రము మానవ లోకమునకు మకుటాయమానమైనవని చెప్పక తప్పదు. ఈ రెండు అవతారములు అతి సుందర రూపములు; పురుషులను సహితము మోహింపజేయగల దివ్యకాంతులు ఈ రూపములయందు చిందులు ద్రొక్కుచుండును. అట్టి దివ్యావతారముల చరిత్రలు మరెంత దివ్యముగా, మధురముగా నుండునో వర్ణింపనలవి కాదు.

అవతారముల అంతరార్థములు అందరికీ అంత సులభముగా అర్థము కావు. అర్థములేని కార్యమును వారు చేయరు. లోకోద్ధార నిమిత్తము, వేదోద్ధరణ నిమిత్తము, పూర్వజన్మ పరిపాకములను పురస్కరించుకొని, వరముల ఆధారము చేసుకొని, ఆయా దేశకాల పాత్రల ననుసరించి భక్తులను అనుగ్రహింపగోరి ఆచరించు లీలా విశేషములకు సరియైన అర్థము ఎవరు ఊహించగలరు?!

అవతారపురుషులు తమ అభీష్టములపైకానీ, తమ కొరకు అనికానీ, యెట్టి చిన్న కార్యమునూ చేయుటకు పూనుకోరు. సమస్తకర్మలూ లోకనిమిత్తమై సంకల్పింతురు. తమకూ, లోకమునకూ యెట్టి సంబంధమూ లేనటుల ప్రవర్తింతురు. తాము లేకున్న లోకమే లేదు. లోకమునే వారి హస్తమునందుంచుకొన్న మహానుభావులకు లోకములో కావలసిన పని యేమున్నది?! భగవంతుడు సర్వసమర్థుడు. అతనికి సంభవ అసంభవములు లేవు. అతని మాయ, క్రీడ, వినోదములను మాటలలో తెలుపుటకు అసాధ్యము. అతడు అరూపుడు అయియూ విరాట్ రూపమును ధరించగలడు. అతను ఒక్కడు అయియూ అనేక రూపములలో విభక్తుడు కాగలడు. అవతారమూర్తులను చూచిన చాలును, వారిని తాకిన చాలును, జన్మము తరించును. ఈ పవిత్ర దర్శన, స్పర్శన, సంభాషణలలో ఉన్న ఫలము యజ్ఞయాగాది క్రతువులలో లేదు, లేదు, ముమ్మాటికీ లేదు! ఆహా! వారు ఎంతటి మధురమూర్తులో కదా!

సంకలనం: “సాయిదాసు”

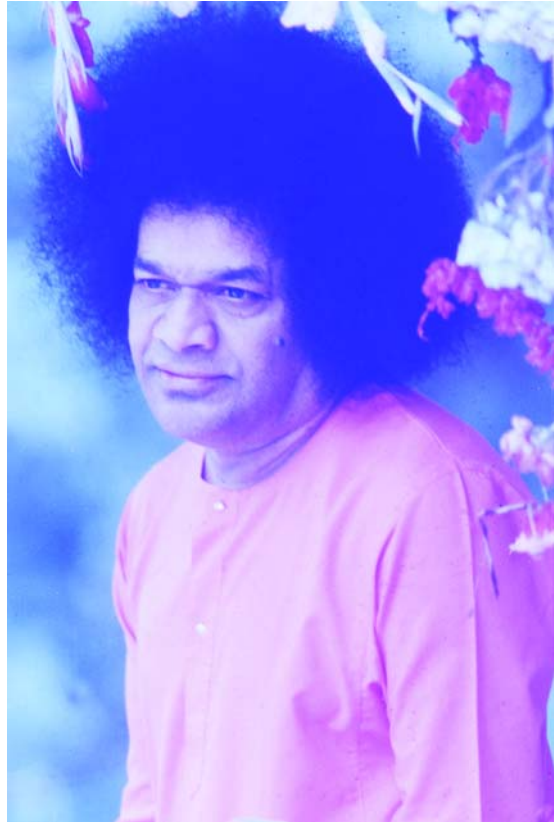
భవ్యభావాలు కలిగిన దివ్యసంస్కృతి

ఖండఖండాంతర భ్రాతి నాడ్జించిన
మహనీయులను గన్న మాతృభూమి
పాశ్చాత్య వీరుల పారద్రోలించియు
స్వాతంత్ర్యమును గన్న సమర భూమి
పాండిత్యమున చాల ప్రఖ్యాతి గాంచియు
ప్రతిభ చూపించిన భరత భూమి
సంగీత సాహిత్య శాస్త్రీయ విద్యల
ధీశక్తి చూపిన దివ్యభూమి
చిత్ర కళలతోడ చిత్రమైయున్నట్టి
భరత భూమియందు జననమంది
భరతమాత ధర్మ భాగ్యంబు కాపాడ
బాధ్యతంతయు మీదె భక్తులార!

ప్రేమస్వరూపులారా!

భారతదేశం ఆధ్యాత్మికతత్త్వమునకు, దానధర్మములకు పుట్టినిల్లు: శాంతి, అహింసలకు మెట్టినిల్లు. అదికవి వాల్మీకి, వేదములను విభజించిన వ్యాసుడు పుట్టిన పుణ్యభూమి; “అహింసా పరమో ధర్మః” అని చాటిచెప్పిన గౌతమ బుద్ధుని జన్మభూమి ఈ భరతభూమి. ఇది రాముడు ఏలిన రాజ్యభూమి, కృష్ణుడు బోధించిన గీతాభూమి. ఇట్టి పుణ్యభూమి, ధన్యభూమి, త్యాగభూమియందు పుట్టిన ప్రతి వ్యక్తి ఈ పవిత్రమైన ఆదర్శముల ననుసరించటం అత్యవసరం.

ప్రేమస్వరూపులారా! భారతదేశం అనేక వర్షములు పరాధీనంగా బ్రతికి, అనేక శ్రమల కోర్చి స్వాతంత్ర్యమును సాధించింది. కానీ, ఐక్యతను సాధించలేకపోతున్నది. సమత, సమగ్రత, సమైక్యత, సౌభ్రాతృత్వం - ఈ నాల్గింటినీ భారతీయులు ఏనాడు సాధింతురో ఆనాడే ప్రాచీన భారతీయసంస్కృతి పునరుద్ధరింపబడుతుంది. భారతదేశంలో విద్యావంతులు, శ్రీమంతులు, నాయకులు, శాస్త్రవేత్తలు, పరిపాలనాదక్షులు అనేకమంది ఉన్నారు.

కానీ, ఎందరుండి ఏమి ప్రయోజనం? ఒకరికొకరికి మధ్య ఐక్యత కనిపించటం లేదు.

భరతదేశము వేదాల పట్టుకొమ్మ
యజ్ఞయాగాది క్రతువుల కాటపట్టు
పెక్కు అవతారముల గన్న పెద్దతల్లి
నీతి నియమాల రూపు ఈ త్యాగభూమి

అనాదికాలమునుండి భారతదేశం ఆధ్యాత్మికతత్త్వ ప్రభావంచేత అన్ని దేశములకూ ఆనందమును, శాంతిని అందిస్తూవచ్చింది. ఈ దేశము అన్ని దేశములకూ ఉపాధ్యాయస్థానము నలంకరించినది. సత్యవ్రతమునందు గాని, దానధర్మములందుగాని భారతదేశమును మించిన

దేశం మరొకటి లేదు. దేశసంరక్షణకోసం మన ప్రాచీనులు ప్రాణత్యాగానికైనా సిద్ధంగా ఉండేవారు. కానీ, అట్టి త్యాగం, ఔదార్యము, సంఘభావము ఈనాటి యువకులలో కనిపించటం లేదు. కేవలం ఐకమత్యం ఉంటే సరిపోదు, సంఘ సంక్షేమంకోసం దీక్ష వహించాలి; ఆధ్యాత్మిక దృష్టిని అభివృద్ధిగాంచుకోవాలి. “ఈశ్వర స్మర్వ భూతానాం”, అన్ని జీవులయందున్న దివ్యత్వం ఒక్కటే అని గుర్తించాలి. జపము, తపము, యోగము ఇవన్నీ తాత్కాలికమైన తృప్తిని మాత్రమే అందిస్తాయి. హృదయంలో ప్రేమతత్వాన్ని పెంచుకోండి. ప్రేమను మించిన దైవత్వం లేదు. ప్రేమ ఒక్కటే అందరినీ ఏకం గావించగలదు. అనేకత్వంలోని ఏకత్వాన్ని ప్రబోధించినదే భారతీయ సంస్కృతి. “సమస్త లోకాస్సుఖినో భవంతు” అన్నదే భారతీయ సంస్కృతి యొక్క ప్రధాన ఆశయం. కానీ, ఈనాటి కలి ప్రభావంచేత, “ఎవరికి వారే యమునా తీరే” అన్నట్లుగా, స్వార్థ స్వప్రయోజనములు పెరిగిపోతున్నాయి. పూర్వం వివేకానందుడు చికాగో మహాసభలో తన ప్రసంగాన్ని ప్రారంభిస్తూ సభికులను, “సిస్టర్స్ అండ్ బ్రదర్స్ ఆఫ్ అమెరికా!” అని సంబోధించగా, వారు పదిహేను నిమిషాల పాటు కరతాళ ధ్వనులు చేశారు. కానీ, ఈనాడు భారత దేశంలోనే అలాంటి విశాలమైన భావం కరవైంది. ప్రజలు సోదర సోదరీమణులుగా జీవిస్తూ ‘సుప్రీం స్టేజి’ (ఉన్నత స్థాయి)కి పోయే బదులు ఒకరితో ఒకరు పోట్లాడుకుని ‘సుప్రీం కోర్టు’కు పోతున్నారు!

భారతీయసంస్కృతి ప్రతిబింబమే సనాతన ధర్మము

భారతీయసంస్కృతి, దాని ప్రభావము, దాని ఫలితము అనుభవజ్ఞులకే అర్థమవుతుంది. కాలముచే మారక, చరిత్రచే మాయక, ప్రళయముచే తరగక, సృష్టిచే పెరగక, ఏ సత్యమైతే ఉన్నదో, ఆ సత్యమునకు సాక్షాత్ స్వరూపమే భారతీయసంస్కృతి. ఆ సంస్కృతియొక్క ప్రతిబింబమే భారతీయ సనాతన ధర్మము. ఈ సనాతన ధర్మ స్వరూపముయొక్క బాహ్యస్వరూపమే నీతి; ఈ నీతిని ఆధారము చేసుకొనే మానవుడు తన జాతిని పోషించుకుంటూ వస్తున్నాడు. మిగిలిన దేశముల సంస్కృతులన్నీ ఏనాడో తుడిచిపెట్టుకుపోయాయి. ఒక్క

భారతీయ సంస్కృతి మాత్రమే, నాటికీ నేటికీ శాశ్వతంగా నిలిచి ఉంటున్నది. కారణమేమిటి? వృక్షముయొక్క వేర్లు పాతాళముననున్న నీటిమట్టమువరకు దిగినప్పుడే అది భద్రంగా ఉంటుంది. లేకపోతే ఏ చిన్నగాలి వచ్చినా పడిపోతుంది. భారతీయసంస్కృతియొక్క “వేర్లు” దివ్యత్వమువరకు లోతుగా దిగిపోయినాయి. దివ్యత్వమనే జలమే ఈ సంస్కృతిని పోషిస్తూ వస్తున్నది. కనుక ఏది మారినా, భారతీయసంస్కృతి మారేదికాదు.

భూతదయకు, భారతదేశము పుట్టినిల్లు, పెట్టింది పేరు. భారతీయులు విష సర్పములకు కూడా పాలుపోసి, పూజిస్తున్నారు. చీమలకుకూడా బియ్యపు పిండివేసి పోషిస్తున్నారు. “చీమలో, బ్రహ్మలో, శివకేశవాదులలో ప్రేమ మీర వెలసియుండే బిరుదు వహించిన సీతారామ, నన్ను బ్రోవరా!” అన్నాడు త్యాగరాజు. చీమ మొదలు సింహమువరకు, రాయి మొదలు రత్నమువరకు, గులకరాయి మొదలు పర్వతమువరకు, సమస్త పదార్థములూ దైవస్వరూపములేనని ప్రబోధించినది భారతీయసంస్కృతి. కనుకనే చెట్టును, గుట్టను, మట్టిని, పుట్టనుకూడా పూజిస్తూ వచ్చారు భారతీయులు. భగవంతుడనుగ్రహించిన ప్రేమతత్త్వమును కేవలం మానవులకే పరిమితం చేయకుండా, సర్వప్రాణులకూ సమస్త పదార్థములకూ ప్రసరింపజేయాలనే గొప్ప అంతరార్థముతో కూడినది భారతీయుల విశ్వాసము. పాశ్చాత్యులు, విశ్వమానవ సోదరభావం కంటే మించినది లేదన్నారు. కానీ అందరియందున్న ఆత్మతత్త్వం ఒక్కటేనని భారతీయసంస్కృతి ప్రచారం చేసిన ఏకాత్మభావము సర్వోత్కృష్టమైనది. ఇట్టి పవిత్రమైన భారతీయ సంస్కృతిని మూఢ విశ్వాసములంటూ కొట్టివేయడంకంటే మూర్ఖత్వం మరొకటిలేదు.

భవ్యభావాలు కలిగిన భారతీయ

దివ్యసంస్కృతి తత్త్వంబు తెలిసికొనగ

భారతీయులె యత్నింప నేరరైరి

ఇంతకన్నను దౌర్భాగ్యమేమి కలదు!

భారతీయసంస్కృతిని మించిన సంస్కృతి ప్రపంచంలో మరొకటి లేదు. ఇది సత్యమైనది, నిత్యమైనది. కానీ,

ఇలాంటి పవిత్రమైన భారతీయసంస్కృతిని ఈనాడు భారతీయులే విస్మరిస్తున్నారు. ఇంతకంటే దురదృష్టం మరొకటి లేదు. భారతదేశంలో పుట్టినంతమాత్రమున మీరు భారతీయులు కాలేరు. భారతీయసంస్కృతిని అనుసరించేవారే నిజమైన భారతీయులు. కానీ, ఈనాటి విద్యావంతులకు భారతీయసంస్కృతి అంత ఇంపుగా కనిపించడం లేదు. మేరుపర్వతమువంటి భారతీయ సంస్కృతిని అర్థం చేసుకోలేక గులకరాయివంటి పాశ్చాత్య సంస్కృతిని అనుసరించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. భారతీయసంస్కృతి పర్వతములకంటే దృఢమైనది; సముద్రములకంటే విశాలమైనది. ఇట్టి సంస్కృతిని అర్థం చేసుకోవాలంటే మీలో విశాలమైన భావములను అభివృద్ధిపరచుకోవాలి. మీ ప్రేమను విశాలము గావించుకోవాలి.

దేశరక్షణకు అన్ని పార్టీలూ ఏకం కావాలి

ఈనాడు ఒక పార్టీని మరొక పార్టీ విమర్శించుకోవడం, దూషించుకోవడం మితిమీరిపోతున్నది. ఇవన్నీ అల్పబుద్ధి కలవారి లక్షణాలు. చేతనైతే మంచి చేయాలిగాని, ఇంకొక పార్టీని విమర్శించడమెందుకు?! ఇతర పార్టీలో ఏదైనా దోషముందంటే ఆ దోషం మీలో లేకుండా చూసుకోండి. మీ మంచిని మీరు అభివృద్ధిపరచుకోండి. నా ఉద్దేశ్యమేమిటంటే - ఈనాడు అన్ని పార్టీలవారూ వ్యక్తిగత భేదాలను ప్రక్కకు నెట్టి ఏకం కావాలి. అప్పుడే మన భారతదేశం దివ్యమైన స్థితిని పొందుతుంది. పూర్వం బ్రిటీషువారు భారతదేశంపై పెత్తనం చెలాయించడానికి కారణమేమిటి? భారతీయులలో ఐకమత్యం లేకపోవడమే. లౌకికమైన శక్తులు కదలిపోయే మేఘాలవంటివి. వాటిని ఆధారం చేసుకుంటే అధోగతి తప్పదు. దైవశక్తిని ఆధారం చేసుకోవాలి. నైతిక విలువలను అభివృద్ధిపరచుకోవాలి. మంచి సంఘాన్ని ఏర్పర్చుకోవాలి. వ్యక్తులు, సిద్ధాంతములు, పార్టీలు వేరువేరుగా ఉండవచ్చును. కానీ, వ్యక్తిగత భేదాలను, పార్టీపరమైన భేదాలను ప్రక్కకు నెట్టి, దేశ సంరక్షణకై అందరూ ఏకం కావాలి. మాతృభూమిని ప్రేమించనివాని జన్మ నిరర్థకం.

“ఇది నాడు మాతృదేశము,
ఇది నా ప్రియ మాతృభాష.
ఇది నా మతమంచెదగొట్టి నుడువనేరని
బ్రతికిన పీనుగొకండు వసుధన్ కలదా?”

మాతృదేశాన్ని ప్రేమించాలి. ఐతే, ఇతర దేశాలను ద్వేషించకూడదు. “అద్వేష్టా సర్వభూతానాం,” ఎవ్వరినీ ద్వేషించకూడదు, దూషించకూడదు. ఈనాడు లోకమంతా భయభ్రాంతులతో నిండియున్నది. కారణమేమిటి? మానవుని మనస్సు కామ క్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యములతో కలుషితమైపోయింది. మన ప్రాచీన ఋషులు సత్యానికి స్వాగతం పలికారు, ధర్మాన్ని అందల మెక్కించారు. న్యాయానికి కంకణం తొడిగారు; త్యాగానికి పట్టం కట్టారు. కానీ, ఈనాడు త్యాగము కనిపించడం లేదు, ఎక్కడ చూసినా భోగమే! భోగమువల్ల కలిగేది ఏమిటి? రోగమే. త్యాగమువల్లనే యోగము సిద్ధిస్తుంది.

హుమాయూన్ కు తండ్రి బాబర్ వ్రాసిన లేఖ

మన భారతదేశము ఎంత గొప్పదో ఒక్కతూరి మీరు విచారణ చేయండి. ఇది త్యాగభూమి, యోగభూమి, కర్మభూమి. హుమాయూన్ ఈ దేశాన్ని పరిపాలిస్తున్న రోజులలో ఒకనాడు అతని తండ్రి బాబర్ అతనికి ఒక ఉత్తరం వ్రాశాడు. “నాయనా! నీవు చాలా అదృష్టవంతుడవు కనుకనే, పవిత్రమైన భారతదేశానికి నాయకుడివైనావు. భారతదేశమును సామాన్యమైనదిగా భావించవద్దు. భారతీయసంస్కృతిని చక్కగా పోషించు, భారతీయులకు ఆనందాన్ని అందించు” అని వ్రాశాడు. మహమ్మదీయులు కూడా భారతదేశాన్ని ఎంతో ప్రీతిగా చూసుకునేవారు. పూర్వం భారతదేశంలో మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, హిందువులు అందరూ చక్కని ఐకమత్యంతో ఒక్క కుటుంబంగా జీవించేవారు. కానీ, ఈనాడు ఒకరినుండి ఒకరు విడిపోతున్నారు. ఉన్నది ఒకే కులము, అదే మానవ కులము: ఉన్నది ఒకే మతము, అదే ప్రేమమతము; ఉన్నది ఒకే భాష, అదే హృదయ భాష. ఈ మూడింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఎవ్వరినీ మీరు ద్వేషించరు. ❖

ముక్తిదాయకమైన నామస్మరణ సాధన

(గత సంచిక తరువాయి)

ప్రొ॥ ముదిగొండ వీరభద్రయ్య

ఇక, నామస్మరణకు ఏ నామాన్ని తీసుకోవాలన్న అంశం... ప్రస్తుత అవతారపురుషులైన శ్రీ సత్యసాయి నామం సర్వశక్తివంతమైంది కాబట్టి అదే తీసుకోవడం శ్రేష్ఠం. స్మరణ, ధ్యానాలన్న రెండింటి విషయం వస్తున్నది కాబట్టి ఆ సందర్భంలో బాబావారి ఆదేశం కింది విధంగా ఉన్నది:

“స్మరణకి ఏ నామాన్నయినా గ్రహించవచ్చును. ఐతే, ధ్యానానికి మాత్రం ఏ మూర్తిని ధ్యానిస్తున్నారో ఆ మూర్తియొక్క మంత్రాన్ని జపించాలి”.

తప్పక గుర్తించాల్సిన అంశం ఇది. భగవద్రూపమూ ఆ రూపమునకు రూఢి అయిన బీజాక్షరయుత నామమూ (అదే మంత్రం) రెండూ కలిపినప్పుడు ప్రాదుర్భవించే మహాశక్తిని సాధకుడు పొందడానికి భగవాన్ బాబావారు చేస్తున్న సూచన ఇది. నామం దానికదిగా మహాశక్తిమంతమైనది. అయితే, ధ్యానమూర్తి ఒకటి, మంత్రమేమో ఆ మూర్తికి సంబంధించని మరొకటి అయినప్పుడు ఏకాగ్రత చెడిపోయి సత్ఫలం అందకుండా పోతుంది. స్మరణయొక్క మహాశక్తి భగవంతుణ్ణి కరిగించి మనలను వారియందు లయింపజేస్తుందంటూ భగవాన్ బాబావారు...

“మీకు నామస్మరణ అనే అగ్నిని ఇచ్చి ఉన్నాను. అది మీ కర్మసంతా దహించివేస్తుంది. మిమ్మల్ని దేవునిలో లీనమయ్యేలాగ చేస్తుంది. వెన్నయేమో చాలా మృదువైనదే అయినప్పటికీ దానికి వేడి తగులకపోతే కరుగదు. “ఇదేమిటి? స్వామి తాము వెన్నవంటివారమని అంటున్నారు కదా!

రాసురాసు రాయిలాగా అవుతున్నారే” అని మీరనుకొంటున్నారు. స్మరణయొక్క వేడి తగులనే కదా ఈ వెన్న కరిగేది!” అని అన్నారు.

మన ప్రారబ్ధ కర్మను దహించివేయగలిగిన మహాశక్తి నామస్మరణది. నామంతోపాటు రూపాన్ని కూడా ఎదురుగా ఉంచుకొని ఒకచోట నిశ్చబ్దంగా కూర్చొని జపిస్తున్నప్పుడు

ఆ రూపము మనం చేసే నామాన్ని వింటుందనీ, అలజడులనన్నిటినీ పోగొట్టడానికి రూప ధ్యానం, నామ జపం ఒక్కటే మార్గం అనీ స్వామి అన్నారు. ఇదంతా భక్తిమార్గంలోని మాధుర్యం. ఈ మాధుర్యాన్నికా వివరిస్తూ ఒక దివ్యోపన్యాసంలో -

“నీవు నామమును పునశ్చరణ చేయునపుడు రూప మాధుర్యము, దానిలోనుండు మాహాత్మ్యమూ నీ మనసునకు తప్పక రావలెను. వాటినిగూర్చిన చింతనలో నీకు మిక్కిలి ఇష్టమైన మధుర పదార్థమును తలచుకొన్నప్పుడెట్లు నోట నీరూరునో అట్లు నీ మనసున నీరూరవలెను. నీ హృదయము నాకర్షించు నామమునే నీవు ఎన్నుకొనుము. లౌకిక సంపద లిచ్చు సంతోష సంతృప్తులకు నూరురెట్లుగా సంతోషమును, సంతృప్తిని ఇవ్వగలిగిన నామ జపము ఉండగా, సంపదలకొరకు ప్రాకులాడుట యెందుకు?! భగవంతుడు, ‘నా నామసంకీర్తన మెక్కడ జరుగుచుండునో, అక్కడ నేనుండున’న్నాడు. కాబట్టి ఆయనను వశము చేసుకొనుటకు మానసిక భాష మాటాడనేర్చిన నాలుక చాలును” అని అన్నారు భగవాన్.

లౌకిక విషయాలిచ్చే సంతోష సంతృప్తులకన్నా ఎన్నో రెట్లు గొప్పదైన ఆనందప్రాప్తి నామస్మరణవల్ల కలుగుతుందంటే ఈ సాధన ఎంత ఉత్కృష్టమైనదో అర్థమవుతుంది.

లోకంలో బ్రతుకుతూనే పారలౌకిక జీవనాన్ని అనుక్షణమూ బ్రదికే, బ్రతుకగల్గే ఆధ్యాత్మిక, పారలౌకిక జీవనకళ సాధకులకు దీనివల్ల సిద్ధిస్తుంది. భక్తిమార్గంలోని సౌలభ్యాన్నీ, సౌకర్యాన్నీ, భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి విధంగా విశదీకరించారు:

“ఆ నామమును మీ భక్తితోను, ప్రేమతోను నింపుము. అదియే మీకందరికిని అత్యంత సులభమైన మార్గము”.

“జపమంటే ఏమిటి? నిరంతరం స్మరించటం. అనగా ఎట్టి జపము? ఏ పని చేస్తున్నప్పటికిని అప్రయత్నముగా మన ఉచ్చాస నిశ్వాసములు ఎలా

ఆడుతున్నాయో అదేవిధముగా “సోఽహం” జపము జరగాలి. అదే నిజమైన సాధన. ప్రయత్నముతో చేసే సాధనలు సాధనలు కావు. అప్రయత్నంగా రావాలి”.

“ఇది (జపం / స్మరణం) ‘అన్ కాన్షన్’గా ఉండకూడదు. ‘సూపర్ కాన్షన్’ స్థాయిలో జరగాలి. అప్పుడే అది సహజమైనది”.

“జపం చేసేటప్పుడు మనస్సుకి మంత్రంయొక్క అక్షరాలే కనిపిస్తే మంత్రం మీద కొంతసేపు, రూపం మీద కొంతసేపు మారుస్తూ జపిస్తూ ఉండి చివరకు రూపం మీద మనస్సు నిలిచేటట్లు అభ్యాసం చెయ్యాలి”

పైన తెలిపిన సూచనలన్నీ నామస్మరణ ఎట్లా? ఏ స్ఫూర్తితో చేయాలో తెలుపుతాయి.

నామస్మరణచేత మోక్షప్రాప్తికి కావలసిన దుర్గుణ రాహిత్యం, మనోనైర్మల్యం సిద్ధిస్తాయి. మనిషి హృదయమనే పుట్టలో దుర్గుణాలు, దురాలోచనలు అనే పాములున్నాయనీ, అవన్నీ బైటపడిపోవాలంటే మనం భగవన్నామ స్మరణ చేయాలంటారు స్వామి. దీనికి చక్కని పోలికను తెలుపుతూ, నాదస్వరం వినిపిస్తే పుట్టలోని పాములన్నీ బయటకు వచ్చినట్లుగా, నామస్మరణ చేస్తే మన హృదయంలోని దుర్గుణాలన్నీ తొలగిపోతాయంటారు స్వామి.

ఒక్క ముక్తస్థితే కాక నామస్మరణ చేసినపుడు మనం అన్నింటిలోనూ విజయం సాధిస్తామనీ, భయాన్ని పక్కకు నెట్టి నిర్భయంగా నామస్మరణ చేసినపుడు మనం ఆనందాన్ని అనుభవించగలమనీ బాబావారన్నారు. అసలు నామస్మరణ సమస్త దుఃఖహారి అంటూ స్వామి, “నా మహిమలను తెలుసుకోవాలంటే నామస్మరణ ఒక్కటే చాలు. సమస్త దుఃఖాలనీ దూరం చేసేది అది. ఆ ఒక్కటితోనే అన్నింటినీ జయించవచ్చు” అని తెలిపారు.

మనం పురాణాలలో నిగమశర్మ, సుకుమారుడు వంటి చెడిపోయిన వ్యక్తులు ఒక చిన్న దైవకార్యమును అనిష్టంగా, తెలియకుండానే చేసి ముక్తులైనారని చదివాము.

నామస్మరణకూడా దుష్టునికి శిష్టునికి ఒకే సత్ఫలాన్ని ఇస్తుంది. బాబావారు దీన్ని తెల్పుతూ, “ఎంతటి దుష్టుడే అయినా తన నామస్మరణ చేస్తే, వానివద్దకు పరమాత్మ వెళ్లిపోతాడు. అతనికి వేరే లక్ష్యం ఏదీ లేదు. అటువంటిది ప్రీతితో తన స్మరణ చేసేవారివద్ద భగవంతుడు ప్రీతితో నిరంతరం ఉండిపోతాడనడంలో ఆశ్చర్యమేముంది?!” అని అన్నారు.

నామస్మరణను హృదయంలో ప్రేమ నింపుకొని జరపాలన్నారు కదా స్వామి. అసలు స్మరణ, జపధ్యానములవల్ల ప్రేమ కలుగుతుందన్నారు. యాంత్రికంగా కాకుండా ప్రేమతో చేయడమొక్కటే నామస్మరణకున్న సులభ నియమం! దీన్ని బాబావారు వివరంగా -

“దివ్యమైన నామస్మరణచేత మీ కాలమును సార్థకం గావించుకోండి! నడుస్తూ నామస్మరణ చేసుకోవచ్చు, పడుకొని నామస్మరణ చేసుకోవచ్చు. ప్రయాణం చేస్తూ నామస్మరణ చేసుకోవచ్చు. నామస్మరణకొక హద్దులేదు, అడ్డులేదు. నామ స్మరణకు ‘ట్యాక్స్’ అడిగేవారు లేరు. దీనిని ఆచరించడం చాలా సులభం. మానవుడు ఇట్టి సులభమైన మార్గాన్ని వదలిపెట్టి కష్టంతో కూడిన సాధనలే చాలా మంచివని భావిస్తున్నాడు. ఎట్టి కష్టములూ లేకుండా సులభంగా ఉన్నచోటే నామస్మరణ చేసుకుంటూ తరించవచ్చు. అయితే, అది ప్రేమతో చేయాలి. ప్రేమయే నిజమైన భక్తి. ప్రేమ లేనిది భక్తి కానేరదు. జపము, తపము, ధ్యానము, యజ్ఞము మున్నగు సాధనలన్నింటికీ ప్రేమయే ప్రధానం. అస్తికునికిగాని, నాస్తికునికి

గాని, తౌకికమునందుగాని, ఆధ్యాత్మికమునందు గాని ప్రేమయే ప్రధానం. అట్టి పవిత్రమైన ప్రేమతత్వాన్ని మీరు పెంచుకోండి!” అని తెలిపారు.

నామస్మరణను బిగ్గరగా రాగయుక్తంగా చేసినప్పుడది నామసంకీర్తన మవుతుంది. నామస్మరణం వైయక్తికం అవుతే, సంకీర్తనం సామూహికం. అది సర్వశ్రేయోదాయ” అన్నారు భగవాన్ బాబావారు. “మీ అందరి కంఠములు ఒక్కతూరి ఏకమై పాడినప్పుడు దివ్యమైన వైభ్రేషన్ సర్వత్రా వ్యాపించడంచేత జగత్తే మార్పుచెందుతుంది” అని ప్రపంచశ్రేయం నామంచేత కలుగుతుందన్నారు. నామస్మరణ ఎంతో సులభ, సుకర, ఫలదాయకమై కచ్చితంగా ముక్తి నిచ్చే సాధన. వారు, వీరను భేదములేక అన్ని తరగతుల వారు జపించవీలున్న విధానం ఇది. నామస్మరణకున్న శక్తినీ, ఫలితాన్నీ సుస్పష్టంగా తెల్పుతూ భగవాన్ బాబావారన్న ఈ క్రింది మాటలు సాధకులకు ఎంతో భరోసా ఇచ్చేవి:

“నామములో ప్రపంచమంతయు ఇమిడి యున్నది. అది కంటికగోచరమైనదానినికూడా తన శక్తిచేత గుర్తింపజేయగలడు. నామమును నీ రక్షణకుపాధిగా గ్రహింపుము. నావగా గైకొందువేని జనన మరణ దుఃఖసాగరమును సుఖముగా తరింతువు”

కలివంటి దుస్సహమైన యుగంలో నిస్సహాయుడైన సాధకునికి ఎంతో తోడ్పడ్డా ముక్తినియగలిగిన సులభ సాధనమైన నామస్మరణం జనన మరణ దుఃఖసాగరాన్ని సుఖంగా తరింపజేస్తుందనడం సాధకులకు ఎంత గొప్ప ప్రేరణ! ❖

వజ్రముయొక్క మూల్యము తెలిసినప్పుడే దానిని భద్రముగా కాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నిస్తాము. అదేవిధముగ, దైవనామముయొక్క విలువను గుర్తించినప్పుడే తగు శ్రద్ధాసక్తులు చూపుతాము. అప్పుడే సర్వాభీష్టములను అనుగ్రహించే దైవత్వమును అనుభవించటానికి అవకాశముంటుంది. కామధేనువైనా మెడకు తగులుపెట్టి గూటానికి కట్టివేసినప్పుడే అది మన స్వాధీనములో ఉంటుంది. దైవత్వము కూడా కామధేనుస్వరూపమే. అట్టి దైవమును నామమనే త్రాటితో నాలుక అనే గూటానికి కట్టివేసినప్పుడు దైవం మన స్వాధీనము నందుంటాడు.

- బాబా

ఘోషాల్ సరాలు

(ధారావాహికం - 36వ భాగం)

❖ ప్రొ|| కామరాజు అనిల్ కుమార్ ❖

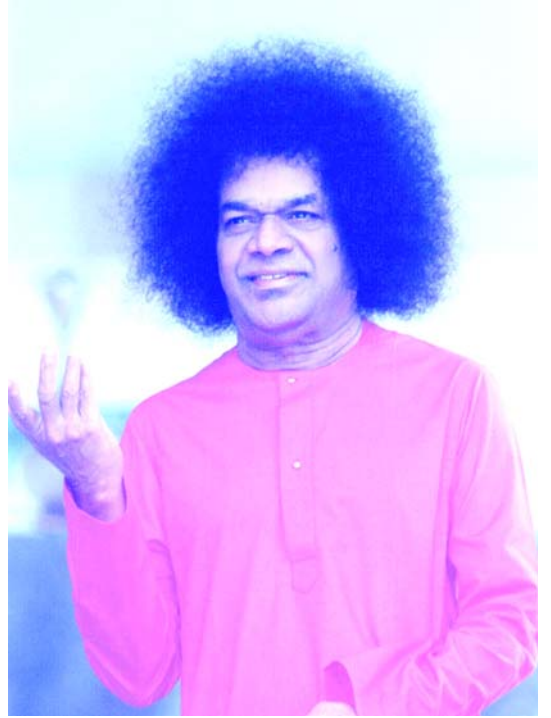
‘స్వ’రాజ్యం

ఒకరోజు స్వామి ఎమ్.ఎన్.సి., ఎమ్.బెక్. విద్యార్థులకు ఇంటర్వ్యూ అనుగ్రహించినప్పుడు ఒక విద్యార్థినుద్దేశించి, “ఎమ్.ఎన్.సి. అంటే ఏమిటి?” అని అడిగారు. “మాస్టర్ ఆఫ్ సైన్స్, స్వామీ” అన్నాడా విద్యార్థి. తిరిగి స్వామి ఒక ప్రొఫెసర్ నుద్దేశించి, “మాస్టర్ అంటే ఎవరు?” అని ప్రశ్నించారు. “ఏదైనా ఒక విషయంలో నిష్ణాతుడైనవాడు, స్వామీ” అని సమాధానమిచ్చాడాయన. ‘కాదు, కాదు, ఇంద్రియములను వశపరచుకున్నవాడే మాస్టరు. మీరందరూ మిస్టర్లే! మిస్టర్ సో అండ్ సో...!’ అన్నారు స్వామి.

“ఇంద్రియములు మనసు నిల్విన
అంధుడైనను ముక్తిసొందును
ఇంద్రియములు నిగ్రహించని
ఇంద్రుడైన పతనమొందును”

ఇంద్రియములకు లొంగిపోయినవాడు లోకమంతటికీ దాసుడవుతాడు. ఇంద్రియములను అదుపులో ఉంచుకొన్న వానికి లోకమంతా దాసోహమంటుంది. ప్రతి సంవత్సరం ఆగస్టు 15 నాడు మనం స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన్ని ఘనంగా జరుపుకుంటున్నాము. అయితే, కేవలం బాహ్యమైనట్టి స్వాతంత్ర్యముతో సంతృప్తిచెందక, దేహేంద్రియాదుల నరికట్టి, మనసు నిల్పి, ఆత్మస్వాతంత్ర్యంకోసం కృషి చేయాలని భగవాన్ ఉద్ఘోషిస్తారు:

“ఈనాడు పరుల అధీనంలో లేకుండుటయే స్వాతంత్ర్యమనుకొంటున్నారు. దీన్ని ‘ఇండిపెండెన్స్’ అంటున్నారు. కాని, ఇది ‘ఇన్ - డిపెండెన్స్’ మాత్రమే. అనగా, మనం ప్రతీదానికి లొంగిపోయే ఉంటున్నాము; ప్రతీదానిపై ఆధారపడియున్నాము.

ఇంక, ఇది ‘ఇండిపెండెన్స్’ (స్వాతంత్ర్యము) ఎట్లా అవుతుంది?! ఇది పేరుకు మాత్రమే! ఐతే, నాటికీ, నేటికీ మధ్య భేదము ఒకటున్నది. ఆనాడు తెల్లవారు నల్లవారిని బాధిస్తువచ్చారు, ఈనాడు నల్లవారే నల్లవారిని బాధిస్తున్నారు! ఇదేనా మనము తెచ్చుకొన్న స్వాతంత్ర్యం! మనను మనమే హింసించుకోవడమా స్వాతంత్ర్యం?! మన సంస్కృతిని మనమే పాడు చేసుకోవడమా మనము తెచ్చుకొన్న స్వాతంత్ర్యం?! మన స్వాతంత్ర్యమును మనము రక్షించుకోవాలి. అదే ఆత్మస్వాతంత్ర్యం.”

మనం కోరవలసింది రాజకీయపరమైన స్వాతంత్ర్యం మాత్రమే కాదు; అంతర్ముఖమైన 'స్వ'రాజ్యమును కోరాలి. అది హృదయంతో సాధించవలసినది. దేహాభిమానమును తగ్గించుకొని ఆత్మాభిమానమును పెంచుకున్నప్పుడే అది సాధ్యమవుతుంది. లోలోపల ఇంకా బానిసత్వంలోనే ప్రుగ్గుతుంటే పరాయి పాలననుండి విముక్తి పొంది మాత్రం ప్రయోజనమేమిటి?! దేహాభిమానము మూలంగా కలిగే కోరికలు, ఇంద్రియలాలస, జాతిమత భేదాలు ఇవన్నీకూడ మన స్వాతంత్ర్యాన్ని భంగపరుస్తున్నాయి; అశాంతికి, బంధనకు కారణమవుతున్నాయి. “లోకములన్నియున్ గడియలోన జయించినవాడ వింద్రియానీకమున్ చిత్తమున్ గెలువనేరవు...” అన్నాడు ప్రహ్లాదుడు హిరణ్యకశిపునితో. “లోని శత్రువులకు లొంగిపోయినవాడు బయటి రిపులనెట్లు పట్టగలడు?” అని ప్రశ్నించారు భగవాన్.

“పేలములపై పేరాశ విడువలేక
బోసుయందు ఎలుక చిక్కినట్లు
తుళ్ళ విషయాసక్తి తూలి నరుడు
వద్దనే ఉన్న బ్రహ్మానంద పదవి వదలు”

మితిలేని కోరికల మూలంగా మనిషి తన స్వాతంత్ర్యాన్ని తానే పోగొట్టుకుంటున్నాడు. బయటినుండి ఎవరూ తన స్వేచ్ఛకు అడ్డుపెట్టటం లేదు. ఈ విషయాన్ని స్వామి ఒక చక్కని ఉదాహరణతో వివరించారు. కోతులను పట్టడానికి ఒక సన్నమూతి గల కూజాలో వేరుశనగ గింజలను వేసి పెడతారు. కూజాలో చేయిపెట్టి, వేరుశనగ పప్పును గుప్పిట పట్టుకున్నందువల్ల చేయి బయటికి తీసుకోలేక, లోపల తననెవరో పట్టుకున్నారని భావిస్తుంది కోతి. ఇంద్రియములను అరికట్టుకోలేక బంధితుడవుతున్న మానవుడు కూడా ఈ కోతులతో పోల్చదగినవాడే!

“కాయమును ధరించిన ప్రతి ప్రాణికి ఇంద్రియ నిగ్రహము అత్యవసరం. “నా ఇంద్రియములు కదా” అని స్వేచ్ఛగా వాటిని వదలకూడదు. కారు నీవే కొన్నప్పటికీ, నీ పేరుతోనే రిజిస్టరైనప్పటికీ, నీవే డ్రైవ్ చేస్తున్నప్పటికీ అప్పుడప్పుడు బ్రేకులు వేయక తప్పుదు. “నా కారు కదా, నేనెందుకు బ్రేకు వేయాలి?” అని అనుకుంటే ప్రమాదానికి గురి కావలసి వస్తుంది” అని హెచ్చరించారు భగవాన్.

“కన్నుల నిచ్చినదెందుకొ తెలుసా?
అన్నియు చూచేటందులకా? కాదు, కాదు
దేవదేవుడైన కైలాసవాసుని చూచేటందుకురా!

చెవులను యిచ్చినదెందుకొ తెలుసా?
ఊరివారి సుద్దులు వినేటందుకా? కానేకాదు
భగవానుని కీర్తన వినేటందులకు

నోటిని యిచ్చినదెందుకొ తెలుసా?
మాటలు పలికేటందులకా?
ఆర్తావనుడో దేవదేవుని కీర్తన పాడేటందులకు.

చేతులనిచ్చిన దెందుకొ తెలుసా?
మూతికి ముద్దందించుటకా?
పతితపావనుడో శివుని పూజలు
చేతులార చేసేటందుకురా.

పొందుగ పాదములిచ్చినదెందుకొ?
సందులు గొందులు తిరుగుటకా?
అందుకు కాదు, నందివాహనుని
మందిరమ్మున తిరుగుటకు.

తెలివిని యిచ్చినదెందుకొ తెలుసా?
కలిమిని సంపాదించుటకా? కాదు, కాదు
నాలుగు రోజుల నాటకమిదియని
నగ్నసత్యమును ఎఱుగుటకు.

దేహమునిచ్చినదెందుకొ తెలుసా?
దేశములన్నీ చుట్టుటకా!
‘పరోపకారార్థమిదం శరీరమ’ను
పదమును ఆచరణలోనుంచుటకు”

అహంకార మమకారములు, ఇంద్రియచాపల్యము ఇవన్నీ దేహాభిమానముయొక్క లక్షణాలు. ఇవి ఎంత దృఢంగా ఉంటే ఆత్మస్వాతంత్ర్యమునకు అంత దూరంగా ఉంటాము. కాబట్టి, దేహాభిమానమునుండి క్రమేణ విముక్తులమై, మనం దేహస్వరూపులం కాదు; ఆత్మ స్వరూపులం అని అనుభవపూర్వకంగా గ్రహించే ప్రయత్నం చేద్దాం. “నేను” అంటే ఆత్మ అని తెలుసుకొన్నవాడే మనము ‘స్వ’రాజ్యమును సాధించినవారమవుతాము. ❖

ఆనందార్చన

మాదిరాజు రామచంద్రరావు

అనంతుడు, అచ్యుతుడు, అక్షరుడు, అవ్యయుడు, అప్రమేయుడు, అదిమధ్యాంతరహితుడు, అవాఙ్మానస గోచరుడు, అఖండ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మ అయిన పరమాత్మ అనుగ్రహాన్ని పొందటానికి జగత్తులో అనేకానేక ఆరాధనా విధానాలున్నాయి. అర్చనాపద్ధతులున్నాయి. వందలు, వేలసంఖ్యలో ఉన్న మతవిశ్వాసాలు, సంస్కృతులు, సంప్రదాయాలు భగవదారాధనా విధానాల్లో వైవిధ్యాన్ని పాడుకొల్పాయి. “ముందే ముందే మతిర్భిన్నః” అని శాస్త్ర వచనం. మూస పద్ధతిలో ఉన్న ఒకే ఆరాధనా విధానం అందరికీ నచ్చకపోవచ్చు, సంతృప్తి నివ్వకపోవచ్చు. కనుక, ఎవరికి నచ్చిన పద్ధతిలో, ఎవరికి అందుబాటులో ఉన్న విధానాల్లో, ఎవరి విశ్వాసానుసారం వారు ఆరాధనలు కొనసాగిస్తూ వస్తున్నారు. అర్థవంతంగా, సహేతుకంగా సాగే అన్ని పద్ధతులూ మంచివే.

సాక్షాత్ పరబ్రహ్మస్వరూపులు, కలియుగ అవతార దైవము, మనందరి గుండె గుడుల్లో కొలువైయున్న

ప్రేమమూర్తి భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి బాబావారు భక్తులపై తమకు గల అపార కృపాదృష్టితో ఎట్టి వ్యయ ప్రయాసలూ లేనటువంటి, అత్యంత సులభమైన, శక్తివంతమైన ఒక వినూత్న ఆరాధనా విధానాన్ని మనకందించారు. ఇందుకు “కాసు ఖర్చు లేదు, కాయకష్టము లేదు; లేదు చదువు సాధనాది బాధ”. అదే ‘ఆనందార్చన’. మనము చేయ వలసిందల్లా ఎప్పుడూ ఆనందంగా ఉండటానికి ప్రయత్నించటమే. ఇది ‘ఆరాధన’ ఎట్లా అవుతుంది? అను సందేహం రావచ్చు. భగవంతునికి ప్రీతిపాత్రమైన, సంతృప్తి నివ్వగల ప్రతి పనీ ‘ఆరాధనే’ అవుతుంది. బిడ్డ తన ఒడిలో నవ్వుతూ, కేరింతలు కొడుతూ ఉల్లాసంగా ఉంటే, ఏ మాతృమూర్తి ఆనందించదు! మనమంతా

సాయిమాత ఒడిలో ఉన్న పసిబిడ్డలమే! బిడ్డ అన్నింటికీ తల్లిపై ఆధారపడుతుంది. అత్యంత విశ్వాసంతో, తన భద్రతపై భరోసాతో నిశ్చింతగా ఉంటుంది. ఒడిలోనుండి తనను జారవిడుస్తుందేమో అన్న ఆలోచన ఆ బిడ్డకు ఏ కోశానా రాదు. తల్లికూడా తన ప్రాణాన్ని పణంగా పెట్టి అయినా బిడ్డను రక్షించుకుంటుంది. ఒడిలో ఉన్న పసిబిడ్డవలె మనమంతా స్వామిపై పూర్తిగా ఆధారపడి, ఏమి జరిగినా స్వామి అభీష్టం మేరకే జరుగుతుందనే నిర్భీతిని పెంచుకుంటే, విశ్వాసాన్ని పాడుకొలుపుకుంటే, నిత్యజీవితంలో అంతా ఆనందమే. “హ్యాపీన్ ఈజ్ యూనియన్ విత్ గాడ్”, దైవంతో తాదాత్మ్యం చెందడమే ఆనందం, అంటారు స్వామి. ఇటువంటి జీవన విధానమే స్వామి మనసుండి ఆశించేది.

స్వామి చెప్పారో మారు - “ఒకాయన ఒక మూట ఎత్తుకొని రైలు ఎక్కి, తనను తన మూటను మోయగల రైలులో ఉన్నాననే సంగతి విస్మరించి, ఆ మూటను తన

తలపై పెట్టుకొని కూర్చున్నాడట. మీరంతా అట్టే చేస్తున్నారు. మిమ్ములను, మీ బాధలను మోయటానికి నేను సంసిద్ధుడనై ఉండ, అది గమనించక, మీ కష్ట నష్టాల మూటలను మీ నెత్తిపైనే ఉంచుకొని ఆయాసపడుతున్నారు. మీరు లోకంలో అందరినీ నమ్ముతారు, భగవంతుణ్ణి తప్ప. నిజానికి నమ్మకూడనిది మానవమాత్రులను, నమ్మవలసినది భగవంతుణ్ణి. కానీ మీరు ఈ క్రమాన్ని రివర్స్ పద్ధతిలో పాటిస్తున్నారు. అందుకే అంతగా దుఃఖితులవుతున్నారు. ఇందుకు కారణం మీరే! మీ దృష్టి దోషమే! మీ ఆలోచనావిధానం అపసవ్యంగా ఉండటమే! ఆ పద్ధతిని విడనాడి దైవాన్ని మనసారా నమ్మండి, ఆనందంగా జీవించండి” అంటారు స్వామి. వారు అపూర్వమైన వరదానాన్ని ప్రసాదించారు. పలుమార్లు బాహుటంగా ప్రకటించారు:

**“అడవిలోనున్న ఆకసమున ఉన్న
పట్టణమున ఉన్న పల్లె నున్న
గుట్టమీదనున్న నట్టేను నున్నను
మదిని సాయి మిమ్ము మరువడెప్పుడు”**

ఇంతకన్నా భరోసా ఏం కావాలి మనకు?! నన్ను నమ్మినవారిని ఏ పుట్టకో చెట్టుకో వదలిపెట్టను. కడుపులో పెట్టుకొని కాపాడుకుంటాను, అన్నారో మారు. ఎంతటి కరుణామయుడు, భక్తవత్సలుడు, భక్తరక్షకుడు, ఆనందప్రదాత భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబా! తమ దివ్యప్రసంగాల్లో స్వామి మననెప్పుడూ “ఓ భక్తులారా!” అని సంబోధించలేదు. “దివ్యాత్మస్వరూపులారా!”, “ప్రేమస్వరూపులారా!” అనే సంబోధించేవారు. దీని అర్థమేమిటి? మనమంతా ఆత్మస్వరూపులం, ప్రేమస్వరూపులం. ఏదో పేరు పెట్టి పిలువబడుతున్న దేహం కాదు మనం. ఆత్మ ఆనందస్వరూపం. మనం ఆత్మస్వరూపులమని భావన చేస్తే ఆనందస్వరూపులం అనికూడ నమ్మితీరాలి. భగవాన్ అంటారు, ఆనందం మానవుని సహజ స్థితి. ఆనందంగా లేకపోవటమే అసహజం. ఎవరైనా విచారంగా ఉంటే, ఎందుకట్లా ఉన్నారు? ఏమిటి ప్రోబ్లం? అని అడుగుతాం. మరి ఆనందంగా ఉన్నవారి దగ్గరకు వెళ్ళి, మీరెందుకు

విచారంగా లేరు, అని అడుగుతామా! భగవాన్ అంటారు, “కొందరు ఎప్పుడు చూసినా ఆముదం తాగిన ముఖం పెట్టుకొని కూర్చుంటారు. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. మానవత్వం చాలా పవిత్రమైనది. ఆనందప్రదమైనది. సృష్టిలో మానవునికి తప్ప మరే జీవికీ నోరారా నవ్వే, మనసారా ఆనందించే, తన ఆనందాన్ని ఇతరులతో పంచుకొనే అవకాశం లేదు. ఇట్టి ఉత్తమమైన, ఉన్నతమైన మానవజన్మను విచారిస్తూ గడపటమెందుకు! నిరంతరం చిరునవ్వులు చిందిస్తూ ఉండండి. స్వామిని చూడండి - ఎప్పుడూ ఆనందంగా ఉంటాను. ఆనందం నా స్వరూపం. ఆనందం నా స్వభావం. ఎవరేమి చెప్పినా ‘సంతోషం, సంతోషం’ అంటుంటాను. ఒకనాడు ఒక భక్తురాలు, “స్వామీ, నా భర్త పోయినాడు” అంది ఏడుస్తూ. “చాలా సంతోషం” అన్నాను. “స్వామీ! నా భర్త పోతే మీరు సంతోషమంటారేమిటి!” అంటూ మరింతగా ఏడ్చింది. నేను చెప్పాను, “బంగారూ! నాకెప్పుడూ సంతోషమే. దేనికి విచారించను. నిరంతరం ఆనందంగానే ఉంటాను. కనుక, నీకు కూడ అదే మాట చెప్పినమ్మా” అన్నారు. జననమెంత సహజమో మరణమంత సహజం. ఒకదానికి ఆనందించి, రెండవదానికి విచారపడటం అర్థరహితమని భగవాన్ దివ్యసందేశం.

“మీరు సమర్పించే, నివేదించే భౌతికమైన పదార్థాలు నాకు సంతృప్తి నివ్వవు. ఆనందాన్ని అందించవు. నిజంగా చెప్పాలంటే, మీ ఆనందమే నా ఆహారం” అంటారు స్వామి. మనం బాధపడుతూ ఉండటం స్వామికిష్టం ఉండదు. మనం ఎంత ఆనందంగా ఉంటే, అంతగా స్వామికి యిష్టమైన, వారు స్వీకరించే నైవేద్యం వారికందించినట్లు. కనుక, స్వామి చూపిన మార్గంలో జీవితాన్ని గడుపుతూ ఆనందంగా ఉందాం. ఆనందంగా ఉండటమే స్వామికి ప్రియమైన ఆరాధనావిధానంగా భావిద్దాం. మనకు మానసిక ఒత్తిడి ఎక్కువైనప్పుడు, కష్టాలు కడగండ్లు ఎక్కువై మనల్ని ఆనందానికి దూరంగా నెడుతున్నప్పుడు స్వామిని తలుచుకుందాం. అప్పుడు విచారం వెనుదిరుగుతుంది. దుఃఖం మనకు దూరమవుతుంది.

ఆనందంగా ఉండటం విషయంలో భగవత్ అవతారమూర్తులే మనకు ఆదర్శం. శ్రీరామచంద్రమూర్తి తనకు పట్టాభిషేక సుముహూర్తం నిశ్చయమైందని తెల్సినప్పుడు ఎట్లా మందహాసం చేశారో, అరణ్యవాసానికి బయలుదేరే సమయంలో కూడ అదే స్థితిలో ఉన్నారు. పరస్పర విరుద్ధమైన అంశాలు, ఒకటి సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకం, మరొకటి నారవస్త్రధారణతో ఘోరారణ్యవాసం - ఈ రెండింటినీ ఆయన సమానంగా స్వీకరించారు. దరహాసం చెక్కుచెదరలేదు! శ్రీకృష్ణ భగవానుడు కూడా అంతేకదా! భీకరమైన రణరంగంలో కూడా చిరునవ్వులు చిందిస్తూనే ఉన్నారు. గోపికలు ఆయన్ను, “నల్లనివాడు, పద్మనయనమ్ములవాడు, నవ్వు రాజిల్లెడి మోమువాడు....” అంటూ వర్ణించారు. అట్టి ఆనందతత్త్వమే భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారిది. ఏ

క్షణంలో చూసినా భక్తులను సమ్మోహితులను చేసే చిరుదరహాసమే! మధుర మందహాసమే! తాము ఎట్లా ఉంటున్నారో మనల్నికూడ అట్లాగే ఉండవలసిందిగా నిరంతరం ప్రబోధిస్తూ వచ్చారు. “మీ ఆనందమే నా ఆహారం” అని చెప్పియున్నారు కనుక, మన ప్రియతమ భగవానులకు నైవేద్యం సమర్పిస్తున్నామనే భావనను సదా స్ఫురణకు తెచ్చుకొంటూ, కష్ట నష్టాలను మానసికంగా దూరం నెడుతూ, ఏమి జరిగినా, జరుగుతున్నా భగవదేచ్ఛానుసారమే జరుగుతున్నదని గాఢంగా విశ్వసిస్తూ, ‘మాయామేయ జగమ్మై నిత్యమని సంభావించి’ మోహంలో పడకుండా, ఒకవేళ పడినా వెంటనే తెలివి తెచ్చుకొని స్వామిని స్మరించుకుంటూ ఆనందంగా జీవిద్దాం. ఆనందాన్నే పాయసంగా శ్రీవారికి నైవేద్యం సమర్పిద్దాం. ❖

❖ ఆనందం నీలోనే ఉంది ❖

ఈనాటి మానవుడు ఆనందముకోసం అనేక ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడు. కానీ, ఆనందము ఎక్కడున్నది? ప్రపంచములో ఉన్నదా? పదార్థములలో ఉన్నదా? వ్యక్తులలో ఉన్నదా? గ్రంథములలో ఉన్నదా? లేదు, లేదు. ఆనందము మానవుని హృదయమునందే ఉన్నది. కానీ మానవుడు తన స్వస్వరూపమైన ఆనందమును మరచిపోయి కల్పితమైన ఆనందముకోసం ప్రాకులాడుతున్నాడు. కోరికలు తీరినప్పుడే తనకు ఆనందం లభిస్తుందని భావిస్తున్నాడు. ఇది చాలా తప్పు. కోరికలు తీరటం కాదు ఆనందము, కోరికలు ఆరడమే ఆనందము. కనుక, కోరికలను తగ్గించుకోవాలి. దీనికే ‘వైరాగ్యమ’ని పేరు పెట్టారు. ‘ఇది నాది’ అనుకున్నప్పుడు దానికి సంబంధించిన సుఖ దుఃఖములను అనుభవించక తప్పదు. ‘ఈ భూమి నాది’ అనుకున్నప్పుడు ఆ భూమిలో పండే పంటను పుచ్చుకోక తప్పదు. కాబట్టి, ‘నేను, నాది’ అనే అభిమాన మమకారములను వీడనంతవరకు మానవునికి ఆనందం ప్రాప్తించదు. మనస్సున్నంతవరకు మాయ తప్పదు, దుఃఖం తప్పదు. మనస్సును ఆధారముగా చేసుకున్న మానవుడు పశువుకంటే హీనమై పతనమవుతాడు. బుద్ధిని ఆధారముగా చేసుకున్నవాడే పశుపతిగా మారగలడు.

- బాబా

PUTTAPARTHY P. O.
(ANANTHAPUR DIST.)

Date _____

శ్రీమంతుని శిష్యులుగా ఉంటాము. కనుక ప్రతి ప్రాంతానికి పాఠశాల
వసతి ఉన్నట్లుగా చూడండి. ప్రముఖ స్థానాన్ని ఇవ్వండి. సరిగ్గా
చెబుతున్నట్లు ప్రకటించండి.

21.21

‘నీ స్వామి యేనాటికీ నీకు దూరము కాడు’

అమ్మా! నాయనా! నీ జాబు చేరెను.

విషయములు విశదమాయెను. అయితే, అందులో చాలా కష్టముగా వ్రాస్తివి. న్యాయముగా చూచిన వ్రాసినదానికంటే అధికముగానే బాధపడుచున్నావు. నిమిష నిమిషమూ చూచుచున్న నీ స్వామికి వేరు వ్రాయనవసరము లేదు. కానీ ప్రకృతి ధర్మమునకు బలియగుచున్న నిన్ను నే నిర్ణయంగా చూచుటలేదు తల్లీ! నిండు దయతోనే చూచుచున్నాను. కష్ట సుఖములు కావడి కుండలు. అయితే, ఆ కుండలలోనే కరుణాబిక్షము క్రుమ్మరింతును. కమ్మని తిండి కడుపు నింపుదును. నీవు సంతోషముగనే యుండిన ఇంత దీనాలాపన వచ్చియుండునో లేదో! ఇంతటి బాధల మూలమున కదా దీనాలాపనలు తీయుట, నిమిష నిమిషమూ నీ ఆలాపనలను ఆలకించి నే అరుదెంచుట! అట్లయిన, యెందుకు కనిపించలేదు స్వామీ అని అందువేమో! నీలోనే నిండియుండిన నేను యెవరికి కనుపింతును? నీవెవరు? కన్నులు నీవు కాదు కదా. కాయము నీవు కాదు కదా! అవన్నియూ బాహ్య భ్రాంతులు కదా! నీవెవరో నేను అదియే బంగారూ! నీ స్వామి యేనాటికీ నీకు దూరము కాడు; వకరు చేయలేరు; సాధ్యము కాదు. దేహములను బంధించి చెరసాలయందుంచిననూ చేయు చింతననూ, చెంత చేరు దయాస్వరూపమునూ యెవరడ్డగింతురు? యేనాటికీ ఆ తలంపు వద్దు.

నాయనా! స్వామికి కోపము వచ్చినదేమో అని వ్రాస్తివి. నాకెందుకు తల్లీ కోపము? గోరుచుట్టుపై రోకటి పోటన్నట్లు నీవు పడు పాట్లల్లో ఇది వేరే నీకు వడ్డింతునా? యేనాటికీ కలయందు సయితము తలంచవద్దు. స్వామి స్వరూపము దయా ప్రేమ కరుణలు, శాంతి ధర్మములే కానీ కోప, ఈర్ష్య, అహంకార, అసూయ తత్వములు కావు. అవి అన్నియు ఆడంబరులైన నర మృగముల లక్షణములు. ముందూ వెనుక యోచించక, వారివారి స్వార్థమునే ప్రధానముగా వుంచుకొని పాటుపడుచూ, పరుల సంతోషమునే గమనించకుండునట్టి పాపులకున్న కోపమునకు; స్వార్థరహితమై సర్వులూ నావారని భావించి, వారి ఆనందమే నా ఆహారముగా ఆరగించి, అన్యుల శాంతి సౌఖ్యములకు ప్రాకులాడు నీ స్వామికి పోలిక అగునా తల్లీ! నాకు రాదు, రాబోదు, రాలేదు. భ్రాంతివల్ల అట్లు కలలో కనిపించవచ్చును కానీ కరుణలో అట్టిది లేదు. నీవు ధైర్యముగా ఆనందముగా యుండు. స్వామి నిన్ను దూరమేనాడునూ చేయదు. తలంపే రాదు. కొంత కాలము వోపిక పట్టుకొన్న అన్నియూ శాంతించును. సౌఖ్యము చేకూరును. నేను బద్రి యేప్రిల్‌లో పోతాను. మద్రాసు వచ్చే పోవునది. అప్పుడు దర్శన స్మరణ సంభాషణలతో సంతృప్తిపరతును.

బాబా

1960వ దశకంలో మద్రాసు వాస్తవ్యులు శ్రీమతి విజయమ్మగారికి

భగవాన్ బాబావారు వ్రాసిన దివ్యానుగ్రహ లేఖ ఇది.

చిత్రావతి తీరంలో చిద్రూప సాయి లీలావైభవం

కుప్పం విజయమ్మ

బాలసత్యసాయీశుని సాన్నిధ్యంలో ఆనాడు మేము చిత్రావతి తీరంలో పొందిన దివ్యానుభవాలు కలమునకో కవితకో అందరాని ఆనందపుజల్లులు. 2019 జనవరి 22వ తేదీన చిత్రావతి పుణ్యతీరంలో నేను ఆస్ట్రేలియా సాయియువతతో సమావేశమైనప్పుడు ఆనాడు చిన్నిసాయిగోపాలుని, చిలిపి సాయిగోవిందుని ఆటపాటలు, అల్లరి దేవుని చతురోక్తులతో, ఛలోక్తులతో మైమరచిన ఆ సన్నివేశాల మధురస్మృతులు హృదయంలో మరోమారు ఉవ్వెత్తన ఎగిశాయి. మధురాతిమధుర భావపరంపరలు నా హృదయాన్ని ఉద్వేగపరచాయి.

ఆరు నూరైనా, నూరు ఆరైనా స్వామి ప్రతి రోజూ చిత్రావతికి రావాల్సిందే! బాలసాయీశుడు, ‘రండహో... నేను చిత్రావతికి వెళుతున్నాను’ అని ప్రకటించగానే మేమంతా మిడుతల దండులా వారి వెంట పరుగులు తీసేవారం. రోజూ మా పయనం పాతమందిరం నుండే! దారిలో వారి లీలలకి, అల్లరికి అంతే లేదు. ఒక అబ్బాయిని పిలిచి, ఒక గులకరాయిని తెమ్మని చెప్పి, దాన్ని ఒకరివైపు విసిరేవారు. అది ఆ వ్యక్తి చేతిలో పడేసరికి కలకండగా మారిపోయేది! మా అందరిమధ్య నడుస్తూ ఉన్నట్లుండి అదృశ్యులైపోయేవారు. మేము “స్వామీ, స్వామీ” అని పిలచి పిలచి అలసిపోయి ఒకచోట చతికిలపడగానే ప్రక్కనే ఉన్న

గుబురుపొదనుండి మమ్మల్ని భయపెడుతున్నట్లుగా ‘భా’ అని కేకేసి ముందుకు పరుగు తీసేవారు. వారికోసం మేము వెతుకుతూంటే, కొన్నిసార్లు ప్రక్కన ఉన్న పెద్ద వృక్షంమీద చిటారుకొమ్మపైన కూర్చొని చప్పట్లు కొట్టేవారు. “స్వామీ, లేతకొమ్మమీద కూర్చున్నారు, పడిపోతారు, రండి! రండి!” అని మేము గోలచేస్తూంటే, మా ప్రక్కనే ప్రత్యక్షమై, “ఇంకా అక్కడ చూస్తున్నారా! నేను ఇక్కడే ఉన్నాను” అని అంటూంటే సంభ్రమాశ్చర్యాలలో మునిగిపోయేవారం.

తరువాత అందరం చిత్రావతి ఇసుకతీర్నైలపై కూర్చునేవారం. కాసేపు భజన చేశాక “స్వామీ, చాలా ఆకలిగా ఉంది, ఏమైనా తింటే తప్ప పొడలేము” అంటే,

స్వామి ఇసుకను ప్రోగుచేసి, తమ చిన్నారి చేతులను ఆ కుప్పలోనికి పోనిచ్చి ఘుమఘుమవాసనలతో మైసూరుపాక్ తీసేవారు. నెయ్యి కారుతూ వేడిగా ఉండేది. ఇసుకలోంచి తీసినా ఒక్క ఇసుక రేణువు కూడా దానికి అంటుకొనేది కాదు. ఇదెలా సాధ్యమని మేము బుట్టపగులగొట్టుకుంటూ ఉంటే, ఆ మైసూరుపాక్ ను ముక్కలు చేసి అందరికీ పంచేవారు. ఆ ముక్కలు అక్షయమవుతూనే ఉండేవి! ఒక ముక్క తినగానే మా కడుపు నిండిపోయేది. “స్వామీ, చాలా తియ్యగా ఉంది. ఏదైనా కారంగా ఉండే పదార్థం కావాలి” అంటే, వెంటనే అది కూడా తీసిచ్చేవారు. ఇసుకనుండి జపమాలలు, విగ్రహాలు, గీతాపుస్తకాలు .... ఇలా ఎన్నో సృష్టించి భక్తులకు బహూకరించేవారు.

ఒకరోజు అమ్మకు ఒక చిన్న వినియోగదత్త సృష్టించి ఇచ్చారు. తొండం చాలా చిన్నగా ఉంది. ఇదేమిటి స్వామీ, అని ప్రశ్నిస్తే, “రోజూ పాలతో అభిషేకం చెయ్యి, పెరుగుతుంది” అన్నారు. అలాగే పెరిగింది! వారి లీలలు అగమ్యములు! అప్రమేయములు!

నాగసాయి దర్శనం!

మరో రోజు చుక్కల మధ్య చంద్రునిలా వెలిగిపోతూ ప్రభువు, “నాగసాయి వస్తున్నాడు” అన్నారు. ఎవరో మనిషి కాబోలు అనుకొని చుట్టూ చూశాం. ఎవరూ కనిపించలేదు. “అక్కడ చూడండి” అన్నారు. దూరంగా ఒక పెద్ద నాగుపాము వస్తూ ఉండినది. ఎంత దివ్యంగా ఉందో చెప్పలేను. నిగనిగలాడే నల్లటి రంగు, దానిపైన బంగారం లాంటి చుక్కలు తళతళ మెరిసిపోతూ ఉంది. పాకుతూ వస్తుంటే నృత్యం సల్పుతూ వస్తున్నట్లుగా అనిపించింది. అది పడగను అలా పైకి యెత్తగానే అందులో మన సాయిదేవుని వదనారవిందం ప్రస్ఫుటంగా కానవచ్చింది. ఆశ్చర్యంతో బిగుసుకుపోయాం. “ఇక వెళ్ళిరా నాగసాయి” అని స్వామి అనగానే, అటూఇటూ కదులుతూ వెళుతుంటే, అసలు తోకే కనిపించలేదు. అది సాధారణమైన నాగము కాదు, సాక్షాత్తు ఆదిశేషుడే అని చెప్పవచ్చు.

ఒకరోజున అందరం బెల్లం చుట్టూ చేరిన చీమల్లా ప్రభువు చుట్టూ కూర్చోని ఉండగా, చటుక్కున అదృశ్యులయ్యారు. చిత్రావతిని ఆనుకొని ఉన్న చిరుకొండమీద

ప్రత్యక్షమై చప్పట్లు కొడుతూ, “ఇప్పుడు మీకు అపూర్వ దర్శనం ఇస్తాను. జాగ్రత్తగా చూడండి” అంటూ సూర్య దర్శనం, చంద్ర దర్శనం, త్రినేత్ర దర్శనం అనుగ్రహించి సర్వులను సంభ్రమాశ్చర్యచకితులను గావించారు. (వివరాలకు ‘అన్యథా శరణం నాస్తి’ చదవండి)

ప్రశాంతినిలయం వస్తుందని ఆనాడే చెప్పారు!

ప్రతి రోజూ చిత్రావతి చేరగానే బాలసాయిశుడు పరుగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి ఒక రాతిబండమీద కూర్చోనేవారు. కొంతకాలమయ్యాక పిడుగు పడి ఆ రాయి రెండుగా చీలిపోయింది. ఆరోజు స్వామి ఆ రాతివద్ద నిలబడి, “చూడండి, ఈ రాయి ఏడుస్తోంది. ఇకనుండి నేను దాని మీద కూర్చోనని విలవిలలాడిపోతోంది” అని అంటూంటే, మేము ఆశ్చర్యంతో, “స్వామీ, రాయి ఏడ్వబడిమేమిటి?!” అన్నాము. “ఏం! వాటికీ ప్రాణం ఉంది” అన్నారు. ఆ రాతికి అభయమిచ్చారట, “ప్రశాంతినిలయం కట్టినప్పుడు మొదట నిన్నే అక్కడ ఉంచుతాను, నీ మీదనే విశ్రమిస్తాను” అని. సర్వమూ వారి సృష్టియే. మాతృమూర్తిలా ప్రేమను పంచటమే వారి దివ్యావతారంలోని విశిష్టత. 1950లో ఆవిర్భవించిన ప్రశాంతినిలయంగురించి 1946లోనే మాకు వెల్లడించారంటే, వారి మహిమను వర్ణింప సాధ్యమా! కాలాతీత లీలామూర్తి మన సాయిదేవుడు.

ప్రాణనాథుని పాదపద్మాలను అభిషేకించాలని...

ప్రభువు ఎందుకు రోజూ తప్పనిసరిగా చిత్రావతికి వెళుతున్నారని ఒకరోజు దీర్ఘంగా యోచిస్తే, ఈ బుట్టలో బ్రహ్మాండమైన భావం తళుక్కున స్ఫురించింది. “మన స్వామి సాక్షాత్తు శివుడే” అని వర్ణిస్తూ ఒక కవిత రాసి ప్రభువు చేతికి అందించాను. అది చదివి ప్రభువు, “నిజమే” అన్నారు. ఆనందంతో పొంగిపోయాను. ఆ పరమేశ్వరుడే దివినుండి భువికేతెంచి, పర్తిలో సాయీశ్వరుడై ఆరాధింపబడుతున్నారు కదా! మరి పరమేశ్వరుడు భువని చేరగానే గంగాదేవి, “నేను నా ప్రాణనాథుని పాదపద్మములను రోజూ అభిషేకించాలి కదా!” అని కైలాసగిరినుండి పొంగుతూ పొర్లుతూ వచ్చి ఇక్కడ చిత్రావతిగా ప్రవహిస్తోంది. మిగతా నదులన్నీ -

యమున, గోదావరి, సరస్వతి, నర్మద, సింధు, కావేరి - ఆనందంతో పరవశిస్తూ చిత్రావతిలో లీనమైపోయాయి. కనుకనే, ఈ శ్రేష్ఠమైన నదిలోని ఒక బొట్టు తీర్థం త్రాగినా, శిరస్సుపై చల్లుకొన్నా మన జన్మ ధన్యమైపోతుందని నేను గట్టిగా బల్లగుద్ది చెబుతున్నాను.

ఆరోజుల్లో ఈ పవిత్ర నదీ తీరమున కూర్చొని, “చిత్రావతీ తీర చిద్రూప బాబా...” అని ఒక చక్కని పాట హృదయమలర, మనసు దీరా పాడి ఆనందించేవారం. ఒకసారి బాలసంత్యసాయీశుడు చిత్రావతిలోకి దుమికి, యెంతసేపటికీ కనిపించలేదు. భక్తులు ఆందోళన చెంది, ‘స్వామీ, స్వామీ’ అని గట్టిగా పిలుస్తూంటే, ఉన్నట్లుండి అవతలి ఒడ్డులో లేచి అందరినీ ఆశ్చర్యచకితులను గావించారు. తిరిగి ఈ ఒడ్డు చేరాక స్వామి మాకు తమ దివ్యహస్తములను చూపారు. అహో! ప్రతి వ్రేలిమీద శంఖ చక్రములున్నాయి. మధ్యలో పెద్ద శంఖము! అదేరీతిగా, వారి పాదరాజీపములపైకూడ ప్రతి వ్రేలిమీదా శంఖ చక్రములు ప్రస్ఫుటంగా కానవచ్చాయి. అవి బ్రహ్మ కడిగిన దివ్యపాదాలు! అహల్యకు శాపవిమోచనం కలిగించిన రామపాదాలు! లక్ష్మీదేవి సేవించే విష్ణుమూర్తి పాదాలు! ఆ సుందర సుకుమార పాదపద్మాలను ఆనందబాష్పాలతో అభిషేకించి పరవశించిపోయాం.

భాళీ పాత్రలనుండి అక్షయ ఆహార పదార్థాలు!

ఒకరోజున “ఈనాడు మీకు చిత్రావతి తీరంలో విందు భోజనం! వంట చేయకండి. భాళీ పాత్రలు తీసుకురండి” అన్నారు మన బాలసాయీశుడు. చిత్రావతిలో ఆడి పాడి అలసిపోయి, “స్వామీ, ఆకలిగా ఉంది” అన్నాం. బండిలో ఉన్న పాత్రలన్నీ దింపి వరుసగా పెట్టమన్నారు. వాటిపై మూతలు పెట్టమన్నారు. ఒక చిన్న కఱ్ఱ తీసికొని ఆ మూతలపైన తాకుతూ, “సాంబారు”, “అన్నం”, “రసం”, “పాయసం”, “పచ్చడి” అని రాగం తీస్తూ పలుకుతుంటే, అవి అన్నీ లోపల ప్రత్యక్షమయ్యాయి! స్వామే స్వయంగా వడ్డిస్తుంటే, భీమసేనుల్లా కూర్చొని బొక్కుతూ, ఊపిరి సలుపనంత ఆయాసం వచ్చేట్లు పీకలదాకా నింపుకొన్నాం. ఎంత వడ్డించినా పాత్రలన్నీ నిండుగానే ఉన్నాయి! భుక్త్యాసంతో కాళ్ళీడ్చుకుంటూ మందిరం చేరుకున్నాం.

ఆ తరువాత రెండు రోజులు ఇంకేమీ తినలేకపోయాం. శ్రీవారు మమ్మల్ని చూసి, “అది దేవామృత భోజనం! అందుకే మీకు ఆకలి లేదు” అన్నారు.

మహత్తరమైన, అతీతమైన ప్రభువు లీలలను మేము అనుభవించని రోజు లేదు. లీలానాటక సూత్రధారి మన సాయీశుడు. ఒకరోజు మందిరానికి కొంతదూరంలో ఉన్న తులసీతోట చేరుకున్నాం. తులసీ దళాలు కోసి మాలలు కట్టమన్నారు ప్రభువు. “ఎవరైతే సరిగ్గా నా పాదాలవరకు సరిపోయేలా కడతారో వారికి బహుమానం ఏమిటో తెలుసా? రెండుమార్లు పాదసమస్కారం” అన్నారు. ఆచితూచి కట్టాం. చిత్రమేమిటో తెలుసా? వారు స్వయంగా కట్టిన మాల మాత్రమే కరెక్టుగా, పర్రెక్టుగా ఉంది. “మరి నమస్కారం ఎవరికి?” అని గలగల నవ్వారు అల్లరి దేవుడు.

చింతచెట్టు ‘కల్పవృక్షం’గా మారిన అద్భుత వైచిత్ర్యం

చిత్రావతి ప్రక్కనున్న చిరుకొండను మన ప్రభువు చకచకా ఎక్కుతుంటే మేము వారి వెనుక ‘వుస్సుబుస్సు మ’ంటూ పరుగులు తీస్తూ ఎక్కేవాళ్ళం. పైన ఉన్న చింతచెట్టును చేరాలంటే, మధ్యలో ఒక అగాధం ఉండేది. ఒకరు అటువైపునుండి చేయూత నిచ్చి లాగితే తప్ప దాటటానికి వీలయ్యేదికాదు. ఉన్నారు కదా మన బంగారు దేవుడు! సులభంగా ఒక్క ఉదుటులో తాము దాటేసి, నిలబడి, తమ చేయూత నిచ్చి అందరినీ తమవైపుకి లాగేస్తూంటే, మేము కళ్ళప్పగించి చూస్తూ వినోదిస్తున్నాం. వారికన్నా వయస్సులో పెద్దవారినీ, దృఢకాయులని సైతం అలవోకగా లాగేస్తున్నారు. సన్నతీగలా ఉన్న స్వామికి ఇంత బలం యెక్కడ్నించి వచ్చిందో! మా అవ్వగారి వంతు వచ్చింది. బాగా లావుగా ఉన్నారు. “అవ్వా, రా! రా!” అని స్వామి పిలుస్తుంటే, ఆమె భయంతో, “వద్దలే స్వామీ” అని అంటుంటే, పసిడిబొమ్మలా నవ్వుతూ ఒక్క ఊపులో ఆమెను అవతలకు లాగేశారు. భయపడుతూ చూస్తున్న మేము చప్పట్లు కొడుతూ, కలకలధ్వనులతో ఆ కమనీయ సాయిని జేజేలతో అభినందించాం. ఆనాడు గోవర్ధనగిరిని సహితం కేవలం ఒక చిటికెన వ్రేలిపై నిలిపిన గోపాలునికి ఇది యెంతమాత్రం!

చిన్నిసాయిగోపాలుని దివ్య కరస్పర్శచే 'కల్పవృక్షం'గా వినుతికెక్కిన చింతచెట్టు

ఆ చిరుకొండ సాక్షాత్తు కైలాసగిరి శిఖరమే! సాంబశివుడు బాలసాయీశుడై పర్తిలో అవతరించగానే, కైలాసం చుట్టూ ఉన్న కొండలు, చిరుకొండలు తమ నాయకుని వీడి ఉండలేక, దొర్లుతూ దూకుతూ వచ్చి పర్తిపురము చుట్టూ కోటగోడలవలె స్థిరపడిపోయాయి. అందులో ఈ చిరుకొండ, మధ్యలో గంభీరంగా నిలబడి, తన ప్రభువును ఆహ్వానించి; ఆ అల్లరిదేవుడు తన చిట్టిపాదములతో తనపై నర్తనం సల్పుతూ నడుస్తూ ఉంటే ఆనందంతో పరవశించిపోయేది.

భక్తులు కోరింది ప్రసాదించేది కనుక, ఈ చింతచెట్టు 'కల్పవృక్షం' అన్న పేరుతో ప్రసిద్ధికెక్కింది. అల్లరిదేవుడు చెట్టుపైకి ఎక్కి ఆ రెమ్మలను, ఆకులను గలగలలాడిస్తూ, దాగుడుమూతలు ఆడుతూ ఉంటే, "స్వామీ, ఆకలిగా ఉంది, ఏమైనా ఇవ్వండి" అని అడిగేవారం. "ఉన్నారుగా

తిండిపోతులు" అంటూ ఒక కొమ్మనుండి అపిల్స్, మరో కొమ్మనుండి మామిడిపండ్లు కోసి ఇచ్చేవారు. ఇవేగాక, అరటిపళ్ళు, ద్రాక్ష, జామపండ్లు ఇలా ఏది అడిగితే అది కోసి ఇస్తూంటే, విస్తుపోతూ తినేవారం. ప్రభువు తప్ప మరెవ్వరూ ఆ చెట్టు ఎక్కేవారుకాదు. సుదులు తిరిగిన బాలసాయీశుని కురులను వాటేసుకొని ఆ వృక్షరాజము మురిసిపోయేది. కొమ్మల మధ్యలో అల్లరి దేవుడు ధిమితక ధిమితక అని నర్తనమాడుతూ దోబూచులాడుతూ ఉంటే మైమరచిపోయేది. వింతకళలతో మెరిసిపోయేది.

తరువాతి సంవత్సరాల్లో భక్తబృందాల రాకపోకలతో కళకళలాడుతూ సజీవమై, చైతన్యవంతమై 'కల్పవృక్షం'గా అఖండ కీర్తిని సంపాదించుకొన్న ఈ చింతచెట్టు 2011 మే 19వ తేదీ రాత్రి ఈదురు గాలులతో కుండపోతగా కురిసిన వర్షంలో సగానికి చీలిపోయి క్రిందికి వ్రాలిపోయింది. గడచిన ఏడేనిమిది దశాబ్దాలలో పుట్టపర్తిలో ఎన్నిసార్లు పెనుగాలులు వీచలేదు! ఎన్నిసార్లు కుంభవృష్టిగా వానలు కురవలేదు! అయినా వాటినన్నింటినీ తట్టుకొని చెక్కుచెదరకుండా నిలిచిన ఈ మహావృక్షం ఆనాడు మాత్రం ఎందుకు కూలిపోయింది? తన జీవము, ప్రాణము, సర్వస్వము అయిన స్వామి తమ అవతారమును చాలించటమే ఇందుకు కారణం అనటంలో ఏమాత్రము సందేహం లేదు. ఆశ్రితులపాలిట కల్పతరువు అయిన స్వామి తమ అవతారమును చాలించటంతో గుండెబద్దలై ఈ 'కల్పవృక్షం' కూడా కూలిపోయింది. వారిరువురి మధ్యనున్న విడదీయరాని ప్రేమబంధానికి, స్నేహ బంధానికి ఇది ప్రబల నిదర్శనం కాదా! అయితే, వెంటనే భక్తులు ఈ వృక్షరాజమును పరిరక్షించుకొనే నిమిత్తం తగిన చర్యలు చేపట్టారు. మానవాళికి ప్రభు ప్రేమకానుకగా వెలసిన ఈ మహావృక్షము క్షీణించి పోకుండా భావితరాల భక్తసంతతికి దివ్యస్మృతిచిహ్నంగా కలకాలం నిలిచి ఉండాలని శ్రద్ధతో, భక్తితో తగు జాగ్రత్తలు తీసుకొన్నారు. ఆ మహావృక్షం నేడు మళ్ళీ పచ్చని ఆకులతో విస్తరిస్తూ నేత్రానందము గావిస్తూ ఉండటం మనమందరం చేసుకొన్న పుణ్యఫలం.

చిరుకొండను దిగి వచ్చాక, బాగా గట్టిగా యేపుగా ఉన్న చెట్టుకొమ్మలకు త్రాళ్ళు బిగించి, దానిపైన పలక అమర్చి, మన అల్లరి దేవుణ్ణి దానిపై కూర్చోబెట్టి మగవారు తమ బలంకొద్దీ ఊపేవారు. “చూట్టానికి పైల్మానులే కానీ బలంలో తొన్న” అంటూ ప్రభువు వాళ్ళను ఆటపట్టించేవారు. ఒకరోజు ప్రభువు తామంతట తామే వేగంగా ఊగుతూ, బొమ్మలా గిరగిరా తిరుగుతూ, ఒక్క అంగలో పైనుండి క్రిందికి దూకారు. చూసి ఆనందించే బదులు భయంతో చచ్చిపోయాం. పొగడటానికి బదులు దడదడా కొట్టుకుంటున్న గుండెలను అదిమిపట్టుకొని, “అఁ! చాలా ఘనకార్యం చేశారులే స్వామీ” అని అంటుంటే, పకపకా నవ్వారు ప్రభువు. సాక్షాత్తు భగవంతుడే అని తెలిసినా అజ్ఞానంతో మాయలో మునిగిపోతుంటాం. వారి చర్యలు అమోఘములు, మనో వాగతీతములు!

ఆజ్ఞను అతిక్రమించినందుకు లెంపకాయలు!

ఒకరోజు మేమంతా ప్రభువు చుట్టూ తేనెటీగల్లా ముసురుకొని ఉండగా వారు రాజాధిరాజులా కనుబొమలు యెగురవేస్తూ యేమన్నారో తెలుసా? “నాకు 14 యేళ్ళ వయస్సులో ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా అదృశ్యమైపోయేవాడిని. ఈ కల్పపుక్షం క్రింద ఉన్న గుహలో ఉండేవాడిని. ఆ గుహలో వ్రాతబిల్లు, ఇంక్ బాటిల్, పెన్ను, కొన్ని జాబులు ఉన్నాయి. అయితే, మీరెవ్వరూ చూడాలని వెళ్ళకండి. అందులో పెద్ద సింహం కూడా ఉంది” అని అంటుంటే, మాకు ఒళ్ళు గగుర్పొడిచింది.

మధ్యాహ్నంపూట ప్రభువు తమ గదిలో కూర్చుని భక్తులు వ్రాసిన జాబులు చూస్తూ, వాళ్ళకి జవాబులు వ్రాస్తూ ఉండేవారు. ఆ సమయంలో మా అన్నయ్య మూర్తి నాతో, “త్వరగా రా! వెళ్ళి ఆ గుహను చూచి వద్దాం” అన్నాడు. “నీకేమైనా పిచ్చా?” అంటుంటే, వినకుండా నన్ను లాక్కెళ్ళాడు. పైనుండి ఒక రంధ్రంగుండా వెలుతురు వస్తుంటే, ఆ గుహలో స్వామి చెప్పినవన్నీ చక్కగా కనిపించాయి. ముందుకు పోదాం అని అడుగు వేస్తుంటే సింహగర్జన వినిపించింది. అదిరిపోయాం. చూశాం.

అమోఘములు, మనోవాగతీతములు
చిలిపిసాయిగోవిందుని ఆటపాటలు

గంభీరంగా కూర్చొని ఉంది! రెండు కళ్ళు అగ్నిగోళాల్లా ఉన్నాయి! గజగజా వణికిపోతూ పరుగుతీశాం. ఎలా పైకి యెక్కామో ఆ దేవునికే ఎఱుక. మోచేతులు, మోకాళ్ళు గీరుకొని రక్తం కారుతున్నా లెక్కవేయక, యెక్కడ ఆ సింహం తరుముకొని వచ్చేస్తుందో అని ఒకటే పరుగు!

కొంతదూరం వెళ్ళాక మూర్తి అన్నాడు, “ముందువైపు స్వామి ఉంటారు, వెనుకవైపునుండి పోదాం” అని. అలాగే వెళ్ళాం. ఇంకేముంది?! అక్కడ ప్రభువు జేవురించిన ముఖంతో గంభీరంగా నిలబడి ఉన్నారు. ఈ ‘సింహం’ కంటే ఆ సింహమే నయమనిపించింది. ముచ్చెమటలు కారిపోతూండగా రాతిబొమ్మల్లా నిలబడ్డాం. మమ్మల్ని చూసి, “ఏయ్, రండి ఇక్కడికి” అన్నారు ఉరుము ఉరిమినట్లు. అన్నయ్య భయపడుతూ దగ్గరకు వెళ్ళగా వాడి చెంపలు బాగా వాయించారు. గజగజ వణికిపోతున్న నన్ను పిలిచారు; చెవి గట్టిగా పట్టుకొని, “ఆడబిడ్డవు కనుక

బ్రతికిపోయావు, ఫో” అంటూ గర్జించారు. లోనికి వెళ్ళిన తరువాత అమ్మ చేతిలో నాకు లెంపకాయలు తప్పలేదు.

సాయిరాముని కథలు వినటానికి వచ్చిన మారుతి!

2019 జనవరి 22వ తేదీ సాయంత్రం చిత్రావతి తీరంలో కూర్చుని ఆస్ట్రేలియా సాయువువత నుద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ, “ఒకరోజు మన చిన్నిసాయిదేవుడు పిల్లల చేతికి ఒక తులసీమాల ఇచ్చి బంతిలా చుట్టమన్నారు. ఆ బంతిని అటూ ఇటూ విసురుతూ పిల్లలమధ్య అల్లరి కృష్ణునిలా వారు పరుగులు తీయసాగారు...” అని నేను బాలసాయిశుని దివ్యక్రీడా సంరంభాన్ని వర్ణిస్తూండగా, నా వెనుకనున్న చెట్టుపైనుండి ఒక వానరం గబగబా దిగి వచ్చి, అక్కడ స్వామి సింహాసనంపైన అమర్చిన దిండును తీసి, దానిని అటూ ఇటూ విసిరేస్తూ కొద్దిసేపు ఆడుకుంది. ఈ ఘట్టం పూర్తి అవుతూనే మళ్ళీ వెళ్ళి చెట్టుమీద కూర్చోంది. ఆ తరువాత నేను ప్రభువు తమ సంకల్పంతో నీటిని పెట్రోలుగా మార్చిన ఘట్టాన్ని వర్ణిస్తూ, “మోటార్లోన

పెట్రోల్ లేక నీరు పోసీ... దారి నడిపిన శౌరి నీవు పర్వరమణా!” అని పాడుతూ ఉండగా, సరిగ్గా అదే సమయంలో వానరం మళ్ళీ చెట్టు దిగివచ్చి, నా ప్రక్కనున్న వాటర్ బాటిల్ తీసుకొనివెళ్లి దర్జాగా మూత తీసి నీరు త్రాగసాగింది. అది చూసి సాయి యువత చప్పట్లు కొడుతూ, ఆనంద మహాసముద్రంలో ఓలలాడారు. తరువాత ఆలోచిస్తే, తన ప్రాణవిభుడైన సాయిరాముని దివ్యలీలలు వినడానికి సాక్షాత్ హనుమంతుడే వచ్చాడా అనిపించింది. అంతేగాక, సమావేశం చివర్లో ప్రభువుకు మంగళహారతి ఇస్తూంటే, పూలమాల పైనుండి క్రిందికి జారిపడటంతో సాయువువత పరవశంతో చిత్తైపోయారు. కరములు జోడించి మహామహిమాన్వితమూర్తి, ప్రత్యక్ష ప్రేమావతారి అయిన ప్రభువుకు తమ కృతజ్ఞతాంజులులు అర్పించారు.

నిజంగా ఈ సాయి యువత ఎంతో అదృష్టవంతులు. నిరాకారంలో సాకారతత్వాన్ని, సాకారంలో నిరాకార తత్వాన్ని దర్శించిన ధన్యజీవులు. ❖

శ్రీ సత్యసాయి గీతములు - 7

చిత్రావతి తీర చిద్రూప బాబా...

చిత్రావతి తీర చిద్రూప బాబా...

చింతలెల్లను దీర్చి చెంత మము జేర్చు

మా పాలి పెన్నిధిని మదియందు తలచి

నీ సన్నిధిని జేరి మసలుచున్నాము

మాదు కర్మల తీర్చి మర్మమెల్లను తెలిపి

ధర్మమార్గము జూపి జన్మము తరింపజేయి

ఆత్మపంజరమందు పరమాత్మ చిలుక నుంచి

హృదయ భావములనెడు భక్త్య భోజ్యములొనగి

కనులలో పొరలుచు కన్నీటితో కడిగి

కావించు నీ పూజ కడు వేడ్కతో బాబా

॥చిత్రావతి తీర॥

॥చిత్రావతి తీర॥

“నేను మీ ఇంట వెంట జంట ఎప్పుడూ ఉంటాను”, స్వామిని మేము దర్శించుకున్నప్పుడల్లా, వారు మా కుటుంబానికిచ్చిన మహదాశీర్వాదం ఇది. ఇచ్చిన మాట ప్రకారం మా జీవితాలను, మొత్తం మా కుటుంబం యొక్క తలరాతనే మార్చివేసిన విశ్వవిధాత మన ప్రియతమ స్వామి. మమ్మల్ని స్వామి ఏవిధంగా ప్రభావితం చేశారని చాలామంది నన్ను అడుగుతుంటారు. మా జీవిత రథ సారథి స్వామి. తమ దివ్యప్రేమను పంచి, సన్మార్గాన మమ్మల్ని నడిపిస్తూ స్వామి సదా మాకు తోడునీడగా ఉన్నందువల్లనే మేము సుఖశాంతులతో జీవనం సాగించ గలుగుతున్నాము.

నేను హైస్కూలులో ఉండగా మా అమ్మ, అమ్మమ్మ, కొందరు సాయిభక్తులతో కలసి పుట్టపర్తికి వెళ్ళాము. అప్పుడే నేను స్వామిని తొలిసారి దర్శించుకోవటం జరిగింది. అప్పట్లో నాకు స్వామిగురించి తెలిసింది బహు తక్కువ. మా కుటుంబాన్ని స్వామి ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. అదెంతో గొప్ప అనుగ్రహమని అప్పట్లో నాకు తెలియదు. నిజానికి స్వామి మాతో మాట్లాడుతున్నంతసేపూ, బయట కూర్చున్న నా స్నేహితురాళ్ళగురించి ఆలోచిస్తూ గడిపాను. “స్వామీ, ప్లీజ్, నా స్నేహితురాళ్ళనుకూడా ఒకసారి పిలిచి మాట్లాడండి” అని ప్రార్థించాను. స్వామి నవ్వి, “వాళ్ళతో తరువాత మాట్లాడతాలే” అన్నారు. తగిన సమయం వచ్చినప్పుడు ఆయా వ్యక్తుల జీవితాలలో ప్రవేశించి, శాశ్వతంగా నిలిచిపోయే మార్గమేదో స్వామికే తెలుసునని నాకు తరువాత అర్థమైంది.

1990లో మా అన్నయ్య శ్రీనివాస్ ఎమ్.బి.ఏ. చదవటానికి సాయి యూనివర్సిటీలో చేరిన తరువాత, ఇంకా తరచుగా పుట్టపర్తికి వెళ్తూండేవాళ్ళం. ఇదిలా ఉండగా, 1992లో కిడ్నీలు దెబ్బతిని మా నాన్నగారు కాలం చేశారు. కర్మకాండలన్నీ పూర్తయ్యాక మేము పర్తికి చేరగానే స్వామి మమ్మల్ని ఇంటర్వ్యూకి పిలిచారు. లోపలికి వెళుతూనే, “ఇలా ఎందుకు జరిగింది స్వామీ? ఇంత చిన్న వయస్సులో మా తండ్రిని మాకు దూరం చేస్తే ఇంక మా బాగోగులు చూసుకునేదెవరు?” అని ఏడ్చేశాను. కరుణామయులైన స్వామి తాము చెప్పబోయేది శాంతంగా

“ఇంట, వెంట, జంట....”

పద్మిని మారెళ్ళ

వినమని చెప్తూ, అంతకు కొద్ది నెలల ముందు, మా అమ్మా, నాన్నా, మేం అక్కచెల్లెళ్ళం ఇద్దరం, హిమాలయాల్లోని కేదార్నాథ్ కి తీర్థయాత్రగా వెళ్ళిన సందర్భాన్ని గుర్తు చేశారు.

ఆ సమయంలో మా అన్నయ్య సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్ లో ఉద్యోగంకోసం శిక్షణలో ఉండటంవల్ల మాతో రాలేదు. మేము అక్కడికి వెళ్ళిన తరువాత మా అమ్మకి సుస్తీ చేయటంచేత ఆవిడ కొండ దిగువనే

ఉండిపోయింది. నాన్నగారు గుఱ్ఱం ఎక్కి కొండపైకి వెళ్ళారు. కొంతదూరం నడిచిన తరువాత మేంకూడా గుఱ్ఱం ఎక్కి పైకి వెళ్ళాం. మాకన్న ముందే కొండపైకి చేరుకున్న మా నాన్నగారు, దారిలో తనకు కలిగిన ఒళ్ళు గగుర్పొడిచే అనుభవాన్ని మాతో పంచుకున్నారు.

ఇరుకుగా, జారుడుగా ఉండే ఆ కొండమార్గంలో యాత్రికులను భద్రంగా మోసుకెళ్ళేలా అక్కడ గుఱ్ఱాలకు శిక్షణ ఇస్తారు. కొండవాలున, చాలా ఇరుకుగా ఉండే దారికి అవతలిపక్కన ఒక పెద్ద లోయ ఉంది. మా నాన్నగారు ఎక్కిన గుఱ్ఱం దారి అంచున నడుస్తూ ఉండగా హఠాత్తుగా కాలుజారి, పట్టుతప్పి నాన్నగారితో సహా లోయలో పడబోయింది. సరిగ్గా అదే క్షణంలో ఏదో అదృశ్య హస్తం తనను, తనెక్కిన గుఱ్ఱాన్ని బలంగా తిరిగి రోడ్డుమీదకు నెట్టివేసినట్లు నాన్నగారికి అనుభవమైంది. ఆ సంఘటన విని అక్కచెల్లెళ్ళ మిద్దరం, “హమ్మయ్య, గండం తప్పింది” అనుకున్నాం. అయితే, ఆ విషయాన్ని అప్పుడే మరచిపోయాం. మా అమ్మకు కూడా ఆ సంగతి చెప్పలేదు.

మేము కేడార్నాథ్ కు వెళుతుంటే జరిగిన ఈ సంఘటనను స్వామి ఇంటర్వ్యూగదిలో పూసగ్రుచ్చినట్లు వర్ణిస్తూ నాకు గుర్తు చేయగా నేను ఆశ్చర్యంతో నోటమాట రాక నిశ్చేష్టురాలినై నిలబడ్డాను.

అప్పుడు స్వామి నా చేయి పట్టుకొని, “అసలు నీ తండ్రి ఆయుర్దాయం అనాటితో తీరిపోయింది. అనాడే ఆయన లోయలో పడిపోవలసిన వాడు. కానీ, అలాగే జరిగి ఉంటే, ఆడపిల్లలు మీరు ఏం చేయగలిగేవారు? అప్పుడు మీ ఇద్దరి గతేమిటి? అందుకే మీ నాన్నను తిరిగి రోడ్డుపైకి నెట్టి ఆయన ఆయుర్దాయం పొడిగించాను. ఆయనిప్పుడు నాకోసం చేయాల్సిన పని ఉంది. ఇప్పుడు అర్థమైందా, నీ తండ్రి ఎందుకు దూర మయ్యాడో?! ఇకమీదట మీ బాగోగులు చూసేదెవరిని అడిగావు కదా! నేను చూసుకుంటానని మాటిస్తున్నాను” అన్నారు.

ఆ తరువాత మా అమ్మకేసి తిరిగి, “నేనన్నీ చూసుకుంటాను. నీ ఇద్దరు కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు నేనే చేస్తాను. నువ్వు నిశ్చింతగా ఉండు” అన్నారు.

ఆవిధంగా ప్రేమతో నిండిన పలుకులతో స్వామి మా మనసులకు ఊరట కలిగించారు. భగవంతుడే మీకు నిజమైన తండ్రి అంటూ, ఎంతో గంభీరమైన జీవన సత్యాలను తెలిపారు. “ఎప్పుడూ గుర్తుపెట్టుకో బంగారూ! నయనము అనగా కన్ను. నారము అనగా నీరు. నయనమునుండి వచ్చే నారము నారాయణునికే అర్పితం కావాలి. నీవు పరమాత్మకోసమే కంటినీరు కార్పాలికానీ ప్రాపంచిక విషయాలకోసం కాదు” అని ఉద్ఘోషించారు.

స్వామి వాక్కు తిరుగులేనిది

ఆ సంవత్సరం పుట్టపర్తి ప్రైమరీ స్కూల్ లో 11వ తరగతిలో చేరేందుకు స్వామి ఎంతో దయతో నాకు అనుమతి ప్రసాదించారు. కానీ అప్పుడు ఆ పాఠశాలలో నేను కోరుకున్న సబ్జెక్టుతో గ్రూపులేదు. అందుచేత, స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయురాలు నన్ను వేరే గ్రూపులో చేరమన్నారు. అది నాకిష్టంలేక హైదరాబాదు తిరిగి వెళ్ళిపోవా లనుకున్నాను. కానీ, స్వామి మాటమీద నమ్మకం ఉంచి, మరొక్కరోజు వేచి ఉండమని అన్నయ్య సలహా ఇవ్వటంతో ఆగిపోయాను. “స్వామీ, రేపు మీరు ఏదో ఒకటి చేయాలి. లేదంటే నేను మళ్ళీ ఎన్నడూ మీ సన్నిధికి రాను” అని రాత్రి ఏడుస్తూ పడుకున్నాను.

మరునాడు ఉదయం మందిరం నుండి వెలుపలికి వస్తూనే స్వామి నేరుగా అన్నయ్య దగ్గరికి వెళ్ళి, “ఏం, సీటు దొరికిందా?” అని అడిగారు. “సీటు ఇచ్చారు కానీ, ఆమె కోరుకున్న గ్రూపు స్కూలులో లేదు స్వామీ” అని అన్నయ్య విన్నవించాడు. వెంటనే స్వామి, “ఆమెకేం గ్రూపు కావాలి అదే ఇవ్వండి” అని అక్కడే ఉన్న ప్రైమరీ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయురాలిని ఆదేశించారు.

ఆవిధంగా నా మొండిపట్టుకు స్వామి ఎంతో ప్రేమతో స్పందించి నా సమస్యను పరిష్కరించిన తీరు చూసి నాకు దుఃఖమాగలేదు. స్వామి వాక్కు తిరుగులేనిదని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ స్వామి తాము ఇచ్చిన మాటకు కట్టుబడి ఉంటారనే గుణపాఠం నేర్చుకోగలిగాను. మరో విషయ మేమిటంటే, నాకు సీటిచ్చిన సబ్జెక్టు గ్రూపు అప్పటివరకు బాలుర పాఠశాలలో మాత్రమే ఉండినది.

వేయి తల్లుల ప్రేమ

ఇద్దరు కూతుళ్ళ వివాహాలు స్వామి దివ్యహస్తాల మీదుగా జరగాలన్న అమ్మ కోరికతో సహా, స్వామి ఎన్ని మార్లు మా ప్రార్థనలు మన్నించారో లెక్కలేదు. వివాహానికి ముహూర్తం పెట్టటం దగ్గర్నించి అన్ని విషయాలను స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తూ స్వామి మా అక్క పెళ్ళిని పుట్టపర్తిలో ఘనంగా జరిపించారు. ఆరోజున వధూవరులను కల్యాణ మంటపానికి చేర్చటానికి తమ కారునుకూడా పంపించారు ఆ అవ్యాజ కరుణామూర్తి.

నా పెళ్ళికి రెండు నెలల ముందు స్వామి మరోమారు మాకు ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చారు. నాకు కాబోయే భర్త పార్థకు, నాకు మధ్య తరచు అభిప్రాయభేదాలు తలెత్తుతున్నాయని గమనించి మా అమ్మ కలవరపడింది. మేమిద్దరం ఒకరి నొకరం అర్థం చేసుకొని సమన్వయంతో జీవనయాత్ర సాగించేలా దీవించి కాపాడమని ఆ ఇంటర్వ్యూలో స్వామిని వేడుకుంది. స్వామి చిన్నగా నవ్వి, తమ సర్వజ్ఞత్వానికి తిరుగులేని నిదర్శనంగా మరో సంఘటనను వివరించారు.

ఒకరోజు ఏదో విషయంపై నాకు, పార్థకు నడుమ వాదోపవాదాలు జరిగాయి. ఆ రాత్రి నేను బాగా దిగులుగా పడుకున్నాను. స్వామి నాకు స్వప్నంలో సాక్షాత్కరించి నాపై తమ అపారమైన మాతృవాత్సల్యాన్ని కురిపించారు. వారి వేయితల్లుల ప్రేమకు ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యాను. ఆ కల సంగతి మా అమ్మకుకూడా చెప్పలేదు. పార్థకు మాత్రం చెప్పాను. ముందురోజు గొడవపడినందుకు మేమిద్దరం పశ్చాత్తాపపడ్డాము.

ఆరోజున మేమిద్దరం గొడవపడిన సంగతీ, అదే రాత్రి నాకు కలలో తాము దర్శనమిచ్చి సాంత్యన కలిగించిన విషయమూ స్వామి మా అమ్మకు చెప్పి, “నీ కూతురుని జాగ్రత్తగా చూసుకొమ్మని నువ్వు నాకు చెప్పనక్కర్లేదు. తనకేం జరుగుతోందో నీకంటే నాకే బాగా తెలుసు. ఆ రాత్రి ఉన్నట్లే నేనెప్పుడూ ఆమె ఇంట వెంట జంట ఉంటాను. వాళ్ళు బాగానే ఉంటారు. నువ్వేమీ దిగులుపడకు” అని అభయమిచ్చారు.

నా వివాహంకూడా స్వామి దివ్యాశీస్సులతో పుట్టపర్తిలోనే జరిగింది. కానీ, ఆ సమయంలో స్వామి

బెంగళూరులో ఉన్నారు. వివాహం తరువాత స్వామి మాతో మాట్లాడలేదనే కొరత మాలో ఉండిపోయింది. ఒకరోజు స్వామి ఫోటో పట్టుకొని నేను ఏడుస్తూ, “మీ మానం నేను భరించలేను స్వామీ, నామీద మీకు కోపం లేదనడానికి ఏదైనా నిదర్శనం చూపండి” అని ప్రార్థించాను.

వారం తిరక్కుండానే మా అన్నయ్య ఒక శుభవార్త అందించాడు. యుఎస్ఎలో మా అక్క బావల దగ్గరినుండి తిరిగి వస్తూనే మా అమ్మ తిన్నగా పుట్టపర్తికి వెళ్ళింది. ఆరోజు ఇంటర్వ్యూలో స్వామి, “నిన్ను హైదరాబాదు తీసుకెళ్ళటానికి నీ చిన్నకూతురు వస్తోందా?” అని అడిగారట. అది విని నేను ఆనందం పట్టలేకపోయాను. నా భర్త తన తల్లిదండ్రులను చూడటానికి ఒడిషా వెళ్ళే రోజునే నేను పుట్టపర్తికి ప్రయాణం పెట్టుకున్నాను. కానీ, ఆ ముందురోజే స్వామి, “పార్థకూడా వస్తున్నాడా?” అని అడిగారట. అది వారి ఆదేశంగా భావించి ఇద్దరం పర్తి చేరుకున్నాం.

స్వామి మమ్మల్ని ఇంటర్వ్యూకి పిలిచి పార్థపై తమ అవ్యాజమైన ప్రేమను కురిపించారు. అందమైన గొలుసు సృష్టించి ఇచ్చి, వారి ప్రత్యక్ష సన్నిధిలో మరోమారు సలక్షణంగా మా వివాహం జరిపించారు. అమ్మతో, “చూడు, నీ ఇద్దరు కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు జరిపించాను. నేనెప్పుడూ నా మాటను నిలబెట్టుకుంటాను. నువ్విక దేనిగురించీ దిగులుపడకు. నేనెప్పుడూ మీతో ఉంటాను” అన్నారు.

అంతకన్న ఇంకేం కావాలి?! జన్మజన్మలకూ సరిపడే ప్రేమను స్వామి మాపై కురిపించారు. అందుకు ప్రతిగా వారు మా నుండి ఆశించిందేమిటి? “స్వామి నీనుండి ఏమీ ఆశించరు బంగారూ! నువ్వొక మంచి కూతురుగా, మంచి కోడలుగా ఉండు. సాయిస్టూడెంట్ను కోడలుగా తెచ్చుకున్నందుకు మీ అత్తమామలు గర్వపడాలి. మంచి భార్యగా, మంచి తల్లిగా ఉండు” అన్నారు స్వామి.

ఉన్నంతలో మంచిగా ఉండాలి. చేయగలిగినంత మంచి చేయాలి. మనవద్దనుండి స్వామి ఆశించేది ఇంతమాత్రమే. మిగిలినవన్నీ వారే చూసుకుంటారు.

తెలుగుసేత: వసంతభాను

సాయి విద్యార్థి దివ్యస్మృతులు:

“రైస్ మార్కులు”

బి.వి. సాగర్

1975 - 76లో మేము బృందావన్‌లో ఫైనల్ ఇయర్ డిగ్రీ కోర్సు చదువుతున్న రోజులవి. “మీరందరూ బాగా చదవాలి, ఫస్టు క్లాసులో పాసవ్వాలి” అని స్వామి పిల్లలందరినీ ప్రోత్సహిస్తూ ఉండేవారు. ఒకరోజు మాటల సందర్భంలో, “ఈసారి ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకున్నవాళ్ళ నందరినీ ఊటీ తీసుకువెళతాను” అని సెలవిచ్చారు.

ఇంక చెప్పేదేముంది! విద్యార్థులందరూ ద్విగుణీకృత ఉత్సాహంతో పరీక్షలకి చదవటం మొదలుపెట్టారు. ప్రతి విద్యార్థినీ స్వామి, “ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకో. ఊటీ తీసుకెళ్తాను” అని ఊరిస్తూ వచ్చారు.

నేను బృందావనం కాలేజీలో చేరిన కొత్తలో స్వామి, “మీరు బృందావనానికి వచ్చినది డిగ్రీలు పొందటానికి కాదు. డిగ్రీలకైతే మీమీ ఊర్లలోనే ఉండి చదువుకోవచ్చు కదా! ఇక్కడికి మీరు స్వామికోసం వచ్చారు. ఈ అవకాశం సద్వినియోగం చేసుకోండి. అనవసర విషయాలు, సంబంధాలు పెంచుకోకుండా, స్వామినే మనసా వాచా

కర్మణా అనుసరించి తరించండి” అని బోధించేవారు. అలాగని మేము చదువులని అశ్రద్ధ చేస్తే మాత్రం ఊరుకునేవారు కాదు. “మీ తల్లిదండ్రులు ఎంతో కష్టపడి మిమ్మల్ని ఇక్కడికి పంపించారు. వారి కష్టాలను, ఆశలను మీరు వమ్ము చేయకూడదు” అని హెచ్చరిస్తూ ఉండేవారు. బాగా చదివి మంచి మార్కులు తెచ్చుకునే విద్యార్థులను ఉత్సాహపరచడానికా అన్నట్లు వాళ్ళని స్వామి తమ దర్శనార్థం వచ్చే పెద్దలకి, ప్రముఖులకి ఎంతో గర్వంగా పరిచయం చేసేవారు.

చదువులో రాణించటంతోపాటు సంగీత కచేరీలు, నాటక ప్రదర్శనలవంటి ‘ఎక్స్‌ట్రాకరిక్యులర్ ఏక్టివిటీస్’లో కూడా పాల్గొనేటట్లు స్వామి విద్యార్థులను ప్రోత్సహించేవారు. ఆదిశంకరులవారి ‘భజ గోవిందం’, జీసస్ క్రైస్ట్ జీవితగాథ ‘దై కింగ్‌డమ్ కమ్’, సామాజిక నేపథ్యంతో కూడిన ‘భజన బినా’.... ఇలా ఎన్నో నాటకాలు పిల్లలచేత వేయించేవారు. నాటకంలోని ప్రతి అంశాన్నీ విశదీకరించి, దాని భావము హృదయాలకి హత్తుకునేలా బోధించేవారు. ఆవిధంగా స్వామి ప్రత్యక్ష పర్యవేక్షణలో రూపుదిద్దుకున్న నాటకాలు సందేశాత్మకంగా తనరారి అద్యంతం రక్తికట్టి భక్తప్రేక్షకులను ఆకట్టుకునేవి. పిల్లలందరికీ అదొక అద్భుతమైన అవకాశం.

అలా ఆడుతూ పాడుతూ స్వామి దివ్యసన్నిధిలో ఆనందంగా కాలం గడుపుతున్న నాలాంటివారికి ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకోవటమనేది అగ్నిపరీక్షకి నిలబడటంకంటే తక్కువేమీ కాదు. అయినా స్వామి ఆజ్ఞను పాటించి ప్రయత్నలోపం లేకుండా పరీక్షలకి ఫ్రీపేర్ కావటం మొదలుపెట్టాను. “యత్న ప్రయత్నముల్ మానవధర్మము, జయాపజయముల్ దైవాధీనము” అంటారు కదా స్వామి.

పరీక్షలు జరుగుతున్న రోజుల్లో కూడా స్వామి ప్రతి విద్యార్థికి ధైర్యం చెప్తూ, “బాగా తెలిసినవి ముందే రాసేయ్. మిగిలినవాటికి ఆలోచించటానికి టైమ్ ఉంటుంది” లాంటి సలహాలిస్తూ స్ఫూర్తిని నింపేవారు. అనాటి బృందావనాన్ని ఇప్పుడు తలచుకుంటే అదేదో స్వాప్నిక జగత్తులా అనిపిస్తుంది. భగవంతుని సన్నిధిలో వారి దయకు అంతగా

పాత్రులవటం మా విద్యార్థుల జన్మజన్మల పుణ్యఫలం అని చెప్పక తప్పదు.

పరీక్షల అనంతరం స్వామి కొంతమంది విద్యార్థులతో కలసి ప్రశాంతినిలయానికి బయల్దేరారు. నాకు కూడా వారివెంట ప్రయాణం చేసే సువర్ణావకాశం లభించింది. ఆ సెలవులలో స్వామి సన్నిధిలో 'డోర్ బాయ్'గా ఉండే అదృష్టం కూడా నాకు ప్రాప్తించింది. ఆవిధంగా నిత్యం వారి దర్శన స్పర్శన సంభాషణల భాగ్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ, ఆనందసాగరంలో ఓలలాడుతున్న సమయంలో మా రిజిస్ట్రేషన్ వచ్చాయి. నా ప్రయత్న లోపమే కావచ్చు, నాకు ఫస్టుక్లాసు రాలేదు. **“ఏమిరా, ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకోలేదు”** అని స్వామి అన్నప్పుడు వారి ప్రేమను నిలబెట్టుకోలేక పోయినందుకు క్షమించమని ప్రార్థించటం తప్ప ఏమీ చేయలేకపోయాను.

సెలవుల తరువాత స్వామితోపాటు తిరిగి బృందావనం చేరుకున్నాము. ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకున్న విద్యార్థుల పేర్లతో లిస్టు తయారైంది. స్వామి ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులైన వారినందరినీ పేరుపేరునా కనుక్కుంటూ, ఆ పిల్లలపై తమ ప్రేమను కురిపిస్తూ, అందరికీ ఆశీస్సులు అందజేస్తూ ఉండటంతో బృందావనంలో ఆనందోత్సాహంతో కూడిన పండుగ వాతావరణం నెలకొంది. ఫస్టుక్లాసు తెచ్చుకున్న విద్యార్థులందరూ ఎప్పుడెప్పుడా అని ఎదురుచూస్తున్న ఊటీ ప్రయాణానికి స్వామి తేదీ ప్రకటించి ఆతురతకి తెరదించారు.

ఊటీ ప్రయాణం అంటే స్వామి బృందావనం నుండి తెల్లవారుఝామున నాలుగు గంటలకు బయలుదేరేవారు. ఉదయం సుమారు 10 గంటల ప్రాంతంలో బందిపూర్ ఫారెస్టు చేరుకొని, అక్కడ భోజన ఫలహారాల తరువాత ముదుమలై అభయారణ్యంగుండా ప్రయాణించి రాత్రికి ఊటీ చేరుకొనేవారు.

స్వామి బయలుదేరే రోజు ఉదయం నాలుగు గంటల ప్రాంతంలో మేమందరం స్వామి నివాస మందిరం దగ్గర నిలబడి స్వామి రాకకై నిరీక్షిస్తున్నాము. స్వామి కారు వెనుక ఇంకా అనేక కార్లు బయలుదేరటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. ఆ సమయంలో అక్కడ నిలబడి ఉన్నప్పుడు, **“నేనుకూడా**

ఇంకొంచెం బాగా చదివి ఉంటే బాగుండేది కదా” అన్న నిరాశతో కూడిన ఒక చిన్న ఆలోచన నా మనస్సులో మెదిలింది. అదే క్షణంలో మా వార్డెన్ గారు వెనుకనుండి నా భుజంపై చేయి వేసి, **“నువ్వు ఇక్కడున్నావా? స్వామి నిన్ను పెట్టే సర్దుకుని రెండో కార్లో కూర్చోమ్మన్నారు. త్వరపడు, స్వామి క్రిందికి వచ్చే టైమ్ అయింది”** అన్నారు.

ఆ తరువాత 5-10 నిమిషాలలో జరిగిన విషయాలు నాకు గుర్తు లేవు. అంత స్వల్ప వ్యవధిలో నేను ఎలా హాస్టల్ కి పరుగెత్తానో, ఎలా పెట్టే సర్దుకున్నానో, ఏమి సర్దుకున్నానో, ఎలా కారుదగ్గరికి చేరుకున్నానో వివరించటం కష్టం. నేను నా పెట్టే పట్టుకొని, బయల్దేరటానికి సిద్ధంగా ఉన్న రెండో కారులో కూర్చోవటం మాత్రం గుర్తుంది.

బృందావనం దాటి కొంతదూరం వచ్చిన తర్వాత స్వామి కారు ఆగింది. నన్ను తమ కారులోకి పిలిపించుకున్నారు. కారులో వెనుక సీటులో స్వామి కూర్చోని ఉన్నారు. ముందు సీటులో నేను కూర్చోవటం జరిగింది. రాధాకృష్ణగారు డ్రైవింగ్ చేస్తున్నారు. మళ్ళీ కారు స్టాప్ అయింది. అప్పుడు కారులో వెనుకనుండి స్వామి నవ్వుతూ, మృదుమధురంగా, **“నేనుకూడా ఇంకొంచెం బాగా చదివి ఉంటే బాగుండేది కదా.....ఏమిరా, అవునా?”** అన్నారు.

ఆ సమయంలో నాలో కలిగిన భావోద్వేగము భాషకందనిది. అప్పటికి, నన్నుకూడా స్వామి అనుగ్రహించి ఊటీ తీసుకు వెళుతున్నారు, నేను ఇప్పుడు స్వామి కారులో ఉన్నాను అన్న సత్యాన్ని గ్రహించి జీర్ణించుకున్నాను. వెంటనే స్వామి పాదాలపై వ్రాలి కంటిధారలతో నా కృతజ్ఞతలను అర్పించుకోవటానికి కారులో వీల్లేకపోవటంవలన, నేను వెనుకకు తిరిగి స్వామి పాదాలను స్పృశించే ప్రయత్నం చేశాను. వారు అత్యంత కరుణతో, దయతో నా చేతిని వారి దివ్యహస్తంతో స్పృశించి, **“కాలేజీలు, యూనివర్సిటీలూ ఎవరు నాకు చెప్పటానికి! నేనే నీకు ఫస్టుక్లాసు ఇచ్చాను, అందుకే తీసుకెళ్తున్నాను”** అన్నారు చిరునవ్వుతో.

జీవితంలో ఎదురయ్యే పరీక్షలను సహితం, భారం స్వామిపై వేసి, మన ప్రయత్నలోపం లేకుండా చిత్తశుద్ధితో

ఎదుర్కొన్నప్పుడు, లోకులు మనకు వేసే 'మార్కుల'తో నిమిత్తం లేకుండా లోకేశ్వరులైన స్వామి తమ అపారమైన 'గ్రేస్ మార్కుల'తో మనలను అనుగ్రహించి ఉత్తమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులను చేస్తారని గ్రహించాను.

ఆ అవ్యాజ కారుణ్యమూర్తికి, అద్వితీయమైన వారి దయ, ప్రేమలకు మనసారా పాదాభివందనాలు అర్పిస్తూ, ఆనందాశ్రువులతో వారి దివ్యరూపాన్ని స్మరిస్తూ జన్మ ధన్యం చేసుకొనే ప్రయత్నం చేద్దాం. ❖

సాయి కుసుమాలు

భువనచంద్ర

చిత్రావతి నది ఒడ్డున జనియించిన స్వామీ... నీ మహిమలెన్ని విన్నా తనివి తీరదేమీ
తేనె చక్కెరలు కలిసిన స్వరమూ నీదయా
నీ పలుకు వినెడి భాగ్యమే మా పుణ్యఫలమయా ||చి||

చింతచెట్టు నించి జామపళ్ళు తీసేవా
ఇసుకనించి అమృతాన్ని సృష్టించేవా
ముక్కోటి దేవతలను నీలోనే చూపించీ
ఏమీ ఎరుగనట్టు మాతో నటనమాడేవా
యుగయుగాల సారథివి నీవే సాయిరాం
నిను గన్న మా కన్నులదెంత పుణ్యమో రాధేశ్యాం

పాట రాసి మెట్టు కట్టి పాడేవంటా... ఆ
భజనతో భవసాగరాలే ఇంకిపోవునంటా...
చిన్నచిన్న నీతికథలు చెప్పేవంటా...ఆ
నీతి వింటే ఈతిబాధ తొలగేనంటా
ఒక్కసారి నిన్ను చూస్తే చాలు సాయిరాం
మా గుండె నీకు గుడిగ మారుతుంది రాధేశ్యాం

అందరినీ నీవారిగ చూసేవంటా... వారి
తప్పు ఒప్పులను ఎంచక నిలిచేవంటా
మాటలతో మనసు మార్చివేసేవంటా... కడ
వరకూ వారి వెంట జంట నుండేవంటా
ఒక్కసారి నిన్ను చేరితే సత్యసాయిరాం
నిన్ను విడువ మాకు తరమౌనా జయ రాధేశ్యాం ❖

భక్తవత్సలుడు శ్రీ సత్యసాయి దేవుడు

స్వర్ణీయ డా॥ నరోత్తమ్ అత్రేజు

నాకొక ఆధ్యాత్మిక బోధకుడు, మార్గదర్శకుడు ఉండేవారు. నేను వారిని 1963లో కలుసుకున్నప్పుడు వారు త్వరలో తమ శరీరాన్ని విడిచిపెట్టబోతున్నట్లు నాకు చెప్పారు. అప్పుడు నేను వారిని నాకొక మంత్రం ఉపదేశించవలసిందిగా కోరాను. అందుకు వారు, “నేను నీకు మంత్రం ఉపదేశిస్తే నీవు నాకు శిష్యుడవు, కుమారుడవు అవుతావు. తరువాత నీ మోక్షం సంగతి చూడటానికి నేను మళ్ళీ జన్మించవలసి ఉంటుంది. అయితే, నీకు గురువు నేను కాదు. నీ నిజమైన గురువు కాలక్రమంలో వారంతట వారే నిన్ను దగ్గరకు తీసుకుంటారు” అన్నాడు.

నేను 1965లో బృందావన్‌లోని భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి ఆశ్రమానికి వెళ్ళాను. అక్కడ ‘దీక్షిత్’ అనే భక్తుడు ద్వారపాలకుడుగా ఉండేవాడు. ఆయన నాతో, “బాబావారు ఊటీ వెళ్ళారు. రెండు మూడు రోజుల్లో తిరిగి రావచ్చు” అని చెప్పారు. ఆరోజు గురువారం. ఉదయం 9.30 అయింది. వారి మాటలకు నిరుత్సాహపడి నేను తిరిగి బయలుదేరబోతున్నాను. అదే సమయంలో అక్కడకు మూడు కార్లు వేగంగా వచ్చి నిలిచాయి. అందులో రెండవ కారులో శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు ఉన్నారు. నాకెంతో ఆనందం, ఆశ్చర్యం కలిగాయి. బాబా నా ప్రార్థన విన్నారన్నమాట! బాబా నాదగ్గరకు వచ్చి, “డాక్టర్! నువ్వు బొంబాయినుంచి ఎప్పుడు వచ్చావు? నీకేం కావాలి?” అని అడిగారు. అంటే, నేనొక డాక్టర్‌నని, బొంబాయినుంచి వచ్చానని వారికి తెలుసన్నమాట! “నిన్న వచ్చాను స్వామీ,

నాకు మీతో ఇంటర్వ్యూ కావాలి” అన్నాను. “తప్పకుండా పిలుస్తాను” అన్నారు స్వామి. వారి పిలుపుకోసం నేను ఎదురుచూస్తూ ఉండిపోయాను.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలు దాటింది. స్వామి కారులో బయటకు వెళ్ళి వచ్చారు. సరిగ్గా నేను నిలబడిన చోటనే ప్రక్కగా స్వామి కారు వచ్చి ఆగింది. కానీ, స్వామి నాతో మాట్లాడకుండా లోపలికి వెళ్ళారు. సాయంత్రం ఐదుంబావుకి దీక్షిత్ గేటు మూసివేస్తూండగా నేను ఆయనతో, “స్వామి నాకు ఇంటర్వ్యూ ఇస్తా

నన్నారు. దయ ఉంచి కాస్త కనుక్కోండి” అన్నాను. “మీరు రేపు ఉదయం రండి” అని దీక్షిత్ నాతో అంటూ ఉంటే, సరిగ్గా అదే సమయంలో లోపలినుండి ఒక వ్యక్తి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి, “ఇక్కడ బొంబాయినుంచి వచ్చిన డాక్టరు ఎవరైనా ఉన్నారా? స్వామి పిలుస్తున్నారు” అని చెప్పాడు.

నేను మహానందంతో బంగళాలోకి వెళ్ళాను. స్వామి కుర్చీలో కూర్చొని ఉన్నారు. నన్ను చూసి చిరునవ్వుతో, “నీకు ఇంటర్వ్యూ దేనికి?” అని అడిగారు. “స్వామీ, మీ దివ్యస్పర్శకోసం, మీ సంభాషణకోసం, మీ ఆశీస్సుల కోసం” అన్నాను. స్వామి మళ్ళీ, “నీకు ఏం కావాలి?” అని అడిగారు. “స్వామీ, మీ దయవల్ల నాకు అన్నీ ఉన్నాయి, ఏమీ అక్కర్లేదు” అన్నాను. “అయినా ఏదో ఒకటి అడుగు” అన్నారు స్వామి. ఏమి అడగాలో అర్థంకాక నేను బాబావారితో, “మీరు ఏమి ఇవ్వగలరు?” అని అడిగాను. “నీవు ఏది అడిగితే అది ఇవ్వగలను” అన్నారు స్వామి. అలా అంటూ తమ సింహాసనంలోనుంచి లేచి రెండు

చేతులతో అభయప్రదానం చేస్తూ, ప్రేమమూర్తి అయిన తల్లిలాగా, “నీకు ఏది కావాలో అడుగు, ఇస్తాను” అన్నారు.

అప్పుడు ఐహికమైనది ఏదీ స్వామిని అడుగకూడదని నా బుద్ధి నన్ను హెచ్చరిస్తున్నట్లు అనిపించింది. బాబావారు నా మనసులోని ఆలోచనల్ని తాము గ్రహించినట్లుగా ప్రేమతో, “నాకు తెలుసు, నీ మనస్సు పూర్తిగా పరిపక్వత పొందింది. నీకు ఏం కావాలి?” అని అడిగారు. అప్పుడు నేను, “స్వామీ, నాకు శ్రద్ధ, భక్తి ప్రసాదించండి” అని ప్రార్థిస్తూ వారి పాదపద్మాలకు నమస్కరించాను. అదే సమయంలో నాకు నా పూర్వాశ్రమంలోని బోధకుని, మార్గదర్శకుని పాదాలను స్పృశించినట్లు అనిపించింది. ఇక నాకు కావలసింది, నేను కోరుకొనేది ఏమీ లేదు. నా హృదయం భగవాన్ పాదపద్మముల దగ్గర శరణాగతి పొందింది.

నేను 1975లో భగవాన్ బాబావారి 50వ జన్మ దినోత్సవాల సమయంలో పుట్టవర్తి శ్రీ సత్యసాయి జనరల్ హాస్పిటల్‌లో సూపరింటెండెంటుగా చేరాను. ఆ రోజులలో నా సోదరి శ్రీమతి కాంతికి ఎడమవైపు ఛాతిలో ట్యూమర్ వచ్చింది. పరీక్షలు చేయించగా అది ‘కేన్సర్’ అని తెలిసింది. అప్పుడు మేము బొంబాయిలోని టాటా మెమోరియల్ హాస్పిటల్‌లోని సర్జన్ డా॥ రామ్‌దాస్‌గారిని సంప్రదించి, ఆమెకు ఆపరేషన్‌కి ఒక తేదీ నిర్ణయించాము. ఈలోపల ఒకసారి నేను బాబావారిని దర్శించుకొని, నా సోదరి కేన్సర్‌గురించి, ఆమెకు బొంబాయిలో ఆపరేషన్ చేయబోతున్న విషయంగురించి విన్నవించాను. అప్పుడు స్వామి, “ఆమెకు నాపై నమ్మకం ఉన్నదా?” అని అడిగారు. “నాకు తెలియదు బాబా” అన్నాను. స్వామి నాకు ఏడు విభూతి పేకెట్లు ఇచ్చి, రోజుకొక పేకెట్‌లోని విభూతిని ఆమెకు రోగగ్రస్తమైన చోట రాయమని చెప్పారు.

అప్పటికి నాలుగు రోజుల తరువాత డాక్టరు ఆపరేషన్ చేయవలసి ఉండినది. ఆరోజున డా॥ రామ్‌దాస్‌గారు అర్జంటుగా మద్రాసులో ఒక ఆపరేషన్ చేయవలసివచ్చి, నా సోదరి ఆపరేషన్ తేదీని వాయిదా వేశారు. ఆమె స్వామి

చెప్పినట్లుగా వారం రోజులు విభూతి వాడటం అయింది. తరువాత ఆమెకు ఆపరేషన్ చేసేముందు డాక్టర్లు పరీక్షలు చేయగా, అత్యాశ్చర్యం! ఆమెకు కేన్సర్‌కు సంబంధించిన కనీస చిహ్నాలు కూడా కనిపించలేదు! ఎందుకైనా మంచిదని మరో డాక్టరును కూడా సంప్రదించాము. ఆయన కూడా అదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరచారు.

ప్రశాంతినిలయంలో ఒకసారి నేను మందిరం వరండాలో కూర్చొని ఉండగా, స్వామి నాదగ్గరకు వచ్చి, “నాకు ఇప్పుడే ఒక టెలిగ్రామ్ వచ్చింది” అంటూ నిలయంలో సీతాలక్ష్మి అనే భక్తురాలికి బాగాలేదని, వెళ్ళి చూసినమ్మని చెప్పారు. నేను ఆమె గదికి వెళ్ళి చూస్తే ఆమె అపస్మారక స్థితిలో ఉంది. ఆమె ప్రక్కన టేబుల్‌పైన ఇన్నులిన్ మందు, సిరంజి ఉన్నాయి. నేను వెంటనే నీళ్ళలో గ్లూకోజు కలిపి ఆమె నోటిలో పోశాను. ఆమె కోలుకొనేవరకు అలా చేస్తూనే ఉన్నాను. తరువాత నేను మందిరం వరండాలోకి వెళ్ళి, ఆమె ఆహారం తీసుకోకుండా ఇన్నులిన్ తీసుకోవటం వల్ల అలా అయింది అని స్వామికి విన్నవించి, “స్వామీ, ఇప్పుడే టెలిగ్రామ్ వచ్చిందన్నారు కదా! కానీ, మీ దగ్గరకు ఫోన్స్‌మేన్ టెలిగ్రామ్ తీసుకు రావటం నేను చూడలేదే” అన్నాను.

అందుకు స్వామి నాతో, “ఆమె కుమారుడు తన తల్లిని కాపాడవలసిందిగా స్వామి ఫోటో దగ్గర ప్రార్థించాడు. అదే టెలిగ్రామ్” అన్నారు.

భగవాన్ బాబావారు సర్వజ్ఞుడు, సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వాంతర్యామి, కరుణాఘనుడు అనటానికి ఇంతకంటే ఏమి నిదర్శనాలు కావాలి?!

(డా॥ నరోత్తమ్ మెంగ్రాజ్ అల్రేజా బొంబాయి (ముంబై)లోని జె.జె. హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంటుగా పని చేసి, ఆ తరువాత 1975 నుండి పుట్టవర్తి శ్రీ సత్యసాయి జనరల్ హాస్పిటల్‌లో సూపరింటెండెంటుగా చేరి, తన జీవితాంతము భగవాన్‌ని అనన్యభక్తితో సేవించి తరించిన ధన్యజీవి)

తెలుగుసేత: డా॥ జంధ్యాల సుమన్‌బాబు

‘విద్యా దదాతి వినయం’

రేగళ్ళ అనిల్ కుమార్

నవవ్యాకరణ పండితుడు, సూర్య భగవానునివద్ద వేదవేదాంగములు అభ్యసించినవాడు; శూరుడు, వీరుడు, ధీరుడు అయిన హనుమంతుడు సీతాన్వేషణ నిమిత్తం లంకలో ప్రవేశించినప్పుడు, రాక్షస వీరులు నీవెవరని ప్రశ్నించగా, తన పాండిత్యాన్ని, శక్తిసామర్థ్యాలనుగురించి చెప్పుకోకుండా, “దాసోఽహం కోసలేంద్రస్య” (నేను శ్రీరామచంద్రుని దాసుడను) అని సమాధానమిచ్చి, రామచంద్ర ప్రభువులపై తనకు గల వినయపూర్వకమైన భక్తిని ప్రకటించుకున్నాడు. అందుకేనేమో, “తన బంటులను కనుగొనగ” వచ్చిన శ్రీ సత్యసాయి రాముడు తమ దివ్యప్రసంగాలలో తరచు ‘రామబంటు’ను గురించి ప్రస్తావిస్తూ, “శాంతుడు, బలవంతుడు, గుణవంతుడు హనుమంతుడు” అని ప్రశంసించారు. దీనిని బట్టి విద్యకు వినయమే భూషణమని, వినయశీలురే భగవదనుగ్రహానికి పాత్రులు కాగలరని స్పష్టమవుతున్నది.

“విద్యా దదాతి వినయం వినయాద్యాతి పాత్రతామ్
పాత్రత్వాద్ధన మాప్నోతి ధనాద్ధర్మం తతస్సుఖమ్”

విద్య వినయాన్నిస్తుంది. వినయమువలన యోగ్యత కలుగుతుంది; దానివల్ల ధనము లభిస్తుంది. ధనముతో ధర్మకార్యములను ఆచరించినప్పుడు ఐహికాముష్మిక సుఖములను పొందవచ్చు. ఈ కాలంలో చాలామంది కేవలం ధనముచేత సుఖం లభిస్తుందనుకుంటారు. కానీ, ఇందులోని ఒక ప్రధానమైన అంశాన్ని విస్మరిస్తున్నారు. ధనమును ధర్మమార్గంలో సంపాదించాలి, ధర్మకార్యాలకు వినియోగించాలి. అప్పుడే సుఖశాంతులు లభిస్తాయి.

“నేటి విద్య తెలివితేటలనే పెంచె; కొంచెమైన గుణము పెంచబోదు” అన్నారు భగవాన్. ఆధునిక విద్య మానవుని కఠిన హృదయునిగా మార్చివేస్తున్నది. “మార్కులు చూస్తే ర్యాంకులు, గుణములు చూస్తే బ్లాంకులు”గా ఉన్నది నవీన

మానవుని పరిస్థితి. అలాగని నేటి తరం విద్యాధికులలో వినయవిధేయతలను పోషించుకొని మానవాళికి ఆదర్శంగా నిలిచినవారు లేకపోలేదు. వారిలో ఇరువురు మహానుభావుల ఆదర్శాలను పరిశీలిద్దాం.

ముఖ్యమంత్రిగా కాదు, సామాన్య భక్తునిగా...

బహుభాషాకోవిదులు, ఆనాటి హైదరాబాద్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగానూ; ఆ తరువాత కేరళ, ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు గవర్నర్ గా పనిచేసిన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి; అన్నింటికీ మించి శ్రీవారికి అనుంగు భక్తులు కీ॥శే॥ బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు. ఆయన ఒకసారి స్వామి సన్నిధికి వచ్చినప్పుడు నారాయణసేవలో స్వయంగా వడ్డన చేస్తుంటే, ఆయన వెంట ఉన్న ప్రభుత్వాధికారులు, “సార్, ఇది మేము చేయాల్సిన పని; ముఖ్యమంత్రి హోదాలో మీరు చేయాల్సింది కాదు” అన్నారు. వెంటనే రామకృష్ణారావుగారు, “నేను స్వామి సన్నిధికి ముఖ్యమంత్రి హోదాలో రాలేదు, ఒక సామాన్య భక్తునిగా వచ్చాను” అన్నారు. భగవంతుని సన్నిధిలో అందరూ సమానులే అంటూ తమ వినయవిధేయతలను, భక్తిప్రపత్తులను ఆరీతిగా ఆయన చాటుకున్నారు.

“రామకృష్ణారావు 12 భాషల్లో పండితుడు. ఆరోజుల్లో స్వామి ప్రసంగాన్ని ఆయన అనువాదం చేసేవాడు. ఒకపర్యాయం బొంబాయిలో స్వామి ప్రసంగాన్ని ఆయన మరాఠీలోకి అనువదించినప్పుడు సభికులు ఎంతో ఆనందంతో కరతాళధ్వనులు చేశారు. వెంటనే రామకృష్ణారావు మరాఠీలో, “ఇప్పుడు నేను పలికిన పలుకులు నావి కావు; ఇవన్నీ భగవాన్ బాబావారి పలుకులే” అని చెప్పగా సభికులు మళ్ళీ పెద్దపెట్టున కరతాళధ్వనులు చేశారు” అంటూ శ్రీవారు ఒకానొక సందర్భంలో బూర్గులవారి గురించి ప్రశంసాపూర్వకంగా ప్రస్తావించారు.

స్వామి సన్నిధిలో బూర్గులవారు

స్వామి సన్నిధిలో డా॥ అబ్దుల్ కలామ్ గారు

ఆదర్శమూర్తి అబ్దుల్ కలామ్

2006 నవంబరు 22న అప్పటి భారత రాష్ట్రపతి డా॥ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలామ్ గారు ప్రశాంతినిలయానికి విచ్చేసి, శ్రీ సత్యసాయి ఉన్నత విద్యాసంస్థ (డీమ్స్ యూనివర్సిటీ) 25వ స్నాతకోత్సవంలో ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొన్నారు.

మరుసటి రోజు ఉదయం భగవాన్ బాబావారి 81వ జన్మదినోత్సవ వేడుకలలో పాల్గొనేందుకు ఆయన మందిరం చేరుకున్నారు. మందిరం వరండాలో వారికోసం ప్రత్యేకంగా ఒక ఉచితాసనం ఏర్పాటు చేయబడింది.

కానీ, డా॥ కలామ్ గారు అందులో ఆసీనులు కాకుండా ఇతర భక్తులతోపాటు నేలపై కూర్చొని, భగవాన్ రాకకోసం నిరీక్షించారు. భగవాన్ భక్తులకు దర్శనమిచ్చి మందిరం వరండాలోకి వస్తూనే కలాంగారిని సాదరంగా ఆహ్వానించి తమ ప్రక్కనే ఉచితాసనం వేయించి కూర్చోబెట్టుకొని, వారితో ఆనందభాషణం సల్పినారు.

విద్యావంతులకు వినయం తోడైతే బంగారానికి తావి అబ్బినట్లు ఉంటుంది. పైన పేర్కొన్న మహనీయులను ఆదర్శంగా తీసికొని వినయవిధేయతలను పోషించుకొని స్వామి అనుగ్రహానికి పాత్రులమవుదాం! ❖

❖ “సాటి రారు భక్తులకు వినాటికైన” ❖

మీకు తెలుసు - వెస్ట్ బెంగాల్ లో గొప్పగొప్ప విద్యావంతులు జన్మించారు. వారందరి పేర్లు గ్రంథాలలో చోటుచేసుకున్నాయికానీ ప్రజల హృదయాల్లో చోటుచేసుకోలేదు. అదే వెస్ట్ బెంగాల్ లో జన్మించిన రామకృష్ణ పరమహంస ఏ చదువూ చదువలేదు. కానీ, అలాంటి వ్యక్తి సర్వుల హృదయాలలో ప్రతిష్ఠితుడైనాడు. కారణమేమిటి? అతడు ఆధ్యాత్మికమార్గంలో ఆరితేరినవాడు. ఎన్ని విద్యలుండినా నైతిక, ధార్మిక, ఆధ్యాత్మికములు ఆధారంగా లేకపోతే అది నిరుపయోగమైన చదువు. “ఎమ్మేలు బియ్యేలు పాపై వచ్చి పేరుగాంచిన పెద్దవారలైనా .... సాటిరారు భక్తులకు వినాటికైన”. భక్తి ఉన్నప్పుడు అల్పుడుకూడా అధికుడైపోతాడు. భక్తి లేనప్పుడు అధికుడైనా అల్పుడుగా దిగజారిపోతాడు.

- బాబా

“ఇదిగో క్రిందటి పుట్టుపండుగ ప్రసాదం”

డా॥ సంగమేశ్

“స్వామీ, నేను ముందు వరుసల్లోనే కూర్చుంటున్నా మీరు నాకేసి చూడటం లేదు” అని ఒక భక్తుడు మొరపెట్టుకోగా, “ముందు కూర్చున్నవాళ్ళు నన్ను చూస్తారు, వెనుక కూర్చున్నవాళ్ళను నేను చూస్తాను” అన్నారు స్వామి చమత్కారంగా. స్వామి దివ్యదేహధారులై తమ దర్శనభాగ్యం ప్రసాదించే రోజుల్లో సర్వసాధారణంగా ముందు వరుసల్లో కూర్చున్నవారిపై మాత్రమే స్వామి అనుగ్రహదృష్టి ప్రసరిస్తుందని భావించి మనం ముందు వరుసల్లో కూర్చోవాలని, లెటర్లు చేతిలో పట్టుకొని వారి దృష్టిని ఆకర్షించాలని తపించిపోయేవారము. నిజానికి స్వామి దృష్టి మనపై ప్రసరించినందువల్లనే, వారి సంకల్పం మేరకే మనం ప్రశాంతినిలయంలో అడుగుపెట్టగలిగామన్న సంగతి ఆ సమయంలో మరచిపోయేవారం. డా॥ సంగమేశ్ కి కలిగిన ఈ దివ్యానుభవం భక్తునికి, భగవంతునికి మధ్యగల అన్యోన్యమైన ప్రేమానుబంధానికి అద్దం పడుతుంది.

ఆరోజు 2000వ సం॥ నవంబరు 19వ తేదీ. నేను నిమ్హాన్స్ (బెంగళూరు) ఆసుపత్రిలో న్యూరాలజీ విభాగంలో ఎమర్జెన్సీ డ్యూటీమీద ఉన్నాను. నాగలక్ష్మి అనే ఒక పెద్దావిద పక్షవాతానికి గురి అయిన తన అక్కగారిని తీసికొని వచ్చింది. తనను పరిచయం చేసుకునేటప్పుడు ‘సాయిరాం’ అంటూ మొదలెట్టింది. అవిధంగా స్వామి గురించి మా సంభాషణ మొదలైంది. పేషంటును ఆస్పత్రిలో అడ్మిట్ చేసుకొని చికిత్స ప్రారంభించగా ఆమె కోలుకోసాగింది.

నవంబరు 22వ తేదీ ఉదయం నేను ఆవిడను చూడటానికి వెళ్ళినప్పుడు, “రేపు స్వామి 75వ జన్మదినోత్సవానికి మేము పుట్టపర్తి వెళుతున్నాము. మీరు వస్తారా?” అని అడిగింది. అది స్వామి సంకల్పంగా భావించి నేను ఆరోజు రాత్రి 8 గంటలకు బస్సులో బయల్దేరి అర్ధరాత్రి ఒంటిగంటన్నరకు పుట్టపర్తి చేరుకున్నాను. అప్పటికే వేలాది భక్తులతో హిల్స్ వ్యా స్టేడియం కిక్కిరిసిపోతోంది. బయట వేలాదిమంది బారులుతీరి నిలబడ్డారు. ఎలాగో నేను కూడా లోపలికి వెళ్ళి స్టేడియంలో ఒకమూల చోటు సంపాదించుకుని కూర్చున్నాను.

ఉదయం 8 గంటల ప్రాంతంలో భజన జరుగుతూ ఉండగా స్వామి స్టేడియంకి విచ్చేశారు. అయితే, ఆ మహాజనసాగరంలో దూరం నుండి చూస్తే వేదికపై స్వామి ఒక చిన్న చుక్కలా కనిపించారు. వారిని దగ్గరగా దర్శించుకోవాలన్న నా కోరిక నెరవేరలేదు. అంతేకాదు. కార్యక్రమానంతరం స్వామి అక్కడ కూర్చున్న భక్తులకు స్వయంగా లడ్డూప్రసాదం పంచుతుంటే, “నాకుకూడా స్వామి దివ్యహస్తాలమీదుగా ప్రసాదం అందితే ఎంత బాగుండును!” అనుకున్నాను.

“స్వామీ, నాకు మీ దర్శనభాగ్యం లభించిందికానీ, సమీపం నుండి దర్శించుకొనే అదృష్టం కలుగలేదు. మీ స్పర్శనభాగ్యం లభించలేదు. ప్రసాదంకూడా దొరకలేదు. ఇప్పటికింటే ప్రాప్తం!” అనుకొని బెంగళూరుకి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాను.

ఆ తరువాత ‘నిమ్హాన్స్’లోనే డా॥ ఉదయ్ ముతానే నేతృత్వంలో ‘మూవ్ మెంట్ డిజార్డర్ ప్రాజెక్టు’లో పని చేయటం ప్రారంభించాను. అదే సమయంలో స్వామి వైటుఫీల్డులో మరొక సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్ ప్రారంభించారని, అందులో న్యూరాలజీ విభాగం కూడా

ఉందని తెలిసి, అప్లయి చేద్దామనుకున్నాను. కానీ, ప్రాజెక్టును అర్థాంతరంగా విడిచిపెట్టి డా॥ ఉదయ్ ముతానేకి ఇబ్బంది కలిగించటం నాకిష్టంలేకపోయింది. ఎలాగైనా నన్ను ఈ ప్రాజెక్టునుండి తప్పించి నాకు వైట్ ఫీల్డు ఆసుపత్రిలో పనిచేసే అవకాశం ప్రసాదించమని స్వామిని ప్రార్థించసాగాను. స్వామి నా మొరాలకించారు. ఊహించని విధంగా 2001 ఫిబ్రవరిలో ఇండియన్ డ్రగ్ కౌన్సిల్ వారు మేము చేపట్టిన ప్రాజెక్టుపై ఆమోదముద్ర వేయటానికి నిరాకరించటంతో డా॥ ఉదయ్ తనంతట తానే నన్ను పిలిచి, తాము ప్రాజెక్టునుండి విరమించుకోవలసివస్తున్నదని, కావాలంటే నేను నిరభ్యంతరంగా మరోచోట అప్లయి చేసుకోవచ్చునని తెలిపాడు.

స్వామి నా ప్రార్థన మన్నించారని ఆనందిస్తూ, 2001 మార్చి 23వ తేదీన నేను వైట్ ఫీల్డు ఆసుపత్రిలో డా॥ ఎ.ఎస్. హెగ్డే నేతృత్వంలోని న్యూరాలజీ విభాగంలో చేరాను. ఆ సంవత్సరం నవంబరు 23వ తేదీన ప్రశాంతి నిలయంలో జరిగిన బాబావారి 76వ జన్మదినోత్సవ వేడుకల్లో పాల్గొనేందుకు ప్రశాంతినిలయం వెళ్ళాను. వారి సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిలో పనిచేసే డాక్టరుగా నాకు ఆరోజున మందరం వరండాలో స్వామికి కేవలం నాలుగడుగుల దూరంలో కూర్చునే అవకాశం లభించింది. కార్యక్రమం తరువాత స్వామి విద్యార్థులకు; విద్య, వైద్యసంస్థల సిబ్బందికి, కొందరు పెద్దలకు స్వయంగా చిన్నచిన్న సంచులలో చాక్లెట్లను ప్రసాదంగా

పంచిపెట్టసాగారు. మా వరుసలో అందరితోపాటు నాకు కూడా కొన్ని చాక్లెట్లు ప్రసాదించి ముందుకు రెండడుగులు వేశారు. వెంటనే మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చి నా కళ్ళలోకి సూటిగా చూస్తూ, “ఇదిగో, క్రిందటి పుట్టుపండుగ ప్రసాదం ఇది” అంటూ నా చేతిలో మరికొన్ని చాక్లెట్లు ఉంచారు.

భావోద్వేగంతో నా కళ్ళలో నీళ్ళు సుడులు తిరుగుతూ ఉండగా స్వామి చిరుదరహాసంతో, “ఊఁ.. పాద నమస్కారం చేసుకో” అంటూ ఆశీస్సులందించారు. ❖

వేదపురుష సప్తాహ జ్ఞానయజ్ఞం 2019

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్య అనుగ్రహశీస్సులతో, “సమస్త లోకాః సుఖినో భవంతు” అన్న మహత్తరమైన ఆశయంతో ప్రతి యేటా ప్రశాంతినిలయంలో దసరా ఉత్సవాలలో భాగంగా నిర్వహింపబడే వేదపురుష సప్తాహ జ్ఞానయజ్ఞం ఈ సంవత్సరం అక్టోబరు 2వ తేదీన మొదలై అక్టోబరు 8వ తేదీ విజయదశమినాడు పూర్ణాహుతితో పరిసమాప్తమవుతుంది. అందరూ ఆహ్వానితులే!

- స॥

బృందావనం కళాశాల స్వర్ణోత్సవం: పూర్వవిద్యార్థుల అపూర్వ సమ్మేళనం

❖ డా॥ దివి చతుర్వేది

బృందావనం కళాశాల స్వర్ణోత్సవ విశేషాలు

శ్రీ సత్యసాయి విద్యాసంస్థలకు ఒక ప్రత్యేకత ఉన్నది. విలువలతోకూడిన విద్యతోపాటుగా విద్యార్థిని విద్యార్థులలో వ్యక్తిగత శీలాన్ని, సామాజికస్ఫూర్తిని, దేశభక్తిని, ఆధ్యాత్మిక భావజాలాన్ని పెంపొందించే సరస్వతీ మందిరాలుగా అవి భాసిల్లుతూ, ఆధునిక విద్యారంగములో ఒక వినూత్నమైన ఒరవడికి నాంది పలికాయి.

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు 50 సం॥ల క్రిందట, అంటే 1969 జూన్ 9వ తేదీన బెంగళూరుకు సమీపంలోని 'బృందావన్' (వైట్ ఫీల్డ్)లో ఒక కళాశాలను స్థాపించారు. తదుపరి కాలంలో ఆ కళాశాల శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయంలో అంతర్భాగమైంది.

బృందావనంలో స్వర్ణోత్సవాలు రెండు రోజులపాటు ఘనంగా జరిగాయి. 2019 జూన్ 9వ తేదీన సాయిరమేష్ క్రిషన్ హాలులో జరిగిన సమావేశానికి ఉపరాష్ట్రపతి గౌ॥ శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడుగారు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేశారు. ఆరోజు ఉదయం 9 గం॥లకు విద్యార్థుల వేదపఠనం, బ్రాహ్మిబ్యాండు వాదన, నృత్యగీతాదుల నడుమ 'త్రయీ బృందావనం' మందిరం నుండి సాయిరమేష్ హాలులోకి ఊరేగింపు ఘనంగా సాగింది.

గౌ॥ శ్రీ వెంకయ్యనాయుడుగారు, శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయ కులపతి శ్రీ కె. చక్రవర్తిగారు, ఉపకులపతి శ్రీ కె.బి.ఆర్. వర్మగారు, శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ బ్రస్టు సభ్యులు శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్ గారు, శ్రీ ఎస్.ఎస్. నాగానంద్ గారు వేదికనలంకరించగా, జాతీయ గీతాలాపన అనంతరం జ్యోతి ప్రజ్వలనం జరిగింది.

ముందుగా ఉపకులపతి శ్రీ కె.బి.ఆర్. వర్మ ప్రసంగిస్తూ, శ్రీ సత్యసాయి విశ్వవిద్యాలయ సిద్ధాంతాన్ని,

సాధించిన విజయాలను, చేపట్టిన పథకాలను, వినూత్న ప్రక్రియలను వివరించారు.

బృందావన్ క్యాంపస్ డైరెక్టర్ డా॥ జి.ఎస్. రంగరాజన్ గత 50 సం॥లుగా కళాశాల చేస్తున్న కృషిని పేర్కొన్నారు.

అనంతరం, "ఎడ్యుకేషన్ ఫర్ లైఫ్" (విద్య జీవిత పరమావధికోసం) డాక్యుమెంటరీని ప్రదర్శించారు.

ఆ తరువాత, భగవాన్ బాబావారి దివ్యసందేశాన్ని ప్రసారం చేశారు:

"విద్యార్థులారా! పట్టమునందుకోవడం పొట్టను నింపుకోవడానికి కాదు. సమాజానికిగానీ, దేశానికి గానీ ఉపకరించని విద్యలు విద్యలు కావు. ఈనాడు దేశమునందు వందలాది విశ్వవిద్యాలయములు, వేలాది కళాశాలలు ఉన్నాయి. ఇవి ప్రతి సంవత్సరము లక్షలాది గ్రాడ్యుయేట్స్ ను తయారు చేసి ప్రపంచముపైకి వదలిపెడుతున్నాయి. కానీ, వారి భవిష్యత్తు ఏమిటో ఎవ్వరూ యోచించటం లేదు. ఇవి కేవలం డిగ్రీలనందించే వర్క్ షాప్స్ వలె కనిపిస్తున్నాయికానీ, నిజమైన విద్యాసంస్థలుగా కనిపించటం లేదు. అందరూ విద్యావంతులవలె కనిపిస్తున్నారుకానీ విద్య అంటే ఏమిటో ఎవ్వరికీ తెలియటంలేదు. విద్ + య = విద్య. అనగా, ఏది జ్ఞానము నందించునో అదియే విద్య. అది ఎట్టి జ్ఞానము? లౌకికజ్ఞానము కాదు. ఈనాటి విద్యార్థుల్లో పుస్తకజ్ఞానము మాత్రమే కనిపిస్తున్నది. ఇటువంటి విద్య రసము లేని ఫలమువలె నిరర్థకం."

భగవాన్ దివ్యసందేశానంతరం ఉపరాష్ట్రపతి గౌ॥ వెంకయ్యనాయుడుగారు 'హృదయ బృందావనం'

సంకలనాన్ని ఆవిష్కరించారు. గత 50 సంవత్సరాలలో బృందావనంలో జరిగిన అనేక విశేషములకు దృశ్య రూపకమైన ఈ సంకలనము సమావేశితులను విశేషంగా ఆకట్టుకుంది.

‘హృదయ బృందావనం’ అనే నామానికి ఒక విశిష్టత ఉన్నది. భగవాన్ 1978లో బృందావనంలో విద్యార్థుల క్రొత్త హాస్టల్‌ని ప్రారంభించినప్పుడు, ఆ సందర్భంలో ప్రచురించిన వ్యాససంపుటికి ‘హృదయ బృందావనం’ అని నామకరణం చేశారు. అలాడు వారు విద్యార్థులనుద్దేశించి అనుగ్రహభాషణం చేస్తూ, “మీరు విద్యార్థులుగా ఉన్నంత వరకే మీకు ఈ బృందావన ప్రాంగణంలో ఉండే అవకాశం ఉంటుంది. కానీ, జీవితంలో మీరు ఎక్కడున్నా ఎప్పుడైనా ‘హృదయ బృందావనం’ మీవెంటే ఉంటుంది. అందులోకి దృష్టి సారిస్తే అక్కడి పవిత్ర ప్రశాంత వాతావరణంలో మీరు సేదతీరవచ్చు” అన్నారు.

ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ వెంకయ్యనాయుడుగారు తమ ప్రసంగంలో భారతీయసంస్కృతి ఔన్నత్యాన్ని, దేశ ప్రగతిని ప్రస్తావించారు. శ్రీ సత్యసాయి విద్యాసంస్థల కృషిని శ్లాఘిస్తూ, నూతన విద్యావిధానం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందన్నారు. భగవాన్ బాబావారు లక్షలాది ప్రజలకు స్ఫూర్తినిచ్చారన్నారు. “విద్య జీవిత పరమావధికేగానీ, జీవనోపాధికి కాదు”, “ప్రతి ఒక్కరూ ఆదిశంకరుల మేధస్సును, గౌతమ బుద్ధుని దయార్థ హృదయాన్ని, జనకుని నిష్కామ కర్మాచరణను అలవర్చుకోవాలి” వంటి భగవాన్ సూక్తులను ఉటంకిస్తూ, సాయి సంస్థలో విద్యావిధానం పాఠ్యాంశాల బోధనకు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా విద్యార్థులలో పరివర్తన తీసుకువస్తుందన్నారు. సాయిపూర్వవిద్యార్థులు తాము నేర్చుకున్న విలువలను నిత్యజీవితంలో ఆచరిస్తూ వివిధ రంగాలలో సమాజాన్ని కూడా సత్ప్రభావానికి గురిచేయటం అభినందనీయం అన్నారు.

బృందావనం హాస్టల్ వార్డెన్ డా॥ టి. రవికుమార్ వందన సమర్పణ చేశారు.

స్వర్ణోత్సవ సంవత్సరంలో బృందావనంలో ఎన్నో కార్యక్రమాలు చోటుచేసుకున్నాయి. “విలువలు - వ్యాపార రంగము”, “విలువలతోకూడిన విద్య” ఇతివృత్తాలుగా

సదస్సులను నిర్వహించారు. వాణిజ్య రంగ, ఆర్థికరంగ నిపుణులు, విద్యావేత్తలు ఈ సదస్సులకు హాజరయ్యారు.

స్వర్ణోత్సవ వేడుకలను పురస్కరించుకొని జూన్ 8న బృందావన్ కళాశాల ఆడిటోరియంలో ఏర్పాటైన సమావేశంలో శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు శ్రీ ఆర్.జె. రత్నాకర్, శ్రీ ఎస్.ఎస్. నాగానంద్; శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ జాతీయ అధ్యక్షులు శ్రీ నిమీష్ పాండ్య; శ్రీ సత్యసాయి సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్, వైట్‌ఫీల్డ్ డైరెక్టర్ డా॥ శేఖర్ రావు; ప్రశాంతినిలయం క్యాంపస్ డైరెక్టర్ డా॥ శివశంకరసాయి, రిజిస్ట్రార్ డా॥ సాయి గిరిధర్‌లు పూర్వ విద్యార్థులనుద్దేశించి ఉత్తేజకరమైన ప్రసంగాలు చేశారు.

బృందావనం కళాశాలను ప్రారంభించిననాటినుండి అక్కడ సేవలందించిన అధ్యాపకులను, ఇతర సిబ్బందిని ఈ సందర్భంగా సన్మానించారు.

ఈ స్వర్ణోత్సవ వేడుకలలో మరొక ముఖ్యమైన అంశం, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న పూర్వవిద్యార్థుల సమ్మేళనం. భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలనుండి, విదేశాలనుండి సమ్మేళనానికి విచ్చేసిన పూర్వవిద్యార్థులలో అధ్యాపకులు, శాస్త్రవేత్తలు, రక్షణరంగ నిపుణులు, సివిల్ సర్వీసువారు, ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగులు, బ్యాంకులలో పనిచేస్తున్నవారు, వ్యాపారవేత్తలు ఉండటం, సాయి విద్యాసంస్థలలో శిక్షణ పొందినవారు విభిన్నరంగాలలో అలవోకగా రాణించగల రన్న సత్యాన్ని ఋజువు చేసింది.

ఈ స్వర్ణోత్సవాలు భగవాన్ బాబావారి విద్యాసంస్థలతో ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగానూ అనుబంధమున్నవారు, భగవాన్ దివ్యమార్గనిర్దేశంలో ఎంచుకున్న లక్ష్యానికి పునరంకితం కావడానికి దోహదం చేశాయి.

‘శ్రీ సత్యసాయి విద్యావాహిని’ కార్యక్రమం

భారతదేశ విద్యారంగంలో సమగ్రమైన మార్పు తీసుకు రావాలనే లక్ష్యంతో భగవాన్ బాబావారి దివ్యాశీస్సులతో ప్రారంభమైంది ‘విద్యావాహిని’ పథకం. ఇందులో స్వచ్ఛందంగా సేవలందిస్తున్నవారు 2019 జూన్ 16న సాయికుల్యవత్ హాలులో స్వామి సన్నిధిలో సమావేశమై, సంకీర్తనద్వారా, సంక్షిప్త ప్రసంగాలద్వారా భగవాన్ బాబావారికి కృతజ్ఞతాంజలి ఘటించారు.

అంతకుముందు ‘విద్యావాహిని’ డైరెక్టర్ శ్రీమతి కరుణాస్వరూప్ మున్నీ స్వామి సన్నిధిలో ప్రసంగిస్తూ, భారత ప్రభుత్వమువారి నీతి ఆయోగ్ సంస్థ (నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ ట్రాన్స్‌ఫార్మింగ్ ఇండియా) ఆహ్వానంతో ‘విద్యావాహిని’ బృందము ఒక ప్రదర్శన ఇచ్చిందని; నీతి ఆయోగ్ అధికారులు ‘విద్యావాహిని’ కార్యక్రమాలపట్ల ఆకర్షితులై, భారతదేశంలో 100 జిల్లాలలో ‘విద్యావాహిని’ పథకాన్ని అమలుచేయవలసిందిగా శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టును కోరారని చెప్పారు. ఆయా జిల్లాలలో విద్యాలయాలను ఎంపిక చేసే బాధ్యతను ‘విద్యావాహిని’కే అప్పగించారని చెప్పారు. భగవాన్ బాబావారి విద్యావిధానం భారతదేశాన్ని నైతికంగా, సాంస్కృతికంగా ప్రగతిపథంపై నడిపిస్తున్నదన్నారు.

ఉత్తర కాంచీపురం భక్తుల పర్తియాత్ర

తమిళనాడు ఉత్తర కాంచీపురం నుండి వచ్చిన భక్తులు 2019 జూన్ 21వ తేదీన స్వామి సన్నిధిలో రెండు ప్రదర్శనలను ఇచ్చారు. ముందుగా బాలవికాస్ బాలలు తాము సమర్పించిన లయార్పణం కార్యక్రమంలో మృదంగ వాదనను, గాత్రసంగీతాన్ని వినిపించారు.

శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ, విపత్తు నిర్వహణ విభాగం వారు ఇచ్చిన సాయి ‘సోల్-డియర్స్’ (Soul-dears) ప్రదర్శన వరదలు, భూకంపములు, ఇంకా ఏదైనా విపత్తు సంభవించినప్పుడు ఎటువంటి రక్షణ, సహాయక చర్యలు చేపట్టవలసి ఉంటుందో తెలియజేసింది. తమిళనాడులో సునామీ సంభవించినప్పుడు, గత సంవత్సరము కేరళ వరద ముంపుకు గురియైనప్పుడు విపత్తు నిర్వహణ విభాగంవారు సుశిక్షితులైన ‘సాయిసైన్యం’గా తక్షణమే రంగములోకి దిగి సేవలను అందించారు.

“సాయి పారిజాతం” - సంకీర్తన: ఉత్తర కాంచీపురం జిల్లా సాయి యువత మహిళా విభాగంవారు తమకు కలిగిన దివ్యానుభవాలను 2019 జూన్ 22 ఉదయం సాయికుల్యంత్ హాలులో సంక్షిప్త ప్రసంగాలద్వారా భక్తులతో పంచుకున్నారు. అనంతరం ‘ఓం గణపతి ఓం’, ‘నమామి గురుచరణం’, ‘నమో సత్యసాయిబాబా’ తదితర భక్తిగీతాలను ఆలపించారు.

“ప్రేమధార”: ఆరోజు సాయంత్రం బాలవికాస్ బాలల సంకీర్తనారవళిలో ‘హరి నారాయణ’, ‘వేణుగోపాల వైకుంఠవాసా’, ‘శిరిడీ సాయి నమో నమో పర్తిసాయి నమో నమో’ చోటుచేసుకున్నాయి.

“సనాతన సంస్కృతి” - నాటిక: అనంతరం, ప్రదర్శితమైన ‘సనాతన సంస్కృతి’ నాటిక బాలికల నృత్యప్రదర్శనతో ప్రారంభమైంది. భారతీయ సంస్కృతీ సౌరభాన్ని వెల్లడించే భగవాన్ పద్యసూక్తిని వినిపించిన అనంతరం; భారతదేశ జెన్నత్వానికి పాటుపడిన శ్రీ సుభాష్ చంద్రబోస్, శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ వివేకానందల జీవితాలలోని ప్రముఖ ఘట్టాలను ప్రదర్శించి, భిన్నత్వములోని ఏకత్వాన్ని చాటారు. కోరికలపై అదుపు పాటించడం, ప్రకృతి సమతుల్యతను కాపాడటం ఈ నాటికలోని ఇతర అంశాలు. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో ప్రాచుర్యంలో ఉన్న నాట్యరీతుల ప్రదర్శన ఈ కార్యక్రమానికి వన్నెతెచ్చింది.

ఉత్తర కాంచీపురం నుండి 1400 మంది భక్తులు ఈ పర్తియాత్రలో పాల్గొన్నారు.

ప్రకాశం జిల్లా భక్తుల పర్తియాత్ర

ప్రకాశం జిల్లా సాయి భక్తులు 2000 మందికి పైగా తమ మూడు రోజుల పర్తియాత్రకై 2019 జూన్ 28న ప్రశాంతినిలయానికి విచ్చేశారు. వారి పర్తియాత్రలో భాగంగా జూన్ 29 సాయంవేళ స్వామి సన్నిధిలో ‘శ్రీ సత్యసాయి గానప్రకాశం’ భక్తిగీతమాలికను సమర్పించారు.

అంతకుముందు, ప్రకాశం జిల్లా శ్రీ సత్యసాయిసంస్థల అధ్యక్షులు మాట్లాడుతూ, భగవాన్ దివ్యాశీస్సులతో ‘రిమ్స్’ ఆసుపత్రిలో నిత్య అన్నప్రసాద వితరణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి, గత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా నిర్విఘ్నముగా కొనసాగిస్తున్నామన్నారు.

“సాయి జనని” - నృత్యనాటిక: ప్రకాశం జిల్లా బాలవికాస్ బాలలు, సాయియువత సభ్యులు సంయుక్తంగా జూన్ 30వ తేదీ సాయంవేళలో సమర్పించిన నృత్య నాటిక ముక్తికి సోపానములైన నామస్మరణ, ధ్యానము, సేవ, విలువలతోకూడిన విద్య ప్రధానాంశములుగా కొనసాగింది. ❖

స్వామి: అందరూ కూర్చోండి, మీమీ అనుమానాలు తీర్చుకోండి. ఊరకే ఉంటే ఎలాగ? భగవద్భక్తిని గురించి ఏమైనా అడగండి.

ప్రశ్న: స్వామీ, రాధ భక్తి అత్యంత పవిత్రమైనది కదా!

స్వామి: రాధకు సర్వం కృష్ణమయం. ఆకాశంలో నీలిరంగు చూస్తే కృష్ణుని స్వరూపము! వీచే చిరుగాలిలో కృష్ణుని కదలిక భావన! ప్రకృతిలోని ప్రతీ స్పందన, ప్రతీ వస్తువు, కృష్ణుని లీలలను ఆమెకు జ్ఞాపకం చేసేవి. “రాధకు ఆధారం ధార ఆరాధన”- సదా కృష్ణ ధ్యానములో ఆమె మైమరచిపోయేది. రాధ కృష్ణుడి మేనత్త. కృష్ణుడు చిన్న బాలుడు. ఆమెతోటి అటపాటలను కవులు ప్రాపంచికంగా, లౌకికంగా తీసుకుని వర్ణిస్తూ వచ్చారు. సినిమాలు కూడా అన్నీ అలాగే చిత్రించినాయి. రాధాకృష్ణుల ప్రేమ అత్యంత పవిత్రమైనది. లౌకికంగా దానిని తీసుకోకూడదు. చిన్ని కృష్ణునికి అచ్చట ముచ్చటలన్నీ తన మేనత్త రాధతోనే ఉండేవి. ఏ మేనత్తయినా తన మేనల్లుడిని చిన్నవాడుగా ఉన్నప్పుడు అప్యాయతగా, అదరంగా ఆడించదా?! కానీ, లోకులు మంచికి మసి పూస్తారు; పవిత్రతకు అపవిత్రత అంటగట్టారు. ఇదీ ప్రపంచరీతి! రాధ సదా కృష్ణచింతనలో లీనమైపోయేది. పొదలో యే కదలిక, యే చప్పుడు విన్నా అది చిన్ని కృష్ణుని అడుగుల సవ్వడే అనుకునేది. ప్రతి క్షణమూ ఆమెకు కృష్ణ తలంపే. అదీ భక్తి అంటే. అనన్యభక్తిలో వేరే ధ్యాన, వేరే చింతన ఏమీ ఉండదు. మీరు యే పని చేస్తున్నా సదా నామస్మరణ చేయవచ్చు. నామస్మరణకు కాలము, స్థలములతో పనిలేదు. నామము రూపమును, రూపము నామమును... ఇలా జ్ఞాపకం చేస్తాయి. ఎంత ఆనందంగా ఉంటుందో చూడండి.

ప్రశ్న: శ్రీకృష్ణుని నీలమేఘశ్యాముడంటారు, ఎందుకని స్వామీ?

స్వామి: భగవత్తత్వము అంతులేనిది, లోతయినది. సముద్రమూ, ఆకాశమూ నీలంగా కనిపిస్తాయి. దేని లోతు తెలుసుకోలేమో అది నీలముగా కనిపిస్తుంది. భగవంతుని తత్వమునుకూడా తెలుసుకోలేము కనుక ఆయనను “నీలమేఘశ్యాముడు” అంటారు. అంత లోతైన భావాలతోనే భగవంతుని కనుగొనాలి. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి. ఆయన లేని చోటులేదు. నామస్మరణకు స్థల భేదము లేదు. నిరంతరము మనస్సును మథనము చేసినప్పుడు జ్ఞానము ప్రజ్వరిల్లుతుంది.

నేత్రములు బాహ్య దృశ్యములను, వస్తువులను చూచుటకే పనిచేస్తాయి. ఈ కుర్చీలు, మీరు, నేను ... అంతే! కాబట్టి, ఈ బాహ్య ప్రపంచములో భావరూపముతో పరమాత్ముని కనుగొనాలి. తీయదనము, వెలుతురు ... వీటికి రూపము చెప్పగలరా? అట్లే, భగవంతునికికూడ రూపము చెప్పలేరు. భావనాశక్తితో నిశ్చలముగా ధ్యానించినపుడు సాక్షాత్కారము ఏర్పడుతుంది.

ప్రశ్న: భగవంతుడు అందరిలో ఎలా ఉంటాడు స్వామీ?

స్వామి: పిచ్చివాడా! నీవు మామిడి విత్తనము ఒకటి నాటావు. అది చెట్టై కొమ్మలై రెమ్మలై ఎన్నో కాయలు కాసి, పండ్లు పండుతాయి. ప్రతి పండులోను విత్తనము ఉంటుంది కదా! అట్లే, ఒకే భగవంతునిలోనుండే

జీవులన్నీ ఉద్భవించాయి. కాబట్టి, ప్రతి పండులోనూ విత్తనము చేరినట్లుగా, ప్రతి జీవిలోనూ భగవత్ తత్త్వము ఉంటున్నది.

ప్రశ్న: మరి భగవంతుడెందుకు కనిపించడు స్వామీ?

స్వామి: దీపము వెలుగుతున్నది. ఆ వెలుగుతురు అన్నివైపులా ప్రసరిస్తున్నది. దానికి ముందు, వెనుక అనేది ఏమీ లేదు గదా! అంతటా ప్రకాశమే నిండియున్నప్పటికీ నీవు యే ప్రక్కన అడ్డు పెట్టుకుంటావో ఆ వైపు నీకు వెలుగుతురు కనిపించదు.

ప్రశ్న: స్వామీ, భగవంతుడు ఆస్తికులను, భక్తులనే చూస్తాడు; నాస్తికులను చూడదని అంటారు, నిజమేనా?

స్వామి: అందరూ భగవంతుని బిడ్డలే. భగవంతుడు సమతత్త్వంతో అన్నివైపులా చూస్తుంటాడు. కానీ, నీకు దైవచింతన లేనపుడు చూడలేదనుకుంటావు. రామదాసుకు అన్నివైపులా భగవంతుడు కనిపించేవాడు, అందరూ భగవత్స్వరూపులుగా కనిపించేవారు. అదే అజ్ఞానికి మాత్రం అన్నివైపులా ప్రపంచమే కనిపిస్తుంది; భగవంతుడు కనిపించడం లేదంటాడు. ఏ రంగు అద్దాలను వేసుకుంటే ఆ రంగు దృష్టికి కనిపిస్తుంది కదా! ఆకలైనపుడు మీకు రుచి తెలియదు. అన్నముకొఱకై పరితపిస్తారు. ఏది దొరికితే అది, ఏ కాయగాని, ఏదైనాకాని తినేస్తారు. ఆకలి తగ్గాక రుచి తెలుస్తుంది. అజీర్ణవ్యాధి గలవానికి ఆకలిగురించి, ఆకలితో ఉన్నవానికి అజీర్ణాన్నిగురించి చెప్తే వింటారా! అలాగే జిజ్ఞాసువు భగవత్తత్త్వముకొరకు 'ఆకలి'తో పరితపిస్తాడు. ఎక్కడ యే భగవద్విషయము వినిపించినా పరితాపముతో గ్రహించి మననము చేస్తాడు. ముందుగా మీరు అనేక జన్మలుగా వచ్చిన అజ్ఞానాన్ని ఎంతో సాధన చేసి తొలగించుకోవలసి ఉంటుంది

స్వామి: ఇంకా అడగండి. భగవద్విషయము తెలుసుకోవాలనే జిజ్ఞాస మీలో ఉంది కనుక, ఇంత చెప్తున్నాను. వారివారి భావాలను అనుసరించి చెప్తాను.

ప్రశ్న: స్వామీ, మా మనస్సు అతి చంచలమైనది. కొంతసేపైనా నిలకడగా ఉండదు. ఏమి చేయాలి?

స్వామి: చిన్న బిడ్డ అభ్యాసం లేకుండా ఒకేసారి నడుస్తుందా? పాదాలు మృదువుగా ఉంటాయి; పడుతూ లేస్తూ, నడవగా నడవగా క్రమక్రమేణ పడకుండా నడువగలదు. అదేరీతిగా, అభ్యాసం చేయగా చేయగా మీలో భగవద్భక్తి స్థిరపడుతుంది.

పన్నీరులో ముంచి, మంచి గంధములో వేసినా ఉల్లిగడ్డ వాసన పోతుందా?! దానికి ఉప్పు, పులుపు, కారం కలిపి ఉడకనిస్తేనే దాని వాసన పోతుంది. అలాగే మీరు భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యాలను సాధిస్తే మనోవ్యామోహాలు తొలగిపోతాయి. ఉల్లిగడ్డను చూడు, తీస్తుంటే పొరలు వస్తూనే ఉంటాయి. కడకు ఏమీ ఉండదు. కోరికలూ, ఆశలూ అంతే నాయనా! ఒక్కొక్క 'పొర' తీస్తుంటే కళ్ళ నీళ్లు వస్తాయి. వ్యక్తిగతంగా ఉండే ఈ వ్యామోహాలను వదలాలన్నా అంతగా కష్టపడాలి. అనేక జన్మల పరంపరతో వచ్చిన అజ్ఞానాన్ని, వ్యామోహాన్ని నిరంతర భగవన్నామ స్మరణముతో తొలగించుకోవాలి.

- (డా॥ దువూరు ఇందిరాదేవిగారికి, వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఇంటర్వ్యూలో భగవాన్ అనుగ్రహించిన ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధలనుండి)

‘శ్రీ యా బృందావన్’ మందిరం

శ్రీ సత్యనారాయణ ఉన్నత విద్యాసంస్థ (బృందావనం)

జ్యోతి ప్రజ్వలనం

ముఖ్యఅతిథి గౌ॥ వెంకయ్యనాయుడుగారి ప్రసంగం

కళాశాల ఆడిటోరియంలో పూర్వ విద్యార్థుల సమ్మేళనం

బృందావనం కళాశాల స్వర్ణోత్సవ వేడుకల దృశ్యమాలిక (2019 జూన్ 8-9)

Date of Publication 23rd July 2019

బృందావనం కళాశాల స్వర్ణోత్సవం

‘శ్రీ సత్యసాయి విద్యావాహిని’ కార్యక్రమం

ప్రకాశం జిల్లా భక్తుల పర్తియాత్ర

‘అడుగకవేటి మనసా!’

జటాయువు కోరిందా? శబరి అడిగిందా? లేదు. పరిపూర్ణ ప్రేమతో పిలిచినప్పుడు భగవంతుడు తానే పరుగెత్తి వస్తాడు. ఏదీ మనం నోరు తెరిచి అడుగనక్కర లేదు. అడుక్కోవటం ప్రవృత్తి మార్గం, పవిత్రమైన ప్రేమతో అర్పితం కావటం నివృత్తి మార్గం. భగవంతుని ఖజానాలో ఎంత విలువైనవి ఉంటున్నాయో నీకు తెలియదు. నీకెంత విలువైనదానిని ఇవ్వటానికి తాను సంకల్పించుకున్నాడో నీకు తెలియదు. ఏదో గాఢముక్తకోసం నీవు ప్రార్థిస్తే, మాణిక్యమునే నీకు ఇవ్వాలని తాను సంకల్పించుకొని ఉండవచ్చు. ఏది నీకు అవసరమో, ఏది అనవసరమో, ఏది నీకు మంచిదో, ఏది నీకు చెడ్డదో నీకు తెలియదు. కనుక, భగవంతునిపై భారం వేస్తే నీకు మంచిదైనదానిని తానే అందిస్తాడు. ఎప్పుడు ఎక్కడ ఏవిధంగా అందించాలో భగవంతునికే తెలుసు. కాబట్టి, అన్నింటినీ భగవంతునికి అర్పించి, ‘సర్వకర్మ భగవత్ప్రీత్యర్థమ’ని భావించి, నిశ్చల మనస్సుతో ఉన్నప్పుడు సర్వమును తానే చూసుకుంటాడు.

- బాబా

వార్షిక చందా: ₹ 60 (భారతదేశంలో) ₹ 550, లేక \$ 13 లేక £ 9 (విదేశాలకు)
చందా రుసుము ఒకటి లేక, రెండు, లేక మూడు సంవత్సరములకు స్వీకరింపబడును.

సనాతన సారథి చందాలు మనీయార్డరుద్వారా, లేక పర్సనల్ చెక్ ద్వారా, లేక డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా లేక, ఆన్లైన్ పద్ధతిన మూ వెబ్సైటు www.sanathanasarathi.org ద్వారా చెల్లించవచ్చును. చందాలు పంపవలసిన చిరునామా: కన్వీనర్, శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం - 515134, ఆంధ్రప్రదేశ్.